2009MME47 bijlage

Jaarprogramma

Vergunningverlening

en

Handhaving 2009

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht op 17 maart 2009

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Inleiding 3
1) Uitgangspunten Jaarprogramma 2009 5
2) Taken, missie, visie en ontwikkelingen afdeling Vergunningverlening 12
3) Taken, missie, visie en ontwikkelingen afdeling Handhaving 14
4) Risicoanalyse uitvoering handhavingstaken provincie Utrecht 16
5) Jaarprogramma Vergunningverlening en Handhaving 2009 24
- 5.1 Flora- en Faunawet en Verordening schadebestrijding dieren 24
- 5.2 Boswet 27
- 5.3. Natuurbeschermingswet en Natuurschoonwet 30
- 5.4 Ontgrondingenwet 33
- 5.5. Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening 35
- 5.6 Verordening bescherming Natuur en Landschap (opschriften) 38
- 5.7 Verordening bescherming Natuur en Landschap (storten, bergen, opslaan) 41
- 5.8 Verordening bescherming Natuur en Landschap (wateren) 43
- 5.9. Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden 46
- 5.10 Grondwaterwet 50
- 5.11 Wet bodembescherming; bodemsaneringen 55
- 5.12 Wet milieubeheer; binnen en buiten inrichtingen (hfdst. 8 en 10 Wet milieubeheer) 59
- 5.13 Wet milieubeheer; Vuurwerkbesluit 66
- 5.14 Wet milieubeheer; transportcontroles 69
- 5.15 Wet milieubeheer; BRZO 70
- 5.16 Stiltegebieden 73
- 5.17 Consignatiedienst en afhandeling van milieuklachten (24-uurs bereikbaarheid) 75
- 5.18 Drank- en Horecawet 76
- 5.19 Luchtvaartwet 78

6) Samenvatting activiteiten Jaarprogramma V&H 2009 79
- 6.1 Andere prioritering ten opzichte van 2008 79
- 6.2 Samenvatting werkzaamheden afdeling Vergunningverlening 2009 80
- 6.3 Samenvatting werkzaamheden afdeling Handhaving 2009 82

Bijlage:
1. Provinciebreed Samenwerkingsprogramma Handhaving 2009 85

Inleiding

Regels zijn nodig om de milieubelasting door (bedrijfsmatige) activiteiten te beperken, natuurwaarden te beschermen en de beeldkwaliteit van de fysieke leefomgeving te garanderen. De werkzaamheden van de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving zijn gericht op het reguleren van activiteiten, het voorkomen van overtredingen en het bevorderen van naleefgedrag. Vergunningverlening en toezicht zijn één van de instrumenten van het bestuur om doelen te realiseren. Door samenwerking, coördinatie en regie wordt de kwaliteit van vergunningverlening en handhaving door medeoverheden bewaakt en bevorderd.

Vanuit de uitvoeringspraktijk, de samenleving, de overheid en vanuit de provinciale organisatie komt er veel op de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving af wat van invloed is op de manier waarop vergunningverlening en handhaving moeten worden georganiseerd en geprogrammeerd. Speerpunten in 2009 zijn het resultaat van de landelijke discussie over de mogelijke komst van uitvoerings- of omgevingsdiensten, zorgvuldigheid en tijdigheid van vergunningverleningstrajecten, een degelijke risico-analyse en een goede en zorgvuldige afhandeling van klachten van burgers, mobiel(er) handhaven, digitalisering van werkprocessen, enz. Daarnaast moeten beide afdelingen in 2009 'Wabo'-proof georganiseerd zijn/worden als de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) op 1 januari 2010 in werking treedt.

Net als in 2008 is niet alleen de provinciale inzet op handhaving, maar ook vergunningverlening in dit Jaarprogramma 2009 integraal geprogrammeerd. Beide zijn in samenhang met elkaar tot stand gekomen. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat vergunningverlening en handhaving complementair aan elkaar zijn. Het Jaarprogramma Vergunningverlening en Handhaving 2009 is een co-productie en beide afdelingen staan gereed om over te gaan tot 'co-uitvoering'.

Ambitie: slagvaardig samen werken, kwaliteit en duurzaamheid
De basis voor de ambitie voor vergunningverlening en handhaving ligt in het coalitieakkoord van september 2008 voor de resterende Statenperiode van 2007-2011. In dit coalitieakkoord zijn er wat betreft handhaving en (de)regulering geen nieuwe concrete accenten gelegd. De provincie zal wat betreft handhaving niet uitgaan boven Rijks- of Europese normering (tenzij een uitdrukkelijk belang daarom vraagt). Bij nieuw beleid vindt een toetsing plaats of er niet onnodig nieuwe regels worden geïntroduceerd. Individuen en organisaties worden geholpen om mogelijke belemmeringen als gevolg van formele regels en procedures waar ze mee worden geconfronteerd, te voorkomen. Beide aspecten maakten ook al deel uit van het oorspronkelijke coalitieakkoord van mei 2007.

Het Jaarprogramma 2009 richt zich op het adequaat uitvoeren van wettelijke taken van de provincie en van al hetgeen de provincie zichzelf autonoom heeft opgelegd in verordeningen en andere voorschriften. Binnen deze algemene ambitie heeft de provincie een aantal specifieke ambities met dit Jaarprogramma, zoals interprovinciale BRZO-samenwerking, het thema veiligheid, anticiperen op de inwerkingtreding van de Wabo, implementatie van de Europese Zwemwaterrichtlijn en speerpunten rond de 'groene' wet- en regelgeving. Kortom: de inzet in dit Jaarprogramma 2009 is het verzorgen van kwalitatief goede en tijdig verleende vergunningen en ontheffingen, binnen de wettelijke grenzen en passend in het provinciale beleid.

Uitgangspunten
Een jaarlijks uitvoeringsprogramma is een wettelijke verplichting voor de handhaving op het terrein van milieubeheer.[1] Dit Jaarprogramma 2009 reikt verder dan de wettelijke plicht omdat er ook andere handhavingsbeleidsvelden in zijn opgenomen, alsmede vergunningverleningstaken. Het is gebaseerd op diverse plannen, nota's en regelgeving van de provincie zelf of opgelegd door andere overheden. De belangrijkste uitgangspunten voor het Jaarprogramma 2009 zijn te vinden in provinciale strategische beleidsplannen, het Collegeprogramma 2007-2011, wet- en regelgeving, autonome provinciale regelingen, landelijke prioriteiten en de kwalitatieve procedurele professionaliseringsvereisten. Voor de gewenste handhavingsinzet in 2009 zijn het naleefgedrag in 2008 en de handhavingsrisico-indeling (hoofdstuk 4) als kapstok gebruikt. De vergunningverleningsinzet voor 2009 is vooral gerelateerd aan ervaringsgegevens uit de afgelopen jaren en de evaluatieresultaten uit 2008.

Leeswijzer
In het Jaarprogramma 2009 wordt ingezoomd op uitgangspunten, opzet, ambitieniveau, risicoanalyse, inhoudelijke verschillen ten opzichte van 2008 en de financiële consequenties voor 2009. De opbouw van het programma is gebaseerd op de beleidscyclus. Het programma start met de relevante beleidskaders (hoofdstuk 1). Vervolgens wordt in de hoofdstukken 2 en 3 de relatie gelegd met de toekomstgerichte ontwikkelopgaven van de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving. Hoofdstuk 4 is gewijd aan de eind 2008 doorlopen risico-analyse. Hoofdstuk 5 omvat het feitelijke Jaarprogramma met voor 19 beleidsvelden de programmering voor zowel vergunningverlening als voor handhaving. Volgens een vaste indeling ('evaluatie 2008 – urenbesteding 2008 – probleemstelling – naleefgedrag 2008 / risicocategorieindeling 2009 – doelstellingen 2009'), worden voor alle beleidsvelden de voor 2009 voorgenomen activiteiten met de daartoe benodigde uren en middelen weergegeven. Dit is schematisch weergegeven in hoofdstuk 6. Eind 2009 wordt via evaluatiegesprekken nagegaan of, en zo ja in welke mate, de doelstellingen voor 2009 ook daadwerkelijk zijn gehaald.

Risicoanalyse 2008 in relatie tot handhavingsactiviteiten
Eind november 2008 heeft de provincie risicoanalysebijeenkomsten georganiseerd voor de grijze, groene, blauwe en rode wet- en regelgeving.[2] Op die manier zijn voor de betrokken beleidsvelden de kansen en effecten van overtredingen van de regelgeving vastgesteld. Op basis van de formule risico = kans x effect is per werkveld (categorie) het risico vastgesteld. De rangorde van de risico's voor de onderscheiden categorieën geeft aan welk onderwerp de meeste aandacht behoeft van toezicht en handhaving en in welke vorm. Indirect hebben de resultaten ook weer hun impact op het vergunningentraject. De resultaten van de sessies zijn in hoofdstuk 4 weergegeven. Op basis hiervan zijn alle in 2009 voorgenomen handhavingsactiviteiten ingedeeld in vier risicocategorieën (categorie I minste en categorie IV hoogste urgentie).

[1] Art. 3, lid 1, AMvB kwaliteitseisen handhaving milieubeheer: 'Het bestuursorgaan werkt het handhavingsbeleid jaarlijks uit in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten het bestuursorgaan het komende jaar uitvoert en wat de daarvoor benodigde en beschikbare financiële en personele middelen zijn.'

[2] Grijze, blauwe, groene en rode wet- en regelgeving staan respectievelijk voor milieuhygiënische-, waterstaats-, natuurbeschermings- en ruimtelijke ordeningswet- en regelgeving.

1. Uitgangspunten Jaarprogramma 2009

Het Jaarprogramma 2009 staat niet op zichzelf. Vergunningverlening en handhaving zijn onderdelen van het brede takenpakket van de provincie en onderdeel van de beleidscyclus. Vanuit vergunningverlening en handhaving vloeit informatie voort over de effectiviteit van regelgeving en beleid. Die informatie kan aanleiding zijn voor beleidswijzigingen. In dit hoofdstuk wordt de context geschetst waarbinnen vergunningverlening en handhaving zich afspelen.

1.1 Beleidscyclus

De provincie voert veel rijksregelgeving uit en kan daarnaast autonome regels vaststellen op allerlei terreinen. Dit verloopt via een cyclisch proces dat start met het ontwikkelen van beleid en indien nodig het opstellen van verordeningen om dat beleid met succes te kunnen uitvoeren. Na vaststelling wordt het beleid uitgevoerd en deels gebeurt dat door het verstrekken van vergunningen en ontheffingen. Vervolgens wordt toezicht gehouden op de nakoming van wetgeving, verordeningen en vergunning- en ontheffingsvoorschriften. Waar nodig wordt handhavend opgetreden. Uit de praktijk van vergunningverlening, toezicht en handhaving krijgt de provincie informatie over naleving van regels en voorschriften en risico's van niet-naleving. Dit kan aanleiding zijn tot het bijstellen van beleid en regelgeving en daarmee is de beleidscirkel rond.

De wijze waarop en de intensiteit waarmee de taken uit dit Jaarprogramma in 2009 uitgevoerd worden hangen nauw samen met de evaluatie van het naleefgedrag in 2008 en de ingeschatte risico's bij niet-naleving (zie hoofdstuk 5). Het Jaarprogramma 2009 is bovendien gebaseerd op het Coalitieakkoord 2008-2011, de Verordening dwangsom bij niet tijdig beslissen, de landelijke handhavingsprioriteiten, de provinciale handhavings- en vergunningverleningsstrategie en op stapel staande nieuwe landelijke ontwikkelingen. De beleidscyclus ziet er in het licht van vergunningverlening en handhaving als volgt uit:

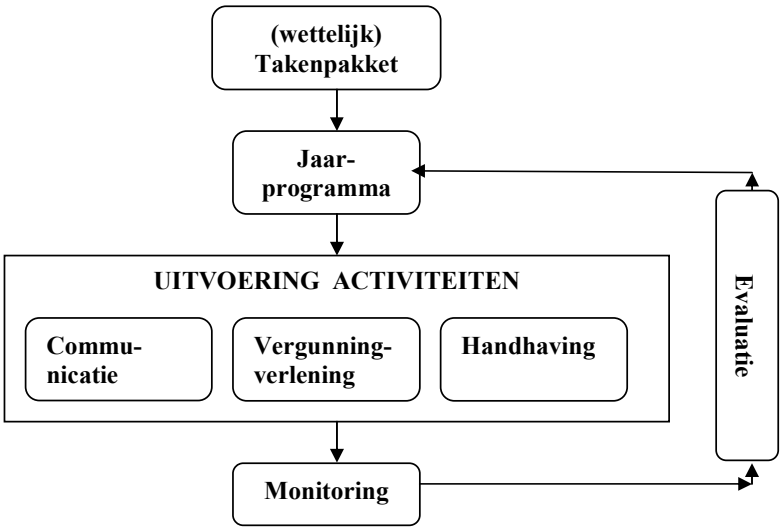

Figuur I: De beleidscyclus rondom vergunningverlening en handhaving

1.2. Kwaliteitscriteria

Ingevolge het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer[3] moet de provincie jaarlijks een handhavingsuitvoeringsprogramma vaststellen. Vanwege de nauwe relatie tussen vergunningverlening en handhaving is in het Jaarprogramma 2009, net als in 2008, gekozen voor een gezamenlijke programmering. Dit Jaarprogramma 2009 beschrijft dan ook niet alleen de handhavingsactiviteiten maar ook de vergunningverlening voor alle provinciale taakvelden. Er zijn verschillende beleidsitems onderscheiden. Voor elk item vormen de risicoanalyse, het naleefgedrag en de mate waarin de doelstellingen van 2008 zijn bereikt de basis voor probleem- en doelstelling voor 2009. Dit is uitgewerkt in afrekenbare activiteiten. Eind 2009 zal op basis van (voorlopige) monitoringsresultaten[4] nagegaan worden of de gestelde doelen inderdaad gehaald zijn en of in het Jaarprogramma 2010 bijsturing nodig is. De formele verantwoording over de met de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening en Handhaving in 2008 bereikte resultaten vindt plaats in het jaarlijkse provinciale Jaarverslag.[5] Met deze aanpak wordt voldaan aan de procedurele vereisten uit het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer, niet alleen voor de provinciale taak op grond van de Wet milieubeheer, maar voor alle handhavingsactiviteiten.

1.3 Beleidsuitgangspunten

Een verdere professionalisering van de vergunningverlening en de handhaving staan voorop. Eén van de doelen van het nieuwe Milieubeleidsplan 2009-2012 is het realiseren van een adequaat niveau van vergunningverlening en handhaving. Instrumenten hiervoor zijn dit Jaarprogramma 2009 (beschrijft wat we doen) en de strategie (beschrijft hoe we dat doen). Naast de handhavingsstrategie wordt er ook een provinciale vergunningenstrategie opgesteld waarin is aangegeven hoe vanuit de provinciale beleidsdoelstellingen en wettelijke taken het uitvoeringsinstrument vergunningverlening wordt toegepast. Kwalitatief goede beschikkingen, afgehandeld volgens de wettelijke procedures en binnen de wettelijke termijnen moeten bijdragen aan de door PS en GS vastgestelde beleidsdoelen.

1.3.1 Wettelijke taken

Vergunningverlening en handhaving zijn belangrijke provinciale instrumenten voor het bereiken van omgevingsdoelen. De taken worden uitgevoerd in medebewind of als autonome taak. De provinciale doelen en taken zijn per wet/item uitgewerkt in hoofdstuk 5. Hieronder volgt een opsomming van wet- en regelgeving voor de uitvoering waarvoor de provincie Utrecht (mede)verantwoordelijk is:

- Flora- en Faunawet (par. 5.1);
- Boswet (par. 5.2);
- Natuurbeschermingswet en Natuurschoonwet (par. 5.3);
- Ontgrondingenwet (par. 5.4);
- Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening (par. 5.5);
- Verordening bescherming Natuur en Landschap provincie Utrecht
  (opschriften – par. 5.6);
  (storten c.a. – par. 5.7);
  (woonschepen en recreatievaartuigen – par. 5.8);
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (par. 5.9);

Met opmaak: Duits (standaard)

[3] Staatsblad 2005, 493.

[4] Het Uitvoeringsprogramma 2008 is ook het uitgangspunt voor de individuele werkplanning van de medewerkers van de afdelingen Vergunningverlening en de afdeling Handhaving. Monitoring vindt mede plaats aan de hand van de periodieke managementrapportages.

[5] Art. 7 Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer.

- Grondwaterwet (par. 5.10);
- Wet bodembescherming / bodemsaneringen (par. 5.11);
- Wet milieubeheer (buiten inrichtingen (art. 10.2 en art. 10.63 Wm) en binnen inrichtingen (par. 5.12);
- Wet milieubeheer; Vuurwerkbesluit (par. 5.13);
- Wet milieubeheer; transportcontroles (par. 5.14);
- Wet milieubeheer; BRZO (par. 5.15);
- Provinciale Milieu Verordening stiltegebieden (par. 5.16);
- Consignatiedienst en afhandeling milieuklachten (par. 5.17);
- Drank- en Horecawet (par. 5.18);
- Luchtvaartwet (par. 5.19).

De uitvoering van deze wet- en regelgeving vindt plaats binnen de wettelijk gestelde kaders en op basis van in landelijke en provinciale besluiten vastgesteld uitvoeringsbeleid.

Nieuwe wet- en regelgeving in 2009

In 2009 wordt nieuwe wetgeving geïmplementeerd die invloed heeft op organisatie, kennis en deskundigheid, processen, informatiesystemen en op de interne en externe samenwerking voor de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving. Relevante wetten in dit verband zijn:

- Per 1-1- 2010 (behoudens opnieuw uitstel): de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer;
- Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen;
- Natuurbeschermingswet;
- Per 1-1-2010: Waterwet;
- Besluit Bodemkwaliteit;
- De evaluatie op rijksniveau van de Natuurwetgeving (Boswet, Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet) wordt gevolgd;
- Zeer waarschijnlijk gaan in 2009 als gevolg van de nieuwe regelgeving taken en bevoegdheden inzake burgerluchthavens en militaire luchthavens naar vergunningverlening en handhaving over;
- Per 1-7-2009 (naar verwachting): Wet elektronische bekendmaking; Besluiten kunnen binnenkort nog alleen digitaal worden gepubliceerd. Het kabinet heeft besloten dat volstaan kan worden met publicatie op internet. De Rijksregelgeving zal digitaal op internet verschijnen en niet meer in druk of in het Staatsblad. Het is de bedoeling dat bekendmaking via internet van decentrale regelgeving over een aantal jaren verplicht wordt.
- Uitvoering geven aan de gevolgen van de Wet samenhangende besluiten.

De Wabo treedt in werking op 1 januari 2010. In 2008 en 2009 is, resp. wordt de invoering via pilots voorbereid. De organisatie wordt 'Wabo-proof' gemaakt in nauwe samenwerking met de projectleider Wabo. Binnen dat project wordt de automatisering afgestemd met lopende projecten op het gebied van elektronische dienstverlening, zoals E-provincie en Portaal, met als resultaat de elektronische vergunning. De Waterwet treedt op 1 januari 2010 in werking. Consequentie van de invoering van deze wet is dat taken overgaan van de provincie naar de waterschappen. In 2008 zijn hierover afspraken gemaakt.

1.3.2 Bestuurlijke inbedding

Binnen het College van GS zijn de vergunningverlening- en handhavingstaken verdeeld over drie portefeuillehouders, gerelateerd aan de verdeling van beleidsterreinen over de portefeuilles. Eén gedeputeerde (de heer W. de Jong) treedt op als coördinerend portefeuillehouder handhaving en vergunningverlening. Medio 2007 hebben GS het Collegeprogramma 2007-2011 vastgesteld.[6] Het programma bevat weinig tot

[6] Collegeprogramma Gedeputeerde Staten, 2007 -2011, 'Samen maken wij Utrecht mooier' (september 2007).

geen directe doelstellingen in relatie tot vergunningverlening en handhaving. Indirect heeft het collegeprogramma invloed op de vergunningverlening en handhaving in een aantal algemeen geformuleerde doelstellingen:

a) Bevordering samenwerking met gemeenten / andere organisaties (pag. 9, 28);
b) Verhogen kwaliteit dienstverlening verbeteren richting klanten en partners (pag. 29);
c) Vergroten zichtbaarheid en toegankelijkheid via communicatie (pag. 29);
d) Verminderen regeldruk voor onze inwoners en partners (pag. 9);
e) Ons als provincie alleen richten op zaken die er toe doen (pag. 29);
f) Waar de provincie regels stelt, dan handhaven we die (pag. 9, 29);
g) Samen maken wij de provincie Utrecht mooier (pag. 9);
h) Wij hanteren geen normen die strenger zijn dan waartoe we wettelijk verplicht zijn (pag. 29);
i) Behouden en versterken van de kwaliteit van ruimtelijke inrichting en tegengaan van de verrommeling, zonodig met toepassing van de provinciale landschapsverordening (pag. 11, 13);
j) We streven naar nieuwe elektronische diensten tussen overheidsinstellingen (pag. 29);
k) (De)reguleringstoets op alle regelgevingen in 2010 (pag. 29).

In deze doelstellingen zijn met de vaststelling (in september 2008) van het coalitieakkoord voor de resterende Statenperiode van 2007-2011 feitelijk geen wijzigingen opgetreden.

1.3.3 Consequenties Verordening dwangsom bij niet tijdig beslissen

Met ingang van 1 september 2006 is de Verordening dwangsom bij niet tijdig beslissen in werking getreden. Deze verordening regelt dat het bestuursorgaan een dwangsom verschuldigd is bij het niet tijdig beslissen op een aanvraag of op een bezwaarschrift. Bij de ontvangstbevestiging van een aanvraag wordt de wettelijke procedure termijn vermeld. Bovendien wordt hierbij aangegeven, dat bij niet tijdig beslissen beroep kan worden gedaan op de verordening.
In 2008 zijn er door de afdeling Vergunningverlening 949 besluiten op aanvraag voorbereid, waarvan 832 beslissingen binnen de wettelijke proceduretermijnen genomen konden worden. Bij ruim 12% (117 besluiten) lukte het om verschillende redenen niet tijdig om besluiten te nemen. In een aantal gevallen kwam dit door afhankelijkheid van adviezen door derden (met name gemeenten), door de vele zienswijzen en door het niet formeel opschorten van de procedure in gevallen dat de aanvraag nog aangevuld moest worden door de aanvrager. Mede daarom is er wat betreft de afdeling Vergunningverlening bij geen van deze niet tijdig genomen beslissingen een beroep gedaan op de verordening. Voor wat betreft de afdeling Handhaving is éénmaal met succes een beroep op de verordening gedaan. Om binnen de termijnen op aanvragen te kunnen beslissen is voldoende personele capaciteit nodig.

1.3.4 Landelijke handhavingsprioriteiten

Sinds enkele jaren hebben de partners in het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) via het Landelijk Handhavingsprogramma (LHP) ketenhandhaving ingevoerd als een vorm van een probleemgerichte en integrale benadering. De ervaringen uit de afgelopen jaren maken duidelijk dat een dergelijke aanpak goed werkt. In 2009 wil het LOM daarom met de opgedane ervaringen verbeteringen doorvoeren en met de volgende prioritaire activiteiten verder uitvoering geven aan ketenhandhaving:

- Asbest, bouw- en sloopafval (tot en met 2010);
- Bodemsanering / Grondstromen (loopt door tot na 2010);
- EVOA (export van afval naar niet-OESO-landen)(loopt door na 2010);
- Natuur (inheems) (loopt door tot na 2010);
- verboden consumentenvuurwerk (tot en met 2010).

Deze LOM-prioriteiten zijn meegenomen bij de opstelling van het Samenwerkingsprogramma Handhaving 2009 (bijlage 1).

1.3.5 Handhavingsrisicocategorieën en prioritering

De handhaving is gericht op het bevorderen van naleving van regelgeving en vergunningvoorschriften en heeft tot doel het beheersen van risico's. De handhavingstaken zijn ingedeeld op basis van risico's bij niet- of gedeeltelijke naleving. Dit is gebaseerd op een eind 2008 uitgevoerde risicoanalyse. Kortheidshalve wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

1.3.6 Communicatie over vergunningverlening en handhaving

Communicatie is een belangrijk instrument om de effectiviteit van werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening en handhaving te verbeteren en in- en extern op elkaar af te stemmen. Communicatie is ook een goed instrument om het naleefgedrag te verbeteren. De provincie wil haar activiteiten en behaalde resultaten tastbaar en zichtbaar maken en gebruikt dit Jaarprogramma 2009 als instrument voor interne en externe communicatie. Door het samenbrengen van alle activiteiten van het taakveld vergunningverlening en handhaving zal de afstemming tussen vergunningverlening en handhaving nog verder verbeteren. Verder gebruikt de provincie internet steeds vaker als medium voor externe communicatie.
In januari 2009 is het e-vergunningenloket van de provincie geopend op internet. Hier vinden burgers en bedrijven op overzichtelijke wijze alle informatie over de vergunningen van de provincie. Publieksvriendelijke omschrijvingen leiden de aanvrager naar de juiste regelgeving en naar downloadbare e-Formulieren. Van de handhavingsstrategie is een publieksversie op de website beschikbaar. De strategie is kort weergegeven in een folder die met de brieven aan overtreders wordt gestuurd.
Het Verdrag van Aarhus en de Wet openbaarheid van bestuur stellen eisen aan de openbaarheid van gegevens en de informatievoorziening.

1.3.6.1 Communicatie rond vergunningverlening

Doelgerichte communicatie en informatieverschaffing over wetgeving, beleidsuitvoering en procedures zijn belangrijke aandachtspunten. Sinds 1 juli 2008 worden alle vergunningen en ontheffingen waarvoor de provincie bevoegd gezag is, door één afdeling afgehandeld. Hiermee is er één loket bij de provincie ontstaan voor inwoners, instanties en bedrijven die vergunningen en/of ontheffingen nodig hebben op het gebied van milieu, grondwater, bodemsaneringen, natuur en landschap, ontgrondingen en wegen. Het op de hoogte brengen en houden van burgers en bedrijven over wet- en regelgeving, uitvoeringsbeleid en vergunningaanvragen is daarbij erg belangrijk. De afdeling doet dat onder meer door:

- klantcontacten en duidelijke aanspreekpunten;
- de bereikbaarheid vergroten in samenwerking met het Klant Contact Centrum (KCC) en het duidelijk instrueren van KCC en secretariaat over onderwerpen en personen waar informatie beschikbaar is;
- voorlichtingsmateriaal, zoals folders over nieuwe wet- en regelgeving verspreiden en beschikbaar hebben;
- e-vergunningenloket, elektronische aanvragen, output-informatie op internet, aansluiting op landelijke en gemeentelijke voorzieningen;
- het voeren van vooroverleg in een vroeg stadium van de vergunningprocedure, met een vaste contactpersoon als aanspreekpunt;
- bekendmaken van (ontwerp)beschikkingen via lokale media en internet.

1.3.6.2 Communicatie rond handhaving

De afdeling Handhaving hanteert diverse middelen (o.a. publieksversie handhavingsstrategie in een folder en op internet, branchedocumenten, enz.). Daarnaast is er de informatieverstrekking als onderdeel van het reguliere werk en het gebruikelijke contact met de media. In 2009 zal dit verder vorm worden gegeven. De huidige communicatiemiddelen worden daartoe gescreend op gewenst effect en indien nodig aangepast. Daarbij zullen ook de navolgende drie hoofdvormen van communicatie worden betrokken die in de handhaving ingezet kunnen worden: dreigende-, educatieve-, en normatieve communicatie. De keuze van de inzet hangt af van verschillende punten zoals huidig naleefgedrag, pakkans en gewenst gedrag.

Dreigende communicatie heeft als doel de inschatting van de kosten van de overtreding of de baten van naleving te vergroten. Voorbeeld: brief waarin voor concrete doelgroep of op specifieke locatie verscherpte controle wordt aangekondigd, publiekscampagnes over controles en persberichten over een toename van opgespoorde fouten als gevolg van een effectiever handhavingsbeleid. Te denken valt ook aan publicaties als volledige inspectierapporten met daarbij een reactie van de betrokken instelling en de stand van zaken over de doorgevoerde verbeteringen.

Educatieve communicatie (voorlichting) kan bijdragen aan de correcte toepassing van regels en zo onbedoelde overtredingen voorkomen. Voorbeeld: voorlichting over verbod van plaatsen van borden in het landelijk gebied.

Normatieve communicatie is de krachtigste vorm omdat die uit de groep zelf komt. Communicatie die er aan bijdraagt dat mensen en organisaties zelf regels naleven omdat ze dit het juiste gedrag vinden, omdat het zo hoort, of omdat het gebruikelijk is. Ze zijn bereid regels na te leven in de mate waarin anderen dat ook doen. Zo houden ze zichzelf in stand, zonder dat afschrikking noodzakelijk is. Voorbeeld: geen berichten waarin overtreders centraal staan, eerder berichtgeving waarin nalevers beloond worden.

1.3.7 Kwaliteitsdoelstellingen

De afdelingen Vergunningverlening en Handhaving van de provincie Utrecht beschikken over een kwaliteitssysteem voor verschillende onderdelen van de afdelingen. Dit systeem is ISO gecertificeerd en is opgezet conform de eisen van de IPO norm kwaliteitszorg bedrijfsgebonden milieutaken. Voor de werkzaamheden op het gebied van bodemsanering is het systeem opgezet conform de eisen van het SIKB normblad 8001 (Normblad bodembeheer onderdeel provinciaal bevoegd gezag Wet bodembescherming voor landbodems).

Op basis van ons kwaliteitssysteem werken de afdelingen aan het continue verbeteren van de eigen organisatie. Door efficiente werkprocessen wordt er voor gezorgd dat alle capaciteiten binnen de afdelingen wordt benut. Daarnaast proberen de afdelingen zoveel mogelijk uniform te werken. Dat resulteert in constante kwaliteit.

Voor 2009 stellen de afdelingen zich als doel:

a) de bestaande ISO-certificering en normering te behouden;
b) de ISO-certificering te implementeren voor de ‘groene’ wet-en regelgeving;
c) het laten plaatsvinden van interne audits en één maal een externe audit.

1.3.8 Project Duurzaamheid Verbreding Milieuhandhaving

In 2008 is binnen de provincie Utrecht een breed duurzaamheidsproject gestart onder de naam DO-ladder (= Duurzaam Ondernemen ladder). Het doel is om per afdeling projecten uit te voeren waardoor men

hoger scoort (en dus stijgt) op een schematisch weergegeven ladder met duurzaamheidsaspecten, zoals gezondheid, veiligheid, klimaat, energie, natuur en landschap etc.

Met het handhaven van milieuregelgeving sec worden diverse duurzaamheidsaspecten beschermd. Milieuregelgeving in brede zin is in essentie gericht op het beschermen van deze duurzaamheidsaspecten. Met het leggen van accenten in de handhaving van de milieuregelgeving kunnen bepaalde duurzaamheidsspecten extra worden gestimuleerd. Hiervoor is bij de afdeling Handhaving binnen het kader van de DO-ladder het project 'Verbreding Milieuhandhaving' gestart.

Het project omvat drie elementen:

1) structurele input van de provinciale beleidsafdelingen organiseren om de uitvoering van de handhaving meer aan te laten sluiten bij (duuzaamheids)beleidsdoelstellingen van deze afdelingen;
2) het stimuleren en – waar mogelijk – via de milieuregelgeving afdwingen van energiebesparing bij bedrijven;
3) het beschermen van de grond- en drinkwaterkwaliteit.

Voor het organiseren van een structurele input van de provinciale beleidsafdelingen worden de communicatielijnen verbeterd en worden procesafspraken gemaakt. Deze moeten jaarlijks uitmonden in concrete input voor het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving.

Voor het bereiken van meer energiebesparing bij bedrijven wordt een project opgezet met de externe handhavingspartners (vooral milieudiensten) en met medewerking van de provinciale afdelingen Vergunningverlening en Milieu. Het project is primair gericht op het onderzoeken in hoeverre via de bestaande regelgeving energiebesparing kan worden gereguleerd en afgedwongen. Hiervoor wordt een provinciebreed afgestemd handhavingsbeleid ontwikkeld. Waar het afdwingen niet mogelijk is wordt gekeken naar stimuleringsmogelijkheden. In dit kader is vanuit het DO-ladderproject € 20.000,- vrijgemaakt voor 5 proefprojecten rond het toepassen van een innovatief gebruikskwaliteitssysteem (gericht op een energiezuinig gebruik van installaties) bij overheidsgebouwen. Voor eventuele andere nog te ontwikkelen activiteiten zijn vanuit de DO-ladder ook financieringsmogelijkheden.

De extra bescherming van de grond- en drinkwaterkwaliteit vindt plaats door een integrale schouw van in totaal 4 grondwaterbeschermingsgebieden. Dit gebeurt samen met externe partners als het waterleidingbedrijf, gemeenten, waterschappen, de AID, etc. De risico's worden in beeld gebracht en waar mogelijk aangepakt. Eén van de risico's is bestrijdingsmiddelengebruik. Binnen het DO-ladderproject is € 20.000,- vrijgemaakt voor het organiseren van cursussen Duurzaam Tuinieren en voorlichting aan hoveniersbedrijven en gemeentelijke plantsoenendiensten. Ook hier bestaan voor eventuele andere nog te ontwikkelen activiteiten financieringmogelijkheden vanuit de DO-ladder.

Uitvoering van het project vraagt vooral ureninzet van de beleidsmedewerkers. Uitvoerende uren zijn verdisconteerd in de 'normale' bedrijfsbezoeken en grondwatercontroles.

2. Taken, missie, visie en ontwikkelingen afdeling Vergunningverlening

Voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten is een vergunning of ontheffing van de provincie nodig. Activiteiten kunnen, na afweging van de diverse belangen, al dan niet worden toegestaan. Ter bescherming van de leefomgeving worden aan vergunningen en ontheffingen vaak voorschriften verbonden die bij de uitvoering van de activiteit(en) moeten worden nageleefd. Onderstaande passages zijn een update uit het ontwikkelplan 2008 van de afdeling Vergunningverlening.

2.1 Missie

De afdeling Vergunningverlening draagt bij aan de bescherming en instandhouding van milieu, natuur en landschap en verkeersveiligheid. Door middel van vergunningverlening reguleert de afdeling initiatieven van anderen.

2.2 Visie

Om de missie te verwezenlijken wil de afdeling Vergunningverlening:

1. kwalitatief goede vergunningen en ontheffingsbesluiten nemen op het gebied van milieu, water, bodem, natuur en landschap, wegen en verkeer;
2. vergunningen en ontheffingsbesluiten volgens de wettelijke procedures en binnen de wettelijke termijnen nemen, tenzij er een heel goede reden is om dat niet te doen;
3. efficiënt werken;
4. klantgericht werken;
5. een kwalitatief goede vertegenwoordiging van Gedeputeerde Staten waarborgen bij geschillen en in bezwaar- en (hoger)beroepsprocedures;
6. kwalitatief goed uitvoeringsbeleid en goede regelgeving opstellen;
7. uitvoeringsprojecten goed uitvoeren (bijv. Uitvoeringsprogramma Woonschepenknelpunten);
8. de doelgroepen en vergunningverleningpartners voorlichten over wet- en regelgeving en beleid;
9. signaleren van en inspelen op nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld nieuwe wetgeving, beleid, maatschappelijke, ruimtelijke en technische ontwikkelingen;
10. mogelijkheden voor samenwerking met in- en externe partijen onderzoeken en benutten;
11. werken met digitale aanvragen;
12. kennisopbouw door middel van interne themadagen.

2.3 Taken

In de afdeling Vergunningverlening is de beleidsontwikkeling en -uitvoering gebundeld van alle beschikkingen en besluiten op basis van wet- en regelgeving waarvoor de provincie bevoegd gezag is. Het gaat daarbij om: Wet milieubeheer, Grondwaterwet, Wet bodembescherming, Ontgrondingenwet, Flora- en Faunawet, Boswet, Natuurbeschermingswet, provinciale Verordening bescherming natuur en landschap, Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening, Drank- en Horecawet, Wet milieugevaarlijke stoffen (voor wat betreft het Vuurwerkbesluit) met bijbehorende verordeningen, vrijstellingen, beleidsregels en uitvoeringsbesluiten en daarnaast de relevante rechtstreeks werkende Europese richtlijnen.

Zeer waarschijnlijk treedt in 2009 de Nieuwe regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens in werking. Als gevolg hiervan zullen taken naar de provincie komen en zullen deze door de afdelingen vergunningverlening en handhaving worden opgepakt.

Takenpakket
- De implementatie van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Het verstrekken van beschikkingen op aanvragen van vergunning-, ontheffing,- en andere toestemmingsstelsels op het gebied van milieu, water, bodem, natuur en landschap, wegen en verkeer en luchtvaart;
- Vertegenwoordiging Gedeputeerde Staten bij geschillen en in bezwaar- en (hoger)beroepsprocedures;
- Algemene juridische advisering m.b.t. wet- en regelgeving, bijhouden van ontwikkelingen;
- Ontwikkeling en uitvoering operationeel beleid m.b.t. wet- en regelgeving, opstellen van provinciale regelgeving (verordeningen, vrijstellingen, beleidsregels);
- Ontwikkeling en uitvoering beleid in nauwe samenwerking met externe en interne partners;
- De ondersteunende taken van vergunning/ontheffingverlening (loket, juridisch advies, procedure- en voortgangsbewaking, administratie, leges);
- Voorlichting over wet- en regelgeving en het uitvoeringsbeleid;
- Uitvoeringsprojecten (Uitvoeringsprogramma Woonschepenknelpunten);
- Implementatie nieuwe (en/of gewijzigde) wet- en regelgeving en communicatie richting doelgroepen.

2.4 Nieuwe ontwikkelingen

In 2009 moet op diverse nieuwe ontwikkelingen worden ingespeeld en zal er aan de volgende items aandacht besteed gaan worden:
- Evaluatie ‘groene’ wetten;
- Overdracht taken als gevolg van de nieuwe Waterwet naar waterschappen (denk ook aan Wet bodembescherming);
- Overname van taken als gevolg van de Nieuwe regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens;
- Uitvoeren van de gevolgen van de Wet samenhangende besluiten;
- Uitvoeren van een klantentevredenheidsonderzoek;
- Modernisering Verordening bescherming natuur en landschap;
- Implementatie Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer en Wabo;
- Opstellen vergunningenstrategie (naar aanleiding van onderzoeksbevindingen VROM-Inspectie);
- Het uitsluitend digitaal publiceren van besluiten.

In de jaren ná 2009 zullen ook nieuwe ontwikkelingen ontstaan en zal er op onderstaande items ingespeeld gaan worden:
- Uitvoeren van de Wabo;
- Mogelijk op termijn het opgaan in Omgevingsdiensten. Al dan niet op basis van vrijwilligheid zullen deze diensten in de komende jaren worden opgericht. Het Kabinet heeft omgevingsdiensten ter grootte van de gebieden van de Veiligheidsregio’s voor ogen. Voor Utrecht is dat gelijk aan het grondgebied van de provincie Utrecht;
- Een mogelijk ander werkpakket vergunningverlening Wet milieubeheer als gevolg van de tweede en mogelijk daarop volgende tranches van het Activiteitenbesluit.
- De decentralisatie van de ontheffingverleningstaak Flora- en Faunawet art. 75 (soortenbescherming).

3. Taken, missie, visie en ontwikkelingen afdeling Handhaving

Door handhaving wordt de naleving afgedwongen van in wet- en regelgeving, vergunningen of ontheffingen opgenomen ge- en verboden en voorschriften. Handhaving krijgt veelal vorm door communicatie, toezicht, opsporing van activiteiten en het toepassen van bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen.

3.1 Missie

De afdeling Handhaving is in verbinding met de omgeving, de organisatie en de partners. Opdracht van de afdeling is om het doel te realiseren met een werkwijze die past bij de kernwaarden van de organisatie: oprecht, actief en verbonden. De afdeling laat daarbij zien dat ze zich bewust is van haar maatschappelijke, bestuurlijke en politieke omgeving. De afdeling werkt op basis van het kwaliteitszorgsysteem aan het continue verbeteren van de eigen organisatie. De afdeling zorgt voor efficiënte werkprocessen en benut alle capaciteiten binnen de afdeling. Onderstaande passages zijn een extract uit het Afdelingsplan 2009 van de afdeling Handhaving.

3.2 Visie

Om onze missie te verwezenlijken wil de afdeling Handhaving betrouwbaar en integer zijn en maakt ze gebruik van heldere communicatie, competenties, durf en creativiteit om oplossingen te bereiken zonder dwangmiddelen. We ‘pakken door’ wanneer dat nodig is. De medewerkers van de afdeling denken daarbij integraal en vanuit burgers en bedrijven. De ‘één-overheid-gedachte’ staat centraal (een gedegen voorbereiding op de komst van de Wabo). We zoeken een goed evenwicht tussen bestuursrecht en strafrecht en zetten in op het tegengaan van landschappelijke ‘verrommeling’ en besteden extra aandacht aan handhaving in kwetsbare gebieden. Wat betreft het landelijke professionaliseringstraject vervult de afdeling consequent en transparant de provinciale regierol en worden er jaarlijks door een extern bureau audits uitgevoerd. Tenslotte speelt de afdeling vraaggericht, doelmatig, doeltreffend en flexibel in op vragen en wensen vanuit de maatschappij.

3.3 Afdelingsbrede speerpunten

Voor 2009 gelden de volgende accenten bij de uitvoering van de werkzaamheden van de afdeling Handhaving. Naast het afdelingsbrede speerpunt ‘mobiel handhaven’ gaat het om:

<u>Speerpunten handhaving Wet milieubeheer en BRZO</u>

- Implementatie regionale BRZO-samenwerking (tussen Utrecht, Flevoland, Gelderland en Overijssel);
- Méér aandacht voor opleidingsvereisten;
- Gerichtere handhaving Wm op basis van de recente risico-analyse;
- Projectmatige aanpak waaronder hercontroles Wm en beoordeling Milieujaarverslagen;
- Anticiperen op inwerkingtreding Wabo;
- Nieuwe impuls voor het thema Veiligheid bij niet-BRZO bedrijven;
- Vernieuwing toezicht: aansluiten bij de landelijke ontwikkeling van front-offices voor de branches Afval en Chemie;
- Optimaliseren en stroomlijnen van processen;
- Werken volgens het ISO-gecertificeerde kwaliteitssysteem en de voortdurende verbetering daarvan;

<u>Speerpunten handhaving ‘groene’ wet- en regelgeving, incl. bodemsanering</u>

- Aanzet maken om te komen tot certificering van werkprocessen groene regelgeving (excl. bodemsanering);
- Input leveren voor opstellen beheersplannen Natura2000-gebieden;
- Reguliere controles Boswet (maar wel met capaciteitsuitbreiding);
- Project 'Paardenbakken' (combinatie Boswet en Wet Ruimtelijke Ordening);
- Inhaalslag ontgrondingen op basis van inventarisatie uit 2008;
- VNL: input leveren voor beleidsvernieuwing ter bescherming van het Utrechtse landschap;
- Omzetten van project 'Schoon Schip' naar reguliere handhaving in het kader van VNL/nieuw beleid;
- Medewerkers in vaste dienst nemen voor handhaving bodemsaneringen;
- Implementatie van ketenaanpak van bodemsaneringen en grondstromen;
- Administratieve achterstanden wegwerken;
- Optimaliseren werkproces, denk aan automatische briefgeneratie, goede standaarden;
- Controle op nazorg locaties (projectbasis);
- Intensievere samenwerking met PMD, Vrom-inspectie (inclusief gebruik BOA's);
- Convenant groene wetten implementeren.

Speerpunten handhaving ‘blauwe’ wet en regelgeving (Whvbz en grondwaterkwantiteit en –kwaliteit)

- Verdere implementatie Europese Zwemwaterrichtlijn;
- Schouw van grondwaterbeschermingsgebieden;
- Handhaving koude/warmte-opslagen (KWO's);
- Inspelen op overdracht provinciale taken naar waterschappen ingevolge nieuwe Waterwet.

3.4 Nieuwe ontwikkelingen

Inzicht in actuele ontwikkelingen is noodzakelijk om beleid en strategie te kunnen formuleren. Het belangrijkste gegeven voor de afdeling Handhaving in 2009 is het besluit van het Kabinet van 4-11-2008 dat er voor het hele land omgevingsdiensten moeten worden ingericht. Die omgevingsdiensten krijgen als taak het voorbereiden van de omgevingsvergunning (uit de toekomstige Wabo), het toezicht op de naleving van de VROM-regels (wonen, ruimte en milieu) en het voorbereiden van sancties bij de overtredingen ervan. Voor handhaving van provinciale ‘groene’ en ‘blauwe’ regelgeving en van IPPC en BRZO-bedrijven blijft de provincie tot nader order het bevoegd gezag. Overige uitvoerende taken (back-office) zullen, in de visie van het kabinet, al in 2011 bij omgevingsdiensten ondergebracht moeten zijn. Over het aantal omgevingsdiensten in onze provincie vindt de komende tijd overleg plaats tussen VROM, IPO en VNG. In Utrecht wordt onder (proces)regie van de provincie onderzocht op welke manier omgevingsdiensten kunnen worden georganiseerd. In dat proces spelen de partners een belangrijke rol (gemeenten, politie, OM, waterschappen).
Ook in andere opzichten is 2009 een belangrijk jaar. Naast de implementatie van de uitkomsten van de formatiescan zal er ook gewerkt gaan worden aan een verdere digitalisering. Te denken valt aan het verder vorm gegeven van het project mobiel handhaven. Ook worden de concernbrede thema’s Strategie, Beleidscyclus en bedrijfsvoering, Externe dienstverlening en Ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden verder binnen de afdeling uitgewerkt. Voorts zal de invoering van de Wabo aandacht en energie vergen. De uitdaging voor de afdeling Handhaving is om bij al deze initiatieven en ontwikkelingen overzicht te houden bij het uitwerken in concrete activiteiten. Daartoe kiest de afdeling Handhaving voor een verbindend thema: Resultaatgericht werken. Dat thema vormt in 2009 het verbindend thema om strategische ontwikkelingen te positioneren, om de bedrijfsvoering verder te optimaliseren en bij het ontwikkelen van medewerkers en leidinggevenden. De kern van resultaatgericht handelen is dat je in staat bent om heldere doelstellingen en resultaten te formuleren, deze uit te dragen en deze als leidraad te nemen voor je eigen prestaties. Dit is verder uitgewerkt in het Afdelingsplan.

4. Risicoanalyse uitvoering handhavingstaken provincie Utrecht

4.1 Handhaven is keuzes maken

Als toezichthouder en handhaver kun je niet altijd en overal aanwezig zijn. Waar richt je de aandacht op en op welke wijze kun je de beschikbare tijd het meest effectief en efficiënt inzetten? Een risicoanalyse is een hulpmiddel daarbij. Door een risicoanalyse van het takenpakket uit te voeren, wordt inzicht verkregen in de vraag welke handelingen en overtredingen van wet- en regelgeving de grootste risico's vormen. Met een risicoanalyse worden de effecten vastgesteld voor milieu/omgeving, mens, economie en politiek en bestuur. Kortom, een risicoanalyse is een goede kapstok bij het opstellen van een jaarplan. Omdat de meest recente risicoanalyse uit 2005/2006 dateert (en dan alleen voor wat betreft de handhaving van de 'groene' regelgeving – voor de Wm beperkte de risicoanalyse zich tot de Milrisk-systematiek), is medio 2008 besloten om ten behoeve van het Jaarprogramma V&H 2009 een compleet nieuwe analyse op te laten stellen. Wat betreft opzet etc. is aansluiting gezocht bij een eerder ten behoeve van de provincie Flevoland door Oranjewoud BV opgestelde analyse. Dit hoofdstuk verschaft inzicht in de wijze waarop de provincie Utrecht eind 2008 de risicoanalyses integraal heeft laten uitvoeren voor alle vier de kleursporen. Deelnemers waren toezichthouders, handhavers en vergunningverleners van de Provincie Utrecht en medewerkers van collega-overheden: gemeenten, waterschappen en VROM. De voorbereiding, begeleiding en rapportage over de risicoanalyses was in handen van Oranjewoud Milieumanagement.

4.2 Risicoanalyses in de handhavingscyclus

Met de start van het landelijke professionaliseringstraject milieuhandhaving werd programmatisch handhaven voor het eerst op grote schaal toegepast. Eén van de criteria uit het landelijke professionaliseringstraject is, dat toezicht en handhaving gebaseerd moeten zijn op prioriteiten, vastgesteld via een risicoanalyse. De risicoanalyse maakt zo deel uit van de handhavingscyclus: van beleid, doelen en strategie naar planning en uitvoering, naar monitoring en tenslotte naar de bijstelling van beleid, doelen en strategie.

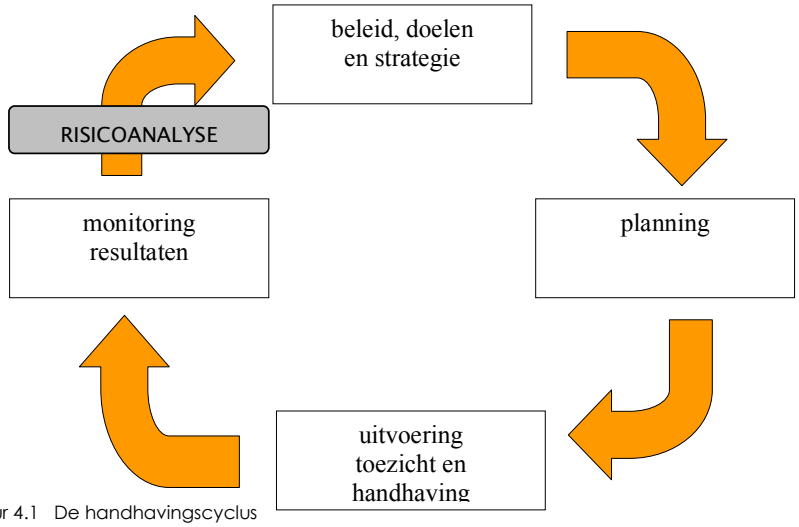

Figuur 4.1 De handhavingscyclus

De handhavingscyclus kan ook worden weergegeven als de 'Big 8' (zie hieronder), waarbij beleid en uitvoering twee afzonderlijke cirkels vormen. In de bovenste cirkel van de '8' worden prioriteiten en doelen vastgesteld. Die worden vertaald in een ideale planning die vervolgens wordt getoetst aan de beschikbare capaciteit. Dat levert een geprioriteerde planning op. In deze stap wordt de oversteek gemaakt naar de onderste cirkel, die de uitvoering van toezicht en handhaving weergeeft.
In de onderste cirkel wordt toezicht en handhaving uitgevoerd op een uniforme werkwijze en aan de hand van toezichtsplannen per bedrijf of branche. De uitvoering wordt gemonitord door gedurende het jaar na te gaan of de planning gehaald wordt. Deze informatie dient als input voor de beleidscirkel. De jaarresultaten worden geëvalueerd en vastgelegd in het jaarplan / handhavingsuitvoeringsprogramma. Tevens dienen de resultaten als input voor de nieuwe risicoanalyse, waardoor de cirkels gesloten worden. De risicoanalyse krijgt in deze systematiek een plaats in de beleidscirkel.

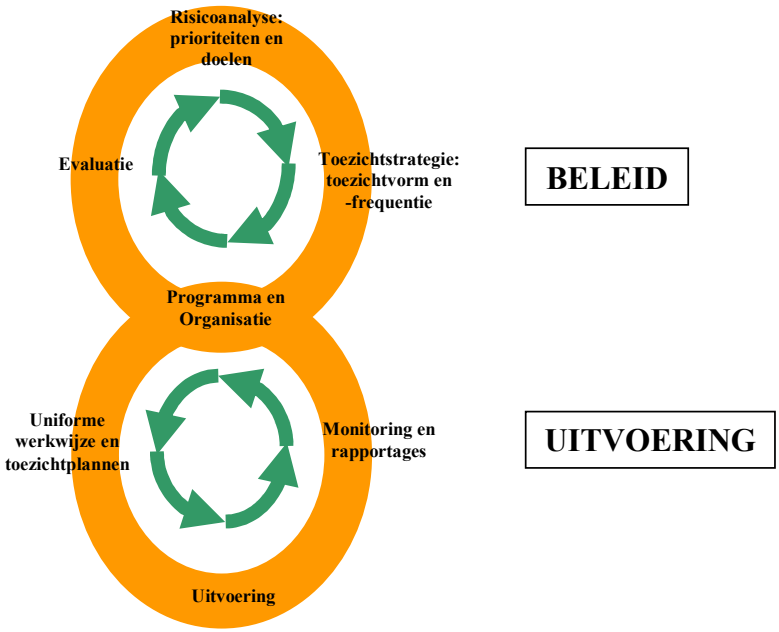

Figuur 4.2 Risicoanalyse in de 'Big 8'

De risicoanalyse is gebaseerd op enerzijds het naleefgedrag (in welke mate worden regels nageleefd) en anderzijds het risico (kans dat regels zullen worden overtreden en het (nadelig) effect van overtredingen). Het naleefgedrag volgt idealiter uit monitoring van toezicht en handhaving. Gedurende de uitvoering van toezicht en handhaving wordt bijgehouden in hoeveel gevallen een overtreding geconstateerd wordt. Indien geen gegevens van naleving bekend zijn, kan het naleefgedrag ook vastgesteld worden door inschatting of ervaring. De risicoanalyse zet de gemonitorde categorieën in een rangorde binnen het betreffende kleurspoor en is daarmee, naast regionaal of landelijk beleid, één van de uitgangspunten om doelen en strategie vast te stellen. In combinatie met het soort naleefgedrag (onwetendheid, bewuste overtreding etc.) kan voor de categorieën de meest geschikte vorm van toezicht worden vastgesteld. Samen met de toezichtsfrequentie vormt deze de (jaar)planning voor het toezicht op de betreffende categorie.

4.3 Systematiek risicoanalyses in de handhavingscyclus

Er zijn veel systemen beschikbaar om risico's vast te stellen. Bij de start van het landelijke professionaliseringstraject milieuhandhaving is gebruik gemaakt van de volgende formule bij het vaststellen van risicoanalyses:

RISICO = KANS x EFFECT

Kansen en effecten worden per kleurspoor bepaald voor categorieën van werkzaamheden in het werkveld. Het werkveld voor een kleurspoor is hiertoe ingedeeld in 20 tot soms wel meer dan 60 categorieën op basis van wet- en regelgeving, branches/bedrijfssoort en activiteit/handeling. Bij het bepalen van de 'kans op/reden van overtreding' is een onderscheid gemaakt tussen 'keurige burgers', 'spontane nalevers', 'onwetende overtreders' en 'bewuste en onbewuste handelingen.' Bij de effectbepaling is gekeken naar gevolgen voor het milieu (lucht, bodem, geluid en (grond)water), maatschappelijke kosten om overtredingen ongedaan te maken (economische factoren), risico's van overtredingen voor de gezondheid van mensen en politiek-bestuurlijke gevolgen van overtredingen.

4.4 Resultaten risicoanalyses

De risicoanalyse levert niet alleen inzicht in de risico's (kansen en effecten) die categorieën met zich mee brengen, maar ook in het actuele naleeftekort. Dit hoofdstuk geeft per kleurspoor de belangrijkste resultaten weer. Voor het groene kleurspoor is er vanwege de diversiteit in het werkveld voor gekozen om de resultaten van de risicoanalyse op te splitsen in de deelgebieden 'Groene wetgeving', 'Whvbz' en 'Grondwater'. Bij de uitwerking van de deeleffecten zijn de scores verrekend met gelijke zwaarte. Hierbij wegen alle deeleffecten (milieu, economie, mens, politiek/bestuurlijk) even zwaar. De resultaten zijn grafisch weergegeven in kwadranten. De combinatie van risico (kans x effect) en actueel naleeftekort geeft een indicatie voor de toe te passen toezicht- en handhavingsstrategie [7].
Er zijn vier mogelijke combinaties, waarbij de kleuren en cijfers verwijzen naar het kwadrant:

wit	**risico-categorie I**	:	laag risico, goede naleving: consolideren
geel	**risico-categorie II**	:	laag risico, slechte naleving: communicatie en repressieve handhaving
paars	**risico-categorie III**	:	hoog risico, goede naleving: communicatie, overleg, afstemmen
rood	**risico-categorie IV**	:	hoog risico, slechte naleving: stringent integraal toezicht, repressieve handhaving

Door de scores voor risico en naleeftekort per categorie in een kwadrant te plaatsen worden de onderlinge verhoudingen van de categorieën inzichtelijk. De resultaten van de risicoanalyse dienen relatief ten opzichte van elkaar beoordeeld te worden. De plaatsing binnen het kwadrant (de exacte waarde) is afhankelijk van de persoon of personen die de risicoanalyse hebben ingevuld en hun scores. De onderlinge verhoudingen van de categorieën geven informatie over de mate van risico's en de inspannings-verplichting voor toezicht en handhaving. In par. 4.5 en 4.6 zijn de resultaten aangegeven van de risicoanalyses van respectievelijk het grijze en groene kleurspoor. De resultaten zijn gebruikt in hoofdstuk 5 (bepaling risicocategorie-indeling).

4.5 Resultaat risicoanalyse grijze kleurspoor

[7] Leeswijzer: de verticale 'risico-as' omvat dus zowel de 'kans op een overtreding' als het 'effect van een overtreding'. Kans en effect zitten samen in het risico. Dit risico op de y-as wordt uitgezet tegenover een andere parameter op de x-as: het naleeftekort.

Onderstaande figuur geeft de resultaten van de risicoanalyse voor het grijze kleurspoor weer.

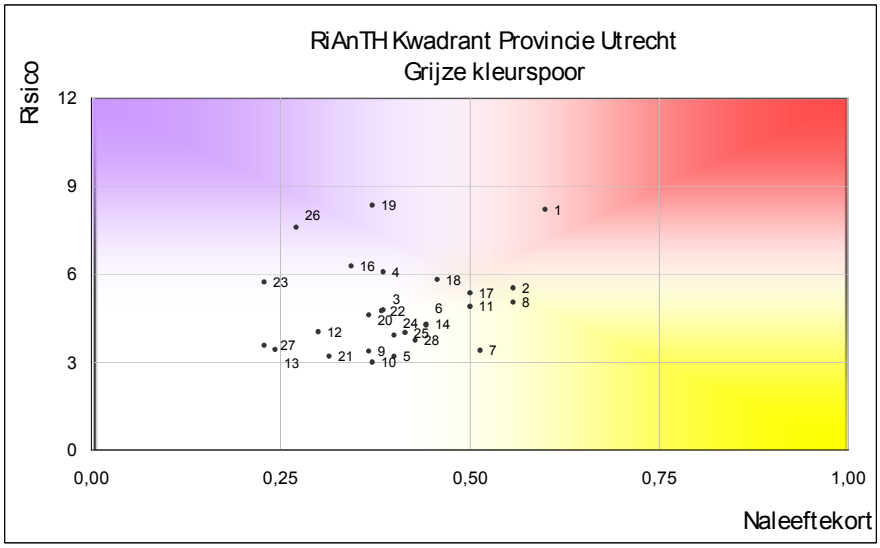

Figuur 4.5 Totaalbeeld risicoanalyse grijze kleurspoor

nr.	Bedrijfssoort/ Activiteit	nr.	Bedrijfssoort/ Activiteit
1	Afvalscheiding	15	KCA depots bedrijven
2	Afvaltransport	16	KCA depots groot/ Gevaarlijk afval
3	Puinbrekers	17	Metaalbe- en verwerking
4	Asfaltcentrales	18	Composteerinrichtingen
5	Bielsenhandelaren/ -recycling	19	Stortplaatsen
6	Autobandenrecycling	20	Vetverwerking
7	Motorcrossterreinen	21	Scheepswerven
8	Autowrakkeninrichtingen	22	Rangeerterreinen
9	Baggerdepots	23	Procesindustrie
10	Doorgangsdepots bagger	24	Veevoederverwerking
11	Gronddepots	25	Melkveehouderij
12	Betoncentrales	26	Vuurwerkopslag
13	Energiebedrijven	27	Waterzuiveringsinstallaties
14	KCA depots gemeentelijk	28	Zandwinning/ ontgravingen

Tabel 4.5 Categorie-indeling risicoanalyse grijze kleurspoor

Bedrijfssoort/ Activiteit	nr.	risico	naleeftekort
Afvalscheiding	1	8,17	0,60
Stortplaatsen	19	8,31	0,37
Afvaltransport	2	5,50	0,56
Autowrakkeninrichtingen	8	5,01	0,56
Metaalbe- en verwerking	17	5,33	0,50

Tabel 4.5 Top-5 score grijze kleurspoor - combinatie risico/naleeftekort

Algemeen blijkt dat voor het grijze kleurspoor ingezet dient te worden op communicatie/voorlichting en strikt toezicht en handhaving om zo het naleefgedrag te verbeteren. Deze risicoanalyse is belangrijk voor de programmering en de prioritering. Kennis van bedrijven en activiteiten levert daarnaast andere

inzichten op in risico's en naleefgedrag. De ervaring leert dat het goed is om voortdurend inzicht te hebben in de veiligheidssituatie bij niet-BRZO bedrijven.

4.6 Resultaat risicoanalyse groene kleurspoor

De voorbereidende bijeenkomst wat betreft het groene kleurspoor leverde een zeer uitgebreide categorie-indeling op (zie volgende pagina). Bij het groene kleurspoor gaat het om de volgende 'groene' wet- en regelgeving:

- VNL
- Flora- en Faunawet
- Boswet
- Natuurbeschermingswet 1998
- Ontgrondingenwet en -verordening
- Bodemsanering
- PMV - Stiltegebieden

De volgende tabel geeft de indelingen van de categorieën binnen deze wet- en regelgeving.

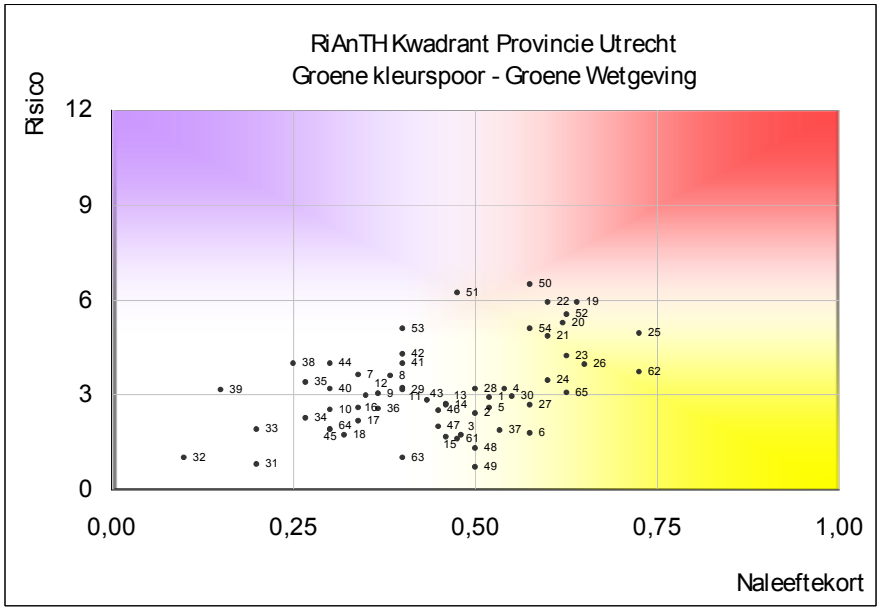

De puntenwolk voor de groene wetgeving is mooi verdeeld en ligt vrijwel geheel in de onderste helft van het kwadrant. Het naleeftekort ligt tussen 0 en 0,75. Voor deze categorieën zijn er geen zeer grote risico's en het naleefgedrag is redelijk goed. Op pag. 21 volgt het complete categorieënoverzicht, met bovenaan pag. 22 de 'topscore' wat betreft het groene kleurspoor.

nr.	Activiteit / verbod / regelgeving
	VNL
1	Plaatsingsverbod niet-objectgebonden opschriften NLCA gebied
2	Plaatsingsverbod niet-objectgebonden opschriften Agrarisch gebied
3	Plaatsingsverbod niet-objectgebonden opschriften Verstedelijkend gebied
4	Plaatsingsverbod objectgebonden borden NLCA gebied
5	Plaatsingsverbod objectgebonden opschriften Agrarisch gebied
6	Plaatsingsverbod objectgebonden opschriften Verstedelijkend gebied
7	Stortverbod en ontheffingen: storten NLCA gebied
8	Stortverbod en ontheffingen: storten Agrarisch gebied
9	Stortverbod en ontheffingen: storten Verstedelijkend gebied
10	Stortverbod en ontheffingen: ophogen NLCA gebied
11	Stortverbod en ontheffingen: ophogen Agrarisch gebied
12	Stortverbod en ontheffingen: ophogen Verstedelijkend gebied
13	Stortverbod en ontheffingen: opslag NLCA gebied
14	Stortverbod en ontheffingen: opslag Agrarisch gebied
15	Stortverbod en ontheffingen: opslag Verstedelijkend gebied
16	Stortverbod, meldingen en ontheffingen: dempen wateren NLCA gebied
17	Stortverbod, meldingen en ontheffingen: dempen wateren Agrarisch gebied
18	Stortverbod, meldingen en ontheffingen: dempen wateren Verstedelijkend gebied
19	Illegale woonschepen en oevervoorzieningen NLCA gebied
20	Illegale woonschepen en oevervoorzieningen Agrarisch gebied
21	Illegale woonschepen en oevervoorzieningen Verstedelijkend gebied
22	Voorschriften woonschepen en oevervoorzieningen NLCA gebied
23	Voorschriften woonschepen en oevervoorzieningen Agrarisch gebied
24	Voorschriften woonschepen en oevervoorzieningen Verstedelijkend gebied
25	Illegaal afmeren, havens, aanlegplaatsen- en voorzieningen NLCA gebied
26	Illegaal afmeren, havens, aanlegplaatsen- en voorzieningen Agrarisch gebied
27	Illegaal afmeren, havens, aanlegplaatsen- en voorzieningen Verstedelijkend gebied
28	Afmeren in rietkraag, varen bij of schade toebrengen
	Flora- en Faunawet
29	Landelijke vrijstelling art. 65
30	Provinciale vrijstelling – Verordening schadebestrijding dieren art. 65
31	Ingrepen in populaties - aanwijzingen art. 67
32	Ontheffingsvoorschriften art. 68
33	Bescherming planten en beschermde diersoorten(5) art. 8-13 en art. 60
34	Jachtvoorschriften
	Boswet
35	Meldingsplicht (art. 2, illegale vellingen) >100 jaar
36	Meldingsplicht (art. 2, illegale vellingen) 25 – 100 jaar
37	Meldingsplicht (art. 2, illegale vellingen) <25 jaar
38	Herplantplicht, compensatieplicht, aanslag herplant art. 3, lid 1 en 3
39	Kapverbod art. 13
	Natuurbeschermingswet 1998
40	Schadelijke handelingen(6) art. 16 en 19d
41	Uitvoering beheerplannen art. 17 en 19a
	Ontgrondingenwet en -verordening
42	Illegale ontgrondingen(7) NLCA
43	Illegale ontgrondingen(7) niet NLCA
44	Naleving vergunningvoorschriften grote ontgrondingen NLCA
45	Naleving vergunningvoorschriften grote ontgrondingen niet NLCA
46	Naleving vergunningvoorschriften middelgrote ontgrondingen NLCA
47	Naleving vergunningvoorschriften middelgrote ontgrondingen niet NLCA
48	Naleving vergunningvoorschriften kleine ontgrondingen NLCA
49	Naleving vergunningvoorschriften kleine ontgrondingen niet NLCA
	Bodemsanering
50	Illegale sanering <1987
51	Illegale sanering >1987
52	Besluit Uniforme Sanering
53	Vergunningvoorschriften >1987
54	Vergunningvoorschriften <1987
	PMV - Stiltegebieden
61	verbodsbepalingen gebruik gebiedsvreemde toestellen
62	terreinrijden
63	toertochten
64	vuurwerk
65	speedboten

Tabel 4.6 Categorie-indeling risicoanalyse groene kleurspoor - Groene wetgeving

Regelgeving / Activiteit	nr.	risico	naleeftekort
VNL - Illegale woonschepen en oevervoorzieningen NLCA gebied	19	5,92	0,64
Bodemsanering - Illegale sanering <1987	50	6,50	0,58
VNL - Illegaal afmeren, havens, aanlegplaatsen- en voorzieningen NLCA gebied	25	4,95	0,73
VNL - Voorschriften woonschepen en oevervoorzieningen NLCA gebied	22	5,93	0,60
Bodemsanering - Besluit Uniforme Sanering	52	5,53	0,63
VNL - Illegale woonschepen en oevervoorzieningen Agrarisch gebied	20	5,28	0,62

Tabel 4.6 Top-6 score groene kleurspoor - groene regelgeving - combinatie risico/naleeftekort

4.7 Resultaat risicoanalyse groene kleurspoor (de Whvbz)

Deze paragraaf behandelt de categorieën die onder de Whvbz (Wet hygiëne en veiligheid bad- en zweminrichtingen) vallen. Tijdens de risicoanalyse zijn de scores voor deze categorieën alleen ingevuld door medewerkers die affiniteit hebben met het betreffende werkveld. Onderstaande tabel en figuur geven de resultaten van de risicoanalyse voor de WHVBZ weer. De getallen verwijzen naar de categorie-indeling zoals vastgesteld tijdens de expertsessie.

Bedrijfssoort/ Activiteit	nr.	risico	naleeftekort
Niet beheerde oppervlaktewaterbaden / plassen	60	5,03	0,73
Beheerde oppervlaktewaterbaden / plassen	59	4,50	0,50
Rechtstreeks toegankelijke circulatiebaden	55	4,63	0,47
Niet-rechtstreeks toegankelijke circulatiebaden	56	3,87	0,53
Medische baden (ziekenhuizen, fysiotherapieën)	57	3,83	0,50

Tabel 4.7 Categorie-indeling/scores risicoanalyse groene kleurspoor - WHVBZ

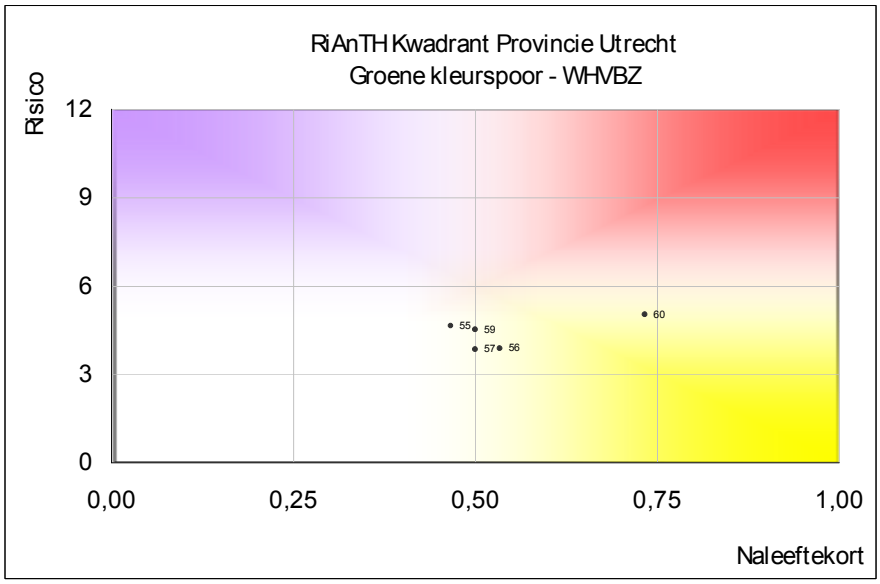

Figuur 6.14 Totaalbeeld risicoanalyse groene kleurspoor - WHVBZ

De puntenwolk voor de WHVBZ kent voor alle categorieën een vergelijkbare score voor risico (y-as). De categorie 'niet beheerde oppervlaktewaterbaden/plassen' wijkt echter af voor het naleefgedrag. De overige categorieën liggen gegroepeerd rondom de x-as met naleeftekort 0,50.

4.8 Resultaat risicoanalyse groene kleurspoor (Grondwaterwet)

Voor de categorieën uit het groene kleurspoor die betrekking hebben op grondwater zijn de resultaten eveneens separaat uitgewerkt. De risicoanalyse werd alleen uitgevoerd door medewerkers die bekend zijn met het onderwerp 'grondwater'.

Onderstaande tabel en figuur geven de resultaten van de risicoanalyse voor de grondwatercategorieën weer. De getallen verwijzen naar de categorie-indeling zoals vastgesteld tijdens de expertsessie.

Activiteit	nr.	risico	naleeftekort
Bron- en sleufbemalingen (t.b.v. bijv. bouwactiviteiten en aanleg riolering)	69	8,00	0,60
Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden	72	4,52	0,62
Koude/ warmte opslag	68	4,60	0,57
Permanente grondwateronttrekkingen	67	3,20	0,40
Beregeningsactiviteiten	71	2,65	0,45
Grondwatersaneringen;	70	3,25	0,28
Drinkwaterleidingbedrijven	66	1,87	0,17

Tabel 6.6 Categorie-indeling/resultaat risicoanalyse groene kleurspoor - Grondwater

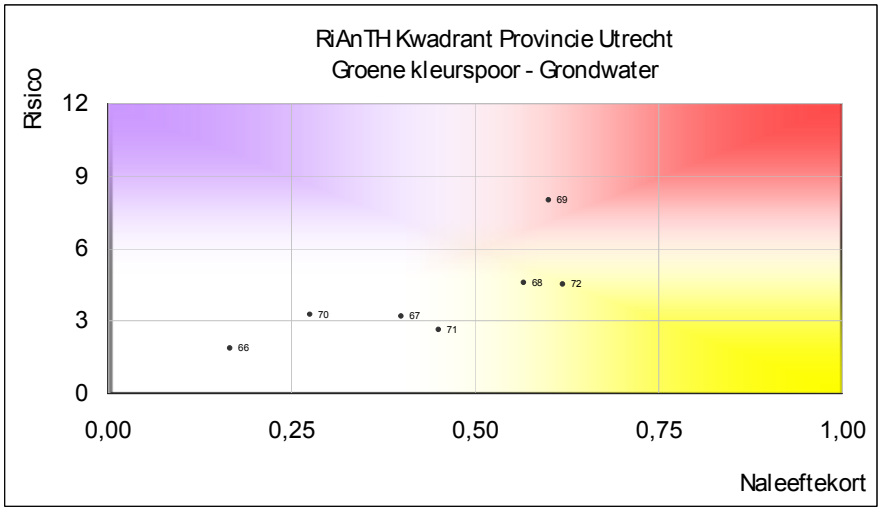

Figuur 6.20 Totaalbeeld risicoanalyse groene kleurspoor - Grondwater

Voor zowel risico (kans en effect) als voor het feitelijke naleeftekort kent de risicoanalyse ‘grondwater’ een brede spreiding.

5. Jaarprogramma Vergunningverlening en Handhaving 2009

5.1 Flora- en Faunawet en Verordening schadebestrijding dieren

De Flora- en Faunawet heeft als doel de bescherming van in het wild levende dieren en planten. De provincie is bevoegd voor het onderdeel beheer en schadebestrijding. Het gaat hierbij om het verlenen van ontheffing, vrijstelling of het doen van een aanwijzing voor ingrepen in populaties ten behoeve van beheer en schadebestrijding. Daarnaast is de provincie bevoegd gezag voor het sluiten van de jacht bij bijzondere weersomstandigheden en voor het aanwijzen van beschermde leefomgevingen. De provincie heeft uitvoeringsbeleid vastgesteld voor bovengenoemde taken in de Beleidsnota Flora en faunawet Provincie Utrecht. Ten behoeve van het beheer van diersoorten of de bestrijding van schade aangericht door diersoorten kunnen Gedeputeerde Staten op grond van de artikelen 29 en 30 FF-wet samenwerkingsverbanden van jachthouders erkennen als faunabeheereenheden. Op 16 oktober 2002 is de Stichting Faunabeheereenheid Utrecht opgericht en vervolgens door Gedeputeerde Staten erkend.

5.1.1 Ontheffingverlening

De provincie kan in het kader van beheer en schadebestrijding toestemming verlenen voor het ingrijpen in populaties van beschermde diersoorten. Hierbij wordt afgewogen of deze ingrepen noodzakelijk en toelaatbaar zijn. Dat gebeurt voor de belangrijkste schadesoorten aan de hand van een Faunabeheerplan, opgesteld door de Faunabeheereenheid Utrecht.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 17 ontheffingen afgegeven:
- 11 ontheffingen aan de Faunabeheereenheid of Wildbeheereenheid voor het doden van o.a. ganzen, wilde eenden, eksters, hazen, vossen, knobbelzwanen en reeën;
- 6 ontheffingen aan particuliere schadebestrijders voor o.a. wilde eenden, konijnen, ganzen, huismussen, spreeuwen, knobbelzwanen.

Naast de ontheffingverlening zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:
- De Beleidsnota Flora- en Faunawet provincie Utrecht is vastgesteld (19 mei 2008), als vervanging van de Notitie implementatie Flora- en faunawet 2002.
- Wijziging van de Verordening schadebestrijding dieren provincie Utrecht 2004 is vastgesteld (30 september).
- Mini-symposium georganiseerd met als thema 'Alternatieve verjaagmethoden'.
- Afspraken gemaakt met de FBE m.b.t. communicatie over populatiebeheer overzomerende ganzen.
- 6 keer statenvragen beantwoord.

Urenbesteding ontheffingverlening 2008: 600 uur.

Doelstellingen 2009:
Doelstelling is om ontheffingaanvragen binnen de wettelijke termijnen af te handelen, waarbij een goede afweging wordt gemaakt tussen de betrokken belangen van enerzijds de grondgebruikers, maar ook b.v. de volksgezondheid en anderzijds de duurzame instandhouding van beschermde diersoorten/populaties. D.m.v. informatievoorziening en vooroverleg wordt zoveel mogelijk voorkomen dat er aanvragen binnenkomen waarop geen positief besluit kan worden genomen. Er wordt dus gestuurd op het indienen van ontheffingwaardige aanvragen en het voorkomen van weigeringen.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren
- Circa 20 ontheffingen afhandelen (600 uur);
- Informatievragen beantwoorden en overleg voeren;

Benodigde uren: 700 uur.

Naast de ontheffingverlening zullen de volgende werkzaamheden uitgevoerd worden:
- Vaststellen Faunabeheerplan 2009-2013;
- minisymposium organiseren (30 maart) met als thema 'populatiereductie overzomerende ganzen' ;
- Statenvragen beantwoorden en regulier overleg met de Faunabeheereenheid.

5.1.2 Handhaving

De provincie moet toezien op de naleving van (veelal haar eigen) besluiten op basis van de Flora- en Faunawet. Het gaat daarbij om verschillende deeltaken:

a) Handhaving landelijke vrijstelling voor het doden van dieren zonder ontheffing (art.65);
b) Handhaving provinciale vrijstelling voor het doden van dieren zonder ontheffing (art.65);
c) Handhaving voorschriften provinciale aanwijzing schadebestrijding (art.67);
d) Handhaving provinciale ontheffingen van het verbod dieren te verjagen of te doden (art.68);
e) Handhaving verbodsbepalingen in het kader van de bescherming van planten- en diersoorten;
f) Handhaving jachtvoorschriften door jagers.

Evaluatie 2008:
- Handhaving van de artikelen 65 en 67 Flora en Faunawet (landelijke en provinciale vrijstelling);
- Handhaving provinciale ontheffingen van het verbod dieren te verjagen of te doden;
- Handhaving verbodsbepalingen inzake bescherming van planten- en diersoorten;
- Handhaving jachtvoorschriften door jagers.

Handhaving op het gebruik van de landelijke en provinciale vrijstelling en de provinciale aanwijzing is gebundeld en seizoensafhankelijk uitgevoerd. Zo is in het voorjaar gelet op het gebruik van vangkooien (evt. bijvangst van beschermde soorten) en het schieten van kraaiachtigen in relatie tot hun nesten of bij ingezaaide akkers. Ook zijn diverse dassenburchten gecontroleerd op mogelijke verstoring door het gebruik van de landelijke vrijstelling voor de vos. In de zomer is gecontroleerd op spreeuwen in relatie tot de fruitteelt en in het najaar met name op gebruik van de provinciale vrijstelling voor het verontrusten van winterganzen en smienten met ondersteunend afschot. Dit is nieuw beleid. Een locatie met verdacht gebruik van een overigens legale vangkooi is steekproefsgewijs gecontroleerd. Daarbij is misbruik vastgesteld, maar heeft succesvol ingrijpen nog niet plaats kunnen vinden. In totaal is hier 150 uur aan besteed.

De handhaving op het gebruik van provinciale ontheffingen is sterk geprioriteerd op gevoelige soorten: (bijv. knobbelzwaan). Begin 2008 zijn in samenwerking met de Politie Milieudienst (PMD) 2 ganzenbestrijders gewaarschuwd en diverse anderen geobserveerd en/of gecontroleerd. Met ingang van 1 oktober 2008 is het *winter*ganzen- en smientenbeleid veranderd. De bestrijding nu is geregeld via een vrijstelling en niet meer via ontheffing.
Nieuw was, dat op verzoek van de Faunabeheereenheid Utrecht (ondersteund door terreinbeherende organisaties), ontheffing werd verleend voor het vangen van zogenaamde *zomer*ganzen, *soep*ganzen en exoten. In plaats van ze te doden door afschot werden de ganzen in de ruiperiode na de vangst met netten vergast. Deze acties werden uitgevoerd langs de rivier De Lek en overige waterrijke gebieden waar deze vogels zich de laatste jaren sterk vermeerderden in natuur- en recreatieterreinen. Door bevoegde toezichthouders van Staatbosbeheer, Natuurmonumenten en Het Utrechts Landschap is toezicht gehouden. De provincie zelf heeft éénmaal gecontroleerd. Er werden geen overtredingen geconstateerd. Vragen van de Partij voor de Dieren rond dit onderwerp werden beantwoord. In totaal is hieraan 240 uur besteed.

De handhaving verbodsbepalingen inzake bescherming van planten- en diersoorten: in 2 situaties is samen met de PMD proces-verbaal opgemaakt inzake gecombineerde overtredingen Boswet/Flora- en faunawet, nl. renovatie van een oude, vervallen eendenkooi en uitbreiding van een boscamping. Beide vonden plaats in het zogenaamde broedseizoen en men had zich niet gehouden aan de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer (ter bescherming flora en fauna). Waarneming door provinciale handhavers van illegale zangvogelvangst met zogenaamde mistnetten en lokvogels leverde later een door de PMD succesvol uitgevoerde arrestatie op van een al herhaaldelijk bekeurde vogelvanger. In totaal is hieraan 200 uur besteed.

De handhaving van de jachtvoorschriften: is uitgevoerd als assistentie aan de Politie Milieudienst bij de controle op het uitzetten van fazanten voor de jacht en op het na sluitingstijd in de avonduren schieten op eenden. Een bij de provincie ingekomen klacht over afschot knobbelzwanen zonder ontheffing is succesvol doorgegeven aan de PMD. In totaal is hieraan 60 uur besteed.

Urenbesteding in 2008:
Er stond in 2008 650 uur ter beschikking. Voor de handhaving van de artikelen 65 en 67 en voor de handhaving

van de provinciale ontheffingen van het verbod dieren te verjagen of te doden (art. 68) bestond een tekort van totaal 200 uur. Omdat deze uren in 2008 niet zijn aangevuld, zijn minder wildbeheereenheden gecontroleerd dan gepland.

Probleemstelling 2009:
Naast de noodzakelijke aanvulling van de uren van 2008 (200 uur) moeten als gevolg van het gebruik van het meldings- en gebruikssysteem t.b.v. de provinciale vrijstelling extra administratieve handelingen worden verricht. Gedurende 16 weken is 6 uur per week extra noodzakelijk. Samen met 50 uren die besteed zullen worden aan de administratieve verbetering, is 150 uur extra nodig. In 2009 is het urentekort (200+150=) 350 uur.

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Zonder de gevraagde capaciteitsuitbreiding kunnen de betreffende ontheffingen / vrijstellingen niet (goed) worden gecontroleerd. De nadelige gevolgen zijn primair faunagerelateerd (wettelijk beschermde soorten / natuurschade). Het naleefgedrag varieert van neutraal tot negatief. Risicocategorieën van deze wettelijk opgedragen taak: I en II (zie de activiteitennrs. 29 t/m 34 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Het in 2007 en 2008 geconstateerde handhavingstekort (350 uur) in 2009 opheffen.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

1. De handhaving van de artikelen 65 en 67 Flora en Faunawet (250 uur)
   Er zullen circa 15 controles/surveillances worden uitgevoerd (incl. het afhandelen van de geconstateerde overtredingen). Meldingen zullen administratief worden beoordeeld en eventueel worden gecorrigeerd.
2. Handhaving provinciale ontheffingen van het verbod dieren te verjagen of te doden (340 uur)
   Er zal worden gecontroleerd op nalevingsgedrag van de voorschriften in de Wbe-gebieden (Wildbeheereenheid), waaruit de meeste gebruiksmeldingen worden geregistreerd. Ook letten op gedragingen grondgebruikers, aangezien bijna altijd preventieve middelen geplaatst moeten worden. Binnen deze uren worden ook de geconstateerde overtredingen afgehandeld.
3. Handhaving verbodsbepalingen inzake bescherming van planten- en diersoorten (200 uur)
   Er worden circa 5 surveillances uitgevoerd inclusief de afhandeling van meldingen door derden.
4. Handhaving jachtvoorschriften door jagers (60 uur)
   Er zal assistentie worden verleend aan de Politie Milieu Dienst.
5. meldings- en gebruikssysteem voor de provinciale vrijstelling (150 uur)
   Conform afspraken zal het systeem zal worden ingevuld.

Resume: handhavingsinzet 2008 (650 uur) in 2009 met 350 uur intensiveren tot in totaal 1000 uur.

5.1.3 Ontwikkelingen

Ontheffingverlening:
Door de inrichting met robuuste ecologische verbindingszones wordt de Heuvelrug via de Vallei verbonden met de Veluwe. Grof wild (herten en zwijnen) kunnen naar Utrecht komen. Nu worden deze soorten nog consequent afgeschoten zonder ontheffing (0-stand beleid) om veiligheids- (verkeer) en veterinaire redenen (varkenspest). Hiervoor moet beleid ontwikkeld worden.
Handhaving:
De registratie en verzending voor het nieuwe meldings- en gebruikssysteem zal in 2009 door het secretariaat van de afdeling Handhaving worden opgepakt.

Cross Compliance
De AID moet voor Nederland in verband met EU-subsidie-eisen voor landbouwbedrijven jaarlijks controlegegevens aanleveren aan Brussel. Dit heet Cross Compliance. De controles worden echter vaak uitgevoerd door andere instanties, waaronder ook de provincies. In 2008 is daarom een landelijk convenant tussen het IPO en het Ministerie van LNV afgesloten over het jaarlijks aanleveren van controle-informatie door de provincies aan de AID. Het betreft enkele kleine controle-aspecten in de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. De AID levert jaarlijks in het voorjaar een lijst met te controleren bedrijven aan. De overgrote meerderheid hiervan kan met een check achter het bureau worden afgedaan. De fysiek te controleren bedrijven worden voor zover mogelijk ingepast in het bestaande programma. Hiervoor worden geen extra uren gereserveerd.

5.2 Boswet

De Boswet is primair gericht op een kwantitatieve instandhouding van het Nederlandse bos. De wettelijke instrumenten hiertoe zijn een meldingsplicht bij een voornemen om een houtopstand te kappen en de hieraan verbonden herplantplicht. De provincie voert taken uit van het Ministerie van LNV. De minister is het bevoegde gezag. Door de jaren heen is gebleken dat de Boswet een belangrijk en goed werkend instrument is om het bosbestand op peil te houden. Daarnaast wordt het behoud van natuur en landschapsschoon met behulp van het Boswetinstrumentarium steeds belangrijker geacht. Niet alleen wordt door particulieren vaker een verzoek tot het opleggen van een kapverbod op grond van artikel 13 van de Boswet ingediend of zelfs via de rechter middels een voorlopige voorziening tijdelijk afgedwongen, ook intern groeit het besef dat er zuiniger omgegaan moet worden met monumentale bomen, zeer waardevolle houtopstanden en oude bosgroeiplaatsen.

5.2.1 Ontheffingverlening

De provinciale taken zijn: beoordeling van meldingen van vellingen (kapmeldingen), advisering ministerie van LNV inzake het opleggen van een kapverbod, ontheffingen of uitstel van de herplantplicht en het verlenen van toestemming voor compensatie van de herplantplicht op een andere locatie.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 28 adviezen uitgebracht aan Dienst Regelingen van LNV, te weten:
- 20 compensatieverzoeken, waarvan 2 weigeringen;
- 7 verzoeken ontheffing herplantplicht;
- 1 verzoek uitstel termijn herplantverplichting.

Bovendien is aan LNV, directie West een advies gegeven over een boscompensatie in de paleistuin van Paleis Soestdijk. In 2008 zijn 144 kapmeldingen ontvangen, waarvan 10 gelegen op overheidsterreinen (Defensie, Rijkswaterstaat, SBB). Er zijn geen adviezen voor het opleggen van een kapverbod uitgegaan.
T.b.v. het actueel houden van de bebouwde komgrenzen Boswet is overleg gevoerd met enkele gemeenten over wijziging van hun bebouwde komgrenzen. Dit heeft in 2008 niet geleid tot het ter goedkeuring voorleggen van een wijziging aan GS.

Urenbesteding 2008: circa 430 uur.

Doelstellingen 2009:
- Adviezen over ontheffingsaanvragen tijdig afgeven aan het Ministerie van LNV. Hierbij worden de betrokken waarden (bosareaal, maar ook natuur- en landschapsschoon) zo goed mogelijk beschermd.
- Kapmeldingen worden beoordeeld op de noodzaak tot het opleggen van een kapverbod op basis van de te beschermen waarden.
- Actueel maken/houden van de grenzen bebouwde kommen ingevolge de Boswet. Door interne en externe voorlichting partners en doelgroepen op de hoogte brengen en houden van de diverse aspecten van de (uitvoering van de) Boswet.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren

a. Het beoordelen van circa 140 kapmeldingen. Op basis van deze eerste beoordeling wordt circa 10% hiervan in het veld beoordeeld op de noodzaak voor het opleggen van een kapverbod;
b. Afhandelen van circa 35 ontheffingsaanvragen;
c. Actualiseren bebouwde komgrenzen van gemeenten waarvan die grenzen sterk verouderd zijn.

Benodigde uren: 440 uur.

5.2.2. Handhaving

Overtreders van de meldingplicht en de herplantplicht begaan een delict op grond van de Wet economische delicten. De controle op de naleving van beide verplichtingen wordt uitgevoerd door de provincie door middel van luchtinspecties en surveillances in de gebieden. Naast vellingen in bosgebieden betreft het vaak ook zeer waardevolle andere natuur, zoals geriefbosjes, hakhout en houtwallen. Geconstateerde illegale vellingen worden veelal strafrechtelijk aangepakt, waarbij alsnog een herplantverplichting wordt opgelegd. De Boswet schrijft voor dat, na het doen van een kapmelding, binnen 1 jaar de gemelde velling uitgevoerd moet worden. Vervolgens bestaat de verplichting om 3 jaar na de velling de locatie te herplanten. Soms slaan geplante bomen niet aan. Binnen 2 jaar wordt een aanslagcontrole uitgevoerd (zodat alsnog aan de herplantverplichting kan worden voldaan).

Evaluatie 2008:
a) Handhaving illegale vellingen;
b) Handhaving herplantplicht en compensatieplicht;
c) (her)controle op de aanslag van een herbeplanting.

Ad a: Er zijn 18 illegale vellingen geconstateerd (6 x proces-verbaal). Er zijn 12 locaties onderzocht waar houtopstand teniet is gegaan en waar afrondend onderzoek nodig is. In het kader van het project 'Paardenbakken' is een voorbereidend onderzoek uitgevoerd op een tiental locaties waar paarden worden gehouden en waar de aangrenzende bebossing deels is verdwenen of dreigt te verdwijnen (o.a. beoordeling via luchtinspecties). Vier gemeenten (Amersfoort, Leusden, Rhenen en Vianen) regelden iets met een kapvergunning c.q. toepassing bestemmingsplan, terwijl eigenlijk een kapmelding Boswet gedaan had moeten worden. Vervolgacties zijn in voorbereiding.

Ad b en c: Door inhuur van extra controlecapaciteit voor ongeveer ¾ jaar is de achterstand ingelopen. Vooral de achterstand bij controles ten aanzien van gevelde wegbeplanting is eind 2008 grotendeels weggewerkt. Jaarlijks komen er gemiddeld 140 nieuwe kapmeldingen binnen. De volgende controles zijn uitgevoerd:
- 36 vellingcontroles;
- 97 controles herplantverplichting, waarvan 88 geslaagde herplanten;
- 2 controles tenietgaan van de houtopstand.

In een aantal situaties bleek de velling een dunning (vrijgesteld van herplantplicht), soms was er niet geveld en de kapmelding verlopen en in enkele situaties was de Boswet niet van toepassing (vanwege bebouwde komgrens). Eind 2008 waren er tenminste 62 al dan niet illegale situaties, waarin wel onderzoek is gestart maar waarvan de uitkomst nog niet bekend is.

Opmerking [Ch1]: Is wat mij betreft te veel info: kan weg?

Urenbesteding in 2008:
Formatief stond er in totaal 420 uur ter beschikking, terwijl vorig jaar is vastgesteld dat **950** uur nodig was. Daarom is in 2008 500 uur extra capaciteit ingehuurd. Uiteindelijk is om de bovengenoemde taken uit te voeren 1370 uur uitbesteed.

Probleemstelling:
Voor de handhaving van taak a) is ook in 2009 **180** uur méér nodig dan formeel beschikbaar in 2008 (280 i.p.v. 100) omdat voor de strafrechtelijke afwikkelingen veelal méér tijd nodig is. Daarnaast is, om alsnog de inhaalslag onder b en c te kunnen doen, net als in 2008, ook voor 2009 950 uur nodig.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Wanneer er niet, dan wel in geringe mate wordt gehandhaafd, zal het landschap door illegale vellingen of het nalaten van herplant ongemerkt veranderen. Beeldbepalende bomen/beplanting laten zich niet snel vervangen (een boom groeit langzaam). Daarom is het zaak de vinger aan de pols te houden. Het naleefgedrag is neutraal tot niet hoog. De natuurschade is in principe herstelbaar, ook al duurt dat jaren. De Boswetactiviteiten zijn verspreid over de risicocategorieën I en II (zie de activiteitennrs. 35 t/m 39 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Deze wettelijke handhavingstaak op een adequaat niveau uitvoeren om daarmee te bewerkstelligen dat het bosareaal / de beeldbepalende groene locaties in de provincie Utrecht niet teruglopen en daartoe in 2009 de inzet tot 1.550 uur te vergroten.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

Handhaving illegale vellingen:

Meerdere specifieke luchtinspecties houden om illegale vellingen op te sporen en op dit aspect ook letten tijdens andere surveillances. Ook meldingen van derden natrekken. Illegale vellingen in principe strafrechtelijk afhandelen, indien mogelijk in samenwerking met de Politie Milieudienst (PMD). Hiervoor 280 uren benutten;

Handhaving herplantplicht en compensatieplicht en (her)controle op de aanslag van een herplant:

Op basis van gemiddeld 140 nieuwe kapmeldingen per jaar een minstens zo groot aantal uit de werkvoorraad controleren die qua looptijd (veelal na 4 jaar) waarschijnlijk kunnen worden afgelegd (= eindrapportage vaststelling velling + herplant + slagen van de herplant). Oudste meldingen met voorrang afhandelen. Tevens voorrang geven aan herplantverplichtingen op grond van illegale vellingen uit het verleden. Hieraan 1.270 uur besteden.

5.2.3 Ontwikkelingen

Het realiseren van nieuwe landgoederen en de vernieuwing van recreatieparken bleek in 2008 in meerdere situaties conflicten met de Boswetbepalingen op te roepen. Dit vereist qua handhaving maatwerk in samenwerking met de gemeente i.v.m. de bepalingen in het bestemmingsplan. Verwacht wordt dat deze ontwikkeling zich ook in 2009 zal voordoen. Bij het tenietgaan van houtopstand of zelfs bewust illegaal vellen, blijkt de reden steeds vaker het houden van paarden. Begin 2009 zal hier projectmatig op worden gehandhaafd in samenwerking met de provinciale afdelingen Vergunningverlening (VV) en Ruimtelijke ordening (RO), gemeenten en politie. Luchtinspectie bleek ook in 2008 een probaat middel om met name Boswetdelicten te registreren. Dit zal in 2009 onverkort worden voortgezet, rekening houdend met de seizoenen (bladloze periode).

Sinds een aantal jaren worden vellingen uitgevoerd in het kader van een heideherstelproject op de Heuvelrug. In totaal zal zo'n 350 ha bos bij diverse terreineigenaren verdwijnen. Er hoeft niet te worden herplant (er is ontheffing verleend door LNV). Wel moeten de gevelde oppervlaktes worden gecontroleerd. In de loop van 2009 zal hiermee een begin worden gemaakt, doorlopend in 2010.

5.3 Natuurbeschermingswet en Natuurschoonwet

Natuurbeschermingswet

In 1967 trad de Natuurbeschermingswet in werking ter bescherming van soorten en natuurgebieden. In 1998 is een nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet. Op 1 oktober 2005 is de wet gewijzigd en zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. In Utrecht zijn 22 gebieden aangemeld en aangewezen die beschermd zijn op grond van deze wet. Het betreft de volgende, elkaar soms overlappende gebieden:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Sinds de decentralisatie-impuls van Rijk naar provincies in 1996 is de vergunningverlening en handhaving op enkele uitzonderingen na een provinciale verantwoordelijkheid. De voorbereidingsprocedure tot de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden wordt momenteel door de Minister in tranches uitgevoerd. Na aanwijzing moet binnen 3 jaar door de voortouwnemer het beheerplan worden opgesteld. Aan een beheerplan is een belangrijke functie toegekend ten aanzien van vergunningverlening. In het beheerplan moet o.a. worden opgenomen welke activiteiten en ingrepen in en in de omgeving van een Natura 2000-gebied vergunningvrij en vergunningplichtig zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Na vaststelling vormt het beheerplan een belangrijk kader voor de vergunningverlening en handhaving.

Natuurschoonwet

De Natuurschoonwet heeft tot doel de bevordering van het behoud van natuur- en landschapsschoon. De wet geeft fiscale tegemoetkomingen aan eigenaren van onroerende goederen mits deze eigenaren hun onroerende goederen als landgoed instandhouden (en daarmee het natuurschoon bevorderen). In de provincie Utrecht gaat het om 40 gebieden. De betrokken gronden moeten aan de bij of krachtens de wet gestelde eisen voldoen. Deze wet is een goede kapstok voor de instandhouding van landgoederen. Ze zijn een belangrijke drager van het landelijk gebied in de provincie.

5.3.1 Vergunningverlening / advisering Natuurbeschermingswet 1998

De toepassing van de Natuurbeschermingswet ligt voor de Natura 2000-gebieden politiek-bestuurlijk gevoelig en is onderwerp van grote maatschappelijke aandacht. Voor de beschermde natuurmonumenten geldt de vergunningverlening als vanouds. Nieuwe activiteiten en ingrepen vanaf 1 oktober 2005 in en rond Natura 2000-gebieden moeten consequent worden getoetst aan de instandhoudingsdoelen. Dit betekent, mede gelet op de vergroting van de gebieden, een toename van het aantal beoordelingen van ingrepen en activiteiten, die al dan niet in een vergunningplicht uitmonden. Omdat het allerlei soorten ingrepen kan betreffen (bijv. ammoniakdepositie, grondwaterstandverlaging, aanleg van een wandelpad, enz.), is er een brede en verregaande kennis nodig voor deze beoordelingen. Ook het bijhouden van landelijke ontwikkelingen vergt veel tijd en deskundigheid. De sectorale afweging vanuit de Natuurbeschermingswet geeft weinig speelruimte.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 8 vergunningen verleend, waarvan een aantal als advies in de vorm van een concept-besluit aan

buurprovincies die voor het betreffende Natura 2000-gebied het bevoegd gezag zijn. De wetgeving is nog volop in ontwikkeling waardoor er nog geen duidelijk beleid is vastgesteld. Als belangrijk en ingrijpend voorbeeld kan de ammoniakdiscussie genoemd worden. Op 22 mei 2007 had de Minister van LNV het Toetsingskader ammoniak en veehouderij in Natura 2000-gebieden vastgesteld. Dit Toetsingskader was bedoeld om de bevoegde gezagen een handvat te geven bij de beoordelingen van uitbreidingen van veehouderijbedrijven. Door een uitspraak van de Raad van State in maart 2008 is dit Toetsingskader buiten werking gesteld en daarmee ontbreekt het nu aan een voor de vergunningverlening toepasbaar beleid. Sindsdien zijn het Ministerie van LNV in samenwerking met provincies aan het zoeken naar een bruikbare oplossing. Hoewel er inmiddels diverse nota's en rapporten zijn verschenen (rapport Trojan), heeft dit nog niet geleid tot een eenduidig en bruikbaar toetsingskader.

Naast het pure vergunningenwerk is er veel tijd geïnvesteerd in afstemming en overleg met andere provincies. Ook intern vereist de Natuurbeschermingswet veel afstemming en samenwerking. Vanwege de nauwe relatie tussen beheerplan en vergunningverlening is de afdeling Vergunningverlening nauw betrokken bij de beoordeling / het opstellen van de beheerplannen (een taak van de afdeling Groen).

Eind 2008 was duidelijk dat de 400 beschikbare uren voor de vergunningverlening onvoldoende waren. Daarom is per 1 december door taakverschuiving het aantal beschikbare uren uitgebreid. dat was mogelijk omdat er voor de vergunningverlening Ontgrondingenwet minder uren nodig bleken in 2008.

Urenbesteding vergunningverlening 2008: ca. 600 uur.

Doelstellingen 2009:
- Nieuwe activiteiten in en rond NB-wetgebieden op deskundige wijze beoordelen op vergunningplicht;
- vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen afhandelen, waarbij zo goed mogelijk getoetst wordt aan de relevante toetsingskaders;
- Voldoende deskundigheid opbouwen t.b.v. de beoordelingen van ingrepen op de beschermde gebieden;
- Zorgdragen voor de benodigde inbreng vanuit Vergunningverlening bij de beoordeling / het opstellen van de beheerplannen;
- In kaart hebben van het bestaande gebruik rond Natura 2000-gebieden (met name wat betreft veeteelt-bedrijven) en de daaruit te berekenen ruimte die er nog is voor uitbreiding van deze activiteiten.

Activiteiten vergunningverlening / advisering in 2009 + uren
- Activiteiten beoordelen op vergunningplicht;
- Vergunningaanvragen Natuurbeschermingswet 1998 (circa 10-15) afhandelen;
- Inbreng leveren bij beoordelen/opstellen beheerplannen;
- In kaart brengen bestaand gebruik rond Natura 2000-gebieden.

Benodigde uren: 1100.

5.3.2 Handhaving

Natuurbeschermingswet: De wet bepaalt dat provincies toezien op de naleving van de wet. Deze handhavingsactiviteit is een nieuwe taak voor de provincie waarvan de uitvoering geleidelijk opgebouwd kan/moet worden.

Natuurschoonwet: De provincie moet toezien op een juiste uitvoering van de wet, in overeenstemming met het rangschikkingsbesluit. De provincie heeft geen formele, handhavende taken op grond van de Natuurschoonwet. Door periodieke controles door de Belastingdienst wordt op de uitvoering en naleving toegezien.

Evaluatie 2008:
Er is een start gemaakt met het zich als afdeling Handhaving inwerken in de Natuurbeschermingswet. In 2008 zijn er 6 beschermde natuurmonumenten bezocht. Er werden 6 overtredingen geconstateerd, waarvan er 3 ook zijn opgelost. Er is 1 natura 2000-gebied bezocht. Hier zijn vooralsnog geen bijzonderheden geconstateerd. Een deel van de 22 gebieden kon niet worden bezocht omdat vanwege prioritering niet de volledige 450 uur kon worden besteed aan de NB-wet. Reden: onvoldoende menskracht voor handhavingstaak woonschepen.

Urenbesteding 2008:
Natuurbeschermingswet: Er was 450 uur gereserveerd. In 2008 is 300 uur besteed aan inlezen, inwerken, cursussen en wekelijks overleg. Er zijn 7 bezoeken afgelegd (zie onder evaluatie) en 6 handhavingsgevallen behandeld;
Natuurschoonwet: Er was 50 uur gereserveerd. Een aantal taken is uitgevoerd door de Afdeling Groen binnen hun eigen budget.

Probleemstelling:
Voor het opstellen van beheerplannen in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn in 2008 onvoldoende uren vrijgemaakt. Er is daarnaast ook nog onvoldoende duidelijkheid over de omvang van het provinciale takenpakket.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Door het niet handhaven/oppakken van de wettelijke taak treden er niet direct landschappelijke en/of milieuhygiënisch ongewenste situaties op. Niettemin is handhaving een bij wet aan de provincie opgedragen taak. Gezien het weinige inzicht op de omvang van het provinciale takenpakket valt er over aspecten als naleefgedrag en risicocategorie-indeling nog weinig te zeggen. Voorshands risicocategorie I (zie de activiteitennrs. 40 en 41 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Natuurbeschermingswet en Natuurschoonwet: In 2009 de nog niet bezochte overige natuurbeschermingswet-gebieden voor de eerste keer bezoeken. Hiertoe zal een prioriteitenlijst worden opgesteld. In 2009 moet duidelijk worden wat het precieze takenpakket is/wordt voor de 40 natuurschoonwetgebieden. Voor beide doelstellingen wordt in totaal 550 uur geraamd.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

- Natuurbeschermingswet:
  Het bezoeken van de natuurbeschermingswetgebieden. Hiervoor zal een prioriteitenlijst worden opgesteld. Daarnaast worden de drie lopende handhavingszaken afgerond. Toetsen handhaafbaarheid van toekomstige beheerplannen van de aangewezen Natura 2000-gebieden (500 uur);
- Natuurschoonwet:
  Nagaan wat het precieze provinciale takenpakket is/wordt voor handhaving, ook in relatie tot het takenpakket van de Belastingdienst die de controles uitvoert (50 uur).

Noot: De uitvoering van de handhavingstaak voor het Eemmeer (0,07 fte (= ruim 90 uur) is overgedragen aan de provincie Flevoland (+ € 4.900,- per jaar aan materiële middelen). Flevoland handhaaft voor de provincie Utrecht het handhavingsgebied/de beschermingszone Eemmeer. Hun concrete activiteiten:

a) 3 surveillances per week gedurende de 5 zomermaanden, 1 surveillance per week gedurende de 7 wintermaanden (45 uur);
b) Beoordelen beheersplan voor de randmeren (35 uur);
c) Onvoorzien (vogeltellingen en reageren op meldingen).

Evaluatie over 2008: Er zijn in totaal circa 110 controles uitgevoerd. Er werden in mei/juni o.a. 12 fuiken gevonden en een zogeheten aalkubbe. Totale urenbesteding: 94 uur.

5.3.3 Ontwikkelingen

Cross Compliance
De AID moet voor Nederland in verband met EU-subsidie-eisen voor landbouwbedrijven jaarlijks controlegegevens aanleveren aan Brussel. Dit heet Cross Compliance. De controles worden echter vaak uitgevoerd door andere instanties, waaronder ook de provincies. In 2008 is daarom een landelijk convenant tussen het IPO en het Ministerie van LNV afgesloten over het jaarlijks aanleveren van controle-informatie door de provincies aan de AID. Het betreft enkele kleine controle-aspecten in de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. De AID levert jaarlijks in het voorjaar een lijst met te controleren bedrijven aan. De overgrote meerderheid hiervan kan met een check achter het bureau worden afgedaan. De fysiek te controleren bedrijven worden voor zover mogelijk ingepast in het bestaande programma. Hiervoor worden geen extra uren gereserveerd.

5.4. Ontgrondingenwet

De uitvoering van de Ontgrondingenwet is gericht op een duurzame en continue bouwgrondstoffenvoorziening, gebaseerd op zuinig en hoogwaardig gebruik van primaire en secundaire grondstoffen. Met de uitvoering van de Ontgrondingenwet draagt de provincie ook bij aan de bescherming van de waarden van natuur en landschap en het waarborgen van de veiligheid bij ontgrondingen. Ontgrondingen worden onderverdeeld in kleine ontgrondingen (tot 10.000 m^3), middelgrote ontgrondingen (van 10.000 m^3 tot 500.000 m^3) en grote ontgrondingen (meer dan 500.000 m^3).

5.4.1 Vergunningverlening

De provincie is bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen op grond van de Ontgrondingenwet. De vergunningverlening is gebaseerd op een wettelijk voorgeschreven afweging van alle bij de uitvoering van de voorgenomen ontgronding betrokken belangen. Dit zijn er in de praktijk vele: algemene belangen als grondstoffenvoorziening, ruimtelijke ordening, natuur en landschap, veiligheid, milieu, waterhuishouding, archeologie, aardkundige waarden, maar ook bijzondere (particuliere) belangen van aanvrager, omwonenden en andere direct belanghebbenden.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 39 aanvragen voor ontgrondingsvergunningen afgehandeld. Alle werden verleend. Het betrof met name kleine en middelgrote ontgrondingen. De meeste hiervan hadden als doel landschaps- en stedenbouwkundige ontwikkeling. Grote ontgrondingen zijn aangevraagd voor natuurontwikkelingsproject Amerongse Bovenpolder (grondverzet ca. 180.000 m^3) en herinrichting havengebied Lage Weide Utrecht (grondverzet ca. 155.000 m^3). Doordat er in 2008 minder grote, gecoördineerde vergunningaanvragen zijn binnengekomen dan gepland, kon de vergunningverlening met minder dan de geplande 2000 uur uitgevoerd worden en kon zelfs een kleine inhaalslag gemaakt worden. De uren die hierdoor overbleven zijn met name besteed aan de vergunningverlening Natuurbeschermingswet.

Urenbesteding 2008: 1600 uur.

Doelstellingen 2009:
Alle aanvragen voor een ontgrondingsvergunning binnen de wettelijke termijnen afhandelen. Er wordt getoetst aan het door GS vastgestelde beleidskader bouwgrondstoffen waarbij er een afweging gemaakt wordt tussen alle bij de ontgronding betrokken belangen. Het leveren van ruimtelijke kwaliteit in maatschappelijk verantwoorde projecten als uitgangsprincipe voor het provinciale vergunningenbeleid ontgrondingen.

Activiteiten vergunningverlening in 2009 + uren

a. Er lopen 3 initiatieven voor multifunctionele projecten. Binnen de kwaliteitsteams worden de verschillende belangen binnen deze projecten breed vertegenwoordigd (economisch, planologische inpassing, natuur en landschap, archeologisch, recreatie, etc.). Locaties met projecten met een verschillende functiekoppeling:
   - Bosscherwaarden te Wijk bij Duurstede (zandwinning, baggerstort).
   - Uiterwaarden Vianen (ruimte voor de rivier).
   - Uitbreiding plas Cattenbroek te Woerden (zandwinning, natuurontwikkeling en recreatie).

b. Het afhandelen van binnenkomende aanvragen (circa 35).
c. het bijdragen aan de evaluatie van het bouwgrondstoffenbeleid.

Totaal circa 1600 uur.

5.4.2 Handhaving

De provincie is belast met een systematische en adequate handhaving van de naleving van vergunningvoorschriften en het ontgronden zonder vergunning (illegale ontgrondingen). Illegale ontgrondingen worden opgespoord door middel van luchtinspecties en controles in het veld. Meldingen van derden

worden afgehandeld. Tegen elke illegale ontgrondingsactiviteit wordt (bestuurs- of strafrechtelijk) opgetreden. Alle ontgrondingen worden minimaal één keer gecontroleerd en grote ontgrondingen vaker.

Evaluatie 2008:

- Illegale ontgrondingen: Er zijn geen illegale ontgrondingen geconstateerd in 2008. Twee meldingen daarover bleken 'loos alarm'.
- Handhaving vergunningvoorschriften ontgrondingen:
  a. Kleine ontgrondingen én
  b. Middelgrote ontgrondingen
  Het aantal feitelijke controlebezoeken bij beide ontgrondingscategorieën was in 2008 minimaal. De voor die taak geplande uren (circa 400) zijn na prioritering in 2008 ánders ingezet, namelijk voor de Nb-wet en de Verordening bescherming Natuur en Landschap (Vnl). In 2008 is er wel een administratief traject uitgevoerd. Een stagiair heeft de werkvoorraad inzichtelijk gemaakt: van de 200 ontgrondingsvergunningen lijkt er bij 120 vergunningen op papier alles in orde te zijn. Een beperkt deel is bezocht. De 80 resterende kleine en middelgrote ontgrondingen zijn vanachter het bureau gecontroleerd. De uren van de stagiair zijn niet gerekend.
  c. Grote ontgrondingen
  De 3 grote ontgrondingen zijn in 2008 minder frequent bezocht dan gepland. Reden: 1 ontgronding is nog niet gestart. Bij de 2 andere zijn in totaal 6 acties (locatiebezoeken + overleggen) uitgevoerd.

Urenbesteding in 2008:
Er stond in 2008 in totaal 650 uur ter beschikking. Vanwege de personeelskrapte is in totaal 240 uur feitelijk besteed (excl. uren stagiaire). De overige uren (circa 400) zijn aangewend voor andere handhavingsactiviteiten (zie onder evaluatie 2008).

Probleemstelling:
De probleemstelling is drieërlei:

1. Hoe te voorkomen dat in 2009, net als in 2008, de beschikbare uren anders dan voor de geplande doeleinden worden ingezet?
2. Kan er m.b.t. middelgrote ontgrondingen i.p.v. twee keer (bij de start en bij de afwerking) slimmer en efficiënter worden gecontroleerd? Bijvoorbeeld bij de éne ontgronding bij het begin, bij een volgende ergens midden in het uitvoeringstraject en bij een derde bij de afwerking?
3. Hoe de genoemde 80 ontgrondingslocaties in 2009 allemaal te bezoeken?

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Wanneer er niet of onvoldoende wordt gehandhaafd treden er vaak onherstelbare veranderingen in het landschap op. Bij de middelgrote ontgrondingen is het zaak om werkzaamheden nauwlettend te volgen. Het naleefgedrag in 2008 was, voor zover dat uit de uitgevoerde controlebezoeken mag/kan worden afgeleid, redelijk tot goed. Ontgrondingen vallen onder de risicocategorieën I en II (zie de activiteitennrs. 42 t/m 49 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Wat betreft ontgrondingen een adequaat handhavingsniveau realiseren door volledige gebruikmaking van de beschikbare capaciteit. Daarnaast nagaan of wat betreft middelgrote ontgrondingen de handhavingsactiviteiten slimmer/efficiënter kunnen worden georganiseerd.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Voorgesteld wordt om de geplande inzet van 2008 in 2009 te continueren (650 uur). Concrete activiteiten:

- Illegale ontgrondingen: Naast eigen waarnemingen gebruik blijven maken van oog- en oorfunctie van andere handhavingspartners. Aanpak vindt vaak gecombineerd plaats met andere overtredingen (bijvoorbeeld Vnl);
- Handhaving vergunningvoorschriften van kleine en middelgrote ontgrondingen:
  Daar waar mogelijk gebruik maken van de vrijstellingsmogelijkheid. Indien niet mogelijk: elke kleine ontgronding 1x bezoeken en de 80 in voorraad zijnde kleine/middelgrote ontgrondingen (kort) bezoeken (450 uur);
- Grote ontgrondingen:
  Bij de 3 grote ontgrondingen (Haarrijnse Plas gemeente Utrecht, Laurum gemeente Woerden en Tull en 't Waal gemeente Houten) consequent toezicht houden (bestaande uit locatiebezoeken, het voeren van overleg en administratieve afhandeling (circa 200 uur).

5.4.3 Toekomstige ontwikkelingen / vragen

Het Bouwgrondstoffenplan moet worden geëvalueerd. De regierol van het Rijk wordt afgebouwd. Daardoor wordt de bouwgrondstoffen voortaan ter regulering aan de markt overgelaten. Mogelijk wordt de Ontgrondingenwet op termijn opgenomen in de Wabo.

5.5 Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening

Wegenverordening
In het kader van het provinciale wegbeheer heeft de provincie de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de provinciale weg en voor het door de provinciale weg vervullen van zijn functie(s) van algemeen nut. Daarbij is het beheer van de weg door de provincie -en niet de eigendom van de weg- beslissend voor de vraag of een weg een provinciale weg is. Gebruikers van de weg mogen op grond van die provinciale verantwoordelijkheid verwachten dat de provincie als beheerder het nodige doet teneinde te bewerkstelligen dat de weg zijn functie kan vervullen. Dat betekent enerzijds dat de provincie als beheerder voor het onderhoud van de weg moet zorgdragen; anderzijds dient de provincie de weg te beschermen tegen handelingen of ingrepen die de instandhouding en de functievervulling van de weg bedreigen. Tegen dit algemene kader is er een Wegenverordening die regels stelt ter bescherming van de bruikbaarheid en instandhouding van de bij de provincie Utrecht in beheer zijnde wegen en ter verzekering van het doelmatige en veilige gebruik van die wegen. In de Wegenverordening worden bepaalde handelingen op of in de nabijheid van de weg verboden of aan een ontheffingstelsel onderworpen.

Scheepvaartwegenverordening
De Scheepvaartwegenverordening provincie Utrecht dient ter bescherming van de instandhouding en de bruikbaarheid van de vaarwegen die onder toezicht staan van, dan wel in beheer zijn bij de provincie. In de verordening zijn regels opgenomen ten aanzien van vaarwegen die de provincie zelf in beheer heeft. Het gaat hierbij in hoofdzaak om specifieke uitvoerende beheersregels. Tevens zijn regels opgenomen op grond waarvan Gedeputeerde Staten randvoorwaarden kunnen stellen aan vaarwegen in beheer bij anderen. Deze randvoorwaarden hebben tot doel de instandhouding en bruikbaarheid van het regionale vaarwegennet te kunnen garanderen. Het betreft met name het vaststellen van vaarwegdiepten en het vaststellen van bedieningstijden voor bruggen en sluizen. In de Vaarwegenverordening worden bepaalde handelingen op of in de nabijheid van de vaarweg verboden of aan een ontheffingstelsel onderworpen.

5.5.1 Ontheffingverlening

Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van de in de Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening gestelde verboden. Een ontheffing kan onder beperkingen worden verleend en er kunnen voorschriften aan worden verbonden. De afdeling Vergunningverlening is formeel verantwoordelijk voor de ontheffingverlening en voert de (juridische) eindtoets uit. De afdeling Wegen zorgt voor de inhoudelijke advisering van de ontheffingen.

In het kader van het provinciale wegbeheer zijn Gedeputeerde Staten tevens bevoegd om ten behoeve van de medewerkers van verschillende provinciale afdelingen, belast met taken op het gebied van water, milieu en verkeer binnen de provincie, alsmede ten behoeve van aannemers van deze taken en hun medewerkers, ontheffing te verlenen van een aantal bepalingen van het Wegenverkeersreglement (WVR) en vrijstelling te verlenen van de bepalingen van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).

Evaluatie 2008:
Er zijn in 2008 258 ontheffingsaanvragen Wegenverordening afgehandeld; dat zijn er 100 meer dan in 2007. Er

zijn 2 ontheffingsaanvragen Vaarwegenverordening afgehandeld. In de eerste helft van 2008 zijn de -zeg maar- permanente RVV-ontheffingen, die voor een duur van 5 jaar zijn afgegeven, van de betreffende provinciale medewerkers verlengd. Het gaat hier met name om medewerkers die werkzaam zijn bij de afdeling Wegen, afdeling Handhaving, afdeling Informatievoorziening (team Geo), Afdeling Economie Cultuur en Vrije Tijd (team Cultuur) en Afdeling Facilitaire Service (team Uitvoering). Ook gaat het om organisaties, zoals bijvoorbeeld Stichting Valwild. Naar schatting betrof het hier zo'n 200 ontheffingen. Daarnaast worden op incidentele basis voor de duur van de betreffende werkzaamheden ontheffingen verleend aan aannemers. Er worden naar schatting op jaarbasis zo'n 100 incidentele ontheffingen verleend.

Urenbesteding 2008: circa 500 uur bij de afdeling Vergunningverlening.

Doelstellingen 2009:
Het zorg dragen voor een goede kwaliteit van de ontheffingen Wegenverordening, waarbij ook de wettelijke termijnen in acht worden genomen.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren
Uitvoeren van een juridische eindtoets op alle (circa 250) aangeleverde ontheffingen Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening.
Benodigde uren: 550 uur.

5.5.2 Handhaving

Door gedeputeerde staten aangewezen personen (inspecteurs) zijn belast met de handhaving van o.a. het verbod tot het als particulier hebben van bomen, hagen en struiken langs wegen, en wel in zodanige staat dat zij het noodzakelijke vrije zicht belemmeren. Complicerende factor bij begroeiingen bij/langs opritten is, dat ze zich vaak deels op particulier grondgebied bevinden. Uitleg door kantonniers over nut en noodzaak van het vrijhouden van de zichthoeken en een duidelijke uitleg ter plekke over de omvang van de te nemen maatregelen, vormen de basis voor het verkrijgen van begrip en medewerking. In de gevallen waarbij medewerking uitblijft, verzorgt de afdeling Handhaving het opleggen van de bestuurlijke maatregel en coördineert ze de afhandeling van bezwaarschriften en beroepsprocedures. Voor alle zaken geldt, dat de afdeling Handhaving juridische ondersteuning verleent en alle correspondentie in voorvisie krijgt. In uitzonderlijke gevallen ondersteunt een handhaver van de afdeling Handhaving de kantonnier bij de contacten met de bewoner. Binnen de afdeling is een coördinator handhaving aangewezen die de contacten onderhoudt met de districten en adviseert bij de aanpak van complexere zaken. Op basis van de opgedane ervaring is met het voorgaande 110 uur op jaarbasis gemoeid. Voor bezwaar- en beroepszaken wordt maximaal 240 uur gereserveerd. Daarmee komt de inzet van de afdeling Handhaving op dit beleidsterrein op 350 uur.

Evaluatie 2008:
In 2007 werden nog circa 100 uitritten van particulieren op provinciale wegen veiliger gemaakt. In 2008 lukte het niet om voor het vervolgtraject (nog ruim 600 uitritten) personeelsuitbreiding bij de afdeling Wegen te krijgen met de daarbij behorende functiewaardering. Daardoor is in 2008 slechts een aantal excessen aangepakt. Wel is er in 2008 intern definitief overeenstemming bereikt over het alsnog voortzetten van dit beleidsitem op projectbasis met incidentele middelen in 2009 en 2010. In 2010 zal ook een evaluatie over de voortzetting van de pilot (2007-2009) plaatsvinden. Op basis daarvan kan/moet er een beslissing vallen over de verlangde formatie-uitbreiding met 2 fte. Immers, omdat groen voortdurend aangroeit, is handhaving ervan een aanhoudende zorg die ook na de aanloopperiode een structurele inzet vergt.

Urenbesteding 2008:
In 2008 is er voor circa 50 uur handhavingsinzet op de naleving van de Wegenverordening ingezet. Dat is minder dan de begrote 100 uur. Dat stemt overeen met het feit dat er in 2008 alleen een aantal excessen is aangepakt.

Probleemstelling:
Bij de afdeling Handhaving moet (in ieder geval in 2009 en 2010) minimaal 100 en maximaal 350 uur per jaar capaciteit worden vrijgehouden voor het in juridisch opzicht assisteren bij de handhaving van de Wegenverordening.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Niet van toepassing op ondersteunende juridische werkzaamheden.

Doelstellingen 2009:
Het continueren van het pilottraject, gericht op het in 2009/2010 veiliger maken van de ruim 600 resterende uitritten van particulieren en bedrijven op provinciale wegen, door middel van snoeiwerkzaamheden op aangeven van de provinciale kantonniers. Het 1e lijns toezicht ligt bij de provinciale inspecteurs. In voorkomende gevallen als afdeling Handhaving adequaat juridisch assisteren bij het handhaven van de Wegenverordening.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Als afdeling Handhaving desgevraagd beschikbaar zijn voor het in juridisch opzicht assisteren in situaties waarbij particulieren niet willen meewerken aan het veiliger maken van hun uitrit. In totaal is voor de onder-steuning aan de districten en voor het opleggen van de bestuurlijke maatregelen, als ook voor bezwaar- en beroepszaken, 350 uur beschikbaar (incl. 100 uur voor de handhaver / handhavingscoördinator).

5.5.3 Toekomstige ontwikkelingen / vragen

Mogelijk dat in het kader van de Wabo een deel van de uitvoering van de Wegenverordening (met name de ontheffingverlening voor uitritten) naar gemeenten overgaat. Op welke wijze en in welke mate dat het geval zal zijn was begin 2009 nog niet duidelijk.

5.6 Verordening bescherming Natuur en Landschap; opschriften

De Verordening bescherming Natuur en Landschap (Vnl) hoofdstuk I en de Beleidsregels Buitenreclame 2007 stellen regels aan vormen van buitenreclame (borden, vlaggen en banieren) langs snelwegen, provinciale wegen en overige wegen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen objectgebonden en niet-objectgebonden opschriften. Niet-objectgebonden opschriften hebben geen relatie met het terrein waarop ze aanwezig zijn. Voor dergelijke opschriften geldt een algemeen verbod. In het Vrijstellingsbesluit borden 2003 is vastgelegd welke objectgebonden opschriften onder welke voorwaarden vrijgesteld zijn van het plaatsingsverbod. Bij overtredingen volgt in verreweg de meeste gevallen strafrechtelijke handhaving, waarbij het opschrift in beslag wordt genomen en er proces-verbaal wordt opgemaakt. De Vnl is een belangrijk provinciaal instrument om 'verrommeling' in het Utrechts landschap tegen te gaan.

5.6.1 Ontheffingverlening

Het Vrijstellingsbesluit borden, dat betrekking heeft op objectgebonden opschriften, is in 2007 vanuit dereguleringsoptiek verruimd. Er is nu alleen nog een ontheffingsmogelijkheid voor borden bij sportvelden. Er worden dan ook nauwelijks meer ontheffingen verleend. Wel wordt nog regelmatig informatie gevraagd over het beleid en ontheffingsmogelijkheden.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn er geen ontheffingsaanvragen ingediend. Regelmatig (gemiddeld eens per maand) zijn vragen binnengekomen over de mogelijkheid om ontheffing te krijgen voor een bord/opschrift. In deze gevallen is de vragensteller door mondelinge, dan wel schriftelijke informatieverstrekking op de hoogte gebracht van het bordenbeleid, waarna men afzag van het indienen van een aanvraag.

Urenbesteding ontheffingverlening en voorlichting opschriften: 24 uur.

Doelstellingen 2009 + uren:
Alleen ontheffing verlenen indien dit past binnen het beleid. Dit betekent alleen een eventuele ontheffing voor opschriften rond sportvelden. De ontheffingsaanvragen die binnenkomen binnen de termijnen afhandelen. Door middel van informatieverstrekking en overleg voorkomen dat aanvragen ingediend worden die niet ontheffingwaardig zijn.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren
- door algemene voorlichting het bordenbeleid breder bekend maken bij de doelgroepen. Hiertoe ook een folder maken (oude actualiseren);
- gerichte informatieverstrekking en beantwoording van vragen van potentiële aanvragers;
- eventuele aanvragen afhandelen.

Uren: 24 uur.

5.6.2 Handhaving

Alle wegen in de provincie Utrecht worden gecontroleerd op illegale reclame en/of mededelingenborden. Wanneer bij controles overtredingen worden geconstateerd, wordt er gehandhaafd conform de provinciale handhavingsstrategie. Behalve bij objectgebonden zaken zal dat in de meeste gevallen een strafrechtelijke aanpak zijn waarbij het bord in beslag wordt genomen. Ook wordt dan proces-verbaal opgemaakt.

Evaluatie 2008:
Niet-object gebonden borden:
Alle snelwegen en provinciale wegen zijn (met name in de zomermaanden) maandelijks gecontroleerd. In de wintermaanden is de aandacht deels verlegd naar secundaire en tertiaire wegen. De strafrechtelijke aanpak werkt efficiënt. In 2008 zijn bijna 200 aanschrijvingen de deur uitgegaan. In 8 gevallen leidde dat tot een proces-verbaal, waarvan 6 recidivegevallen.
Objectgebonden borden:
Gewerkt is op basis van een inventarisatie uit 2007. Toen zijn de meest urgente zaken geïnventariseerd (ruim 30 stuks) op een totaal van circa 250 locaties. Vrijwel al die 30 gevallen zijn in 2008 afgewikkeld/opgelost. De situatie rond provinciale wegen is nu vrijwel onder controle. Om die reden is de aandacht in 2008 al deels verlegd naar andere wegen in de buitengebieden. Er zijn ook contacten gelegd met gemeenten om samen op te trekken. Met name in grenssituaties binnen en buiten bebouwde kommen. Er is nu concreet zicht op het kunnen inhalen van in de afgelopen jaren opgelopen achterstanden.

Urenbesteding 2008:
Niet-object gebonden borden: 1120 uur (hiermee is een redelijk toereikende taakuitvoering mogelijk gebleken; de hele provincie is bestreken).
Objectgebonden borden: De inzet van 700 uur is toereikend. Controles worden gecombineerd met handhavings-taken op basis van de Grondwaterwet. De gehele provincie is bestreken; de in voorgaande jaren opgelopen achterstand is verder ingelopen).

Probleemstelling:
Niet-object gebonden borden en objectgebonden borden: mits de inzet van 2008 wordt gecontinueerd, is er bij beide items geen sprake van een concrete probleemsituatie.

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Zonder handhaving ontstaan er her en der ontsieringen van het landschap als gevolg van opzichtige en/of disharmonieuze borden, vlaggen en banieren. Verstoringen zijn in principe tijdelijk en snel herstelbaar. Het is inhoudelijk gezien niet strikt noodzakelijk om de handhavingsinzet in 2009 te verhogen. Ten opzichte van 2007 is het naleefgedrag in 2008 stabiel gebleven / licht verbeterd. Bedrijven 'blijven het gewoon proberen' wanneer de handhaver zich een poosje niet heeft laten zien. Wanneer geconstateerd wordt dat de provincie doorzet, wordt er meestal meegewerkt. Om het buiten de bebouwde kommen 'schoon' te houden is blijvende provinciale attentheid geboden. Risicocategorie II is van toepassing (zie de activiteitennrs. 1 t/m 6 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Algemeen: Uitvoering geven aan de Beleidsregel buitenreclame provincie Utrecht 2003 en de handhavingsinzet continueren op het niveau van 2008, nl. 1120 + 700 = 1.820. Rekening houden met circa 300 af te handelen overtredingen.
(Niet-)object gebonden borden: Continueren werkwijze van 2008 (maandelijkse controles langs provinciale en snelwegen + afhandeling geconstateerde overtredingen).

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Niet-object gebonden borden: Maandelijks provinciedekkende controlebezoeken uitvoeren langs provinciale wegen en snelwegen + circa 15 overtredingen per maand afhandelen. Rekening houden met circa 10 pv's en strafrechtelijke afwikkelingstrajecten (1120 uur);
Objectgebonden borden: Maandelijks provinciedekkende controlebezoeken uitvoeren langs provinciale wegen en snelwegen (o.a. aandacht voor zuilen bij benzinestations) en circa 10 overtredingen afhandelen (700 uur).

5.6.3 Toekomstige ontwikkelingen / vragen

De Vnl was in 2008 onderwerp van een dereguleringsonderzoek door de Statencommissie Deregulering. De Utrechtse Juristen Groep heeft in opdracht van deze commissie een dereguleringstoets uitgevoerd op de Vnl. Hieruit kwamen de volgende conclusies: de Vnl:

- is nuttig en noodzakelijk
- biedt heldere en duidelijke regels (evenwichtig stelsel)
- bevat geen franje meer (doorlopend aangepast en gedereguleerd); regeldruk is tot minimum beperkt
- is complementair aan andere sectorale wet- en regelgeving.

Toch bleek in de loop van 2008 dat er onvoldoende draagvlak in het college van GS was voor de Vnl en het uitvoeringsbeleid zoals dat volop in uitvoering was. Dit werd mede veroorzaakt door signalen uit de maatschappij en adviezen van de Awb-cie die vraagtekens zetten bij het huidige beleid. Daarom is een BBOT (beide benen op tafel-sessie) over de Vnl gehouden in het college en daaruit is de opdracht gekomen om de knelpunten (bij de uitvoering) van de Vnl te evalueren en een voorstel tot aanpassing aan GS en PS voor te leggen. Dit betekent dat een groot deel van de ontheffingverlenings- en handhavingsactiviteiten in het kader van de Vnl bevroren is per februari 2009. Wel zullen er surveillances worden uitgevoerd om het contact met de buitenwereld te blijven houden. Tevens wordt hierdoor de mogelijkheid gehouden om bij excessen alsnog op te kunnen treden. Ook zullen inventarisaties worden gehouden die kunnen dienen voor het onderbouwen van aanpassingsvoorstellen. Er wordt in 2009 vol ingezet op de evaluatie van de Vnl, het uitvoeringsbeleid en het formuleren van aanpassingsvoorstellen.

5.7 Verordening bescherming Natuur en Landschap; storten, bergen, opslaan

De Verordening bescherming Natuur en Landschap (Vnl) hoofdstuk II beoogt aantasting van natuurwetenschappelijke, landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden door stortingen, ophogingen, opslag en het dempen van wateren in het buitengebied te voorkomen. Omdat er bij slootdempingen vaak meerdere ontheffingen nodig zijn, is hiervoor een speciaal loket in het leven geroepen waar in één keer de benodigde aanvragen ingediend kunnen worden. Bij de handhaving gaat het om de opsporing van illegale situaties en om de controle op de naleving van (ontheffings-)voorschriften.

5.7.1 Ontheffingverlening

Onder bepaalde voorwaarden wordt ontheffing verleend van het stortverbod uit de Vnl. Voor slootdempingen is een speciaal loket in het leven geroepen waar aanvragers in één keer (via één aanvraagformulier) een aanvraag in kunnen dienen voor de provinciale Vnl-ontheffing, de keurvergunning van Waternet en de Wm-ontheffing van de provincie. De Vnl-ontheffingverlener beoordeelt alle binnenkomende aanvragen en bepaalt welke ontheffingen en/of een keurvergunning noodzakelijk zijn. Dit is afhankelijk van de NLCA-waarden (natuur-, landschaps-, cultuurhistorische en archeologische waarden) van de lokatie en het gebruikte dempingsmateriaal (afval of geen afval). Slootdempingen in agrarische gebieden en in landinrichtingsgebieden in het kader van een rationele agrarische bedrijfsvoering zijn, wanneer het met schone grond gebeurt, alléén meldingsplichtig.

Evaluatie 2008:
- Via het loket slootdempingen zijn 30 aanvragen binnengekomen. Hiervan zijn er 11 via een Wm-ontheffing afgehandeld, waarbij de Vnl-voorwaarden in de Wm-ontheffing zijn opgenomen;
- Er zijn 19 Vnl-meldingen voor slootdempingen afgehandeld;
- In 2008 zijn 2 gedoogsituaties bij opslagplaatsen opgeheven d.m.v. legalisering. Er resteren nu nog 2 gedoogsituaties van de oorspronkelijke 40. Eén nieuw gesignaleerde opslagplaats is ook gelegaliseerd d.m.v. ontheffingverlening;
- Er zijn vele vragen beantwoord en adviezen gegeven aan (potentiële) aanvragers om zoveel mogelijk ontheffingwaardige aanvragen binnen te krijgen. Ook zijn door middel van overleg bestaande opslagplaatsen in waardevolle gebieden ongedaan gemaakt en toekomstige opslagplaatsen voorkomen.

Urenbesteding 2008: 1450 uur.

Doelstellingen 2009:
- Loket slootdempingen beheren en uitbreiden naar alle waterschappen;
- D.m.v. informatieverstrekking voorkomen dat niet ontheffingwaardige aanvragen, dan wel meldingen worden ingediend;
- Ontheffingaanvragen binnen de termijnen afhandelen, waarbij een goede afweging van de belangen wordt gemaakt;
- De laatste gedoogsituaties rond opslagplaatsen opheffen;
- Meldingen slootdempingen afhandelen.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren
- Coördinatie van de afhandeling van circa 30 ontheffingaanvragen voor slootdempingen die via het loket binnenkomen;
- Informatieverstrekking/vragen beantwoorden;

-
- Laatste 2 illegale gedoogsituaties opslagplaatsen opheffen;
- Circa 35 ontheffingaanvragen stortplaatsen en opslagplaatsen afhandelen;
- Circa 25 meldingen slootdempingen afhandelen.

Totaal circa 1200 uur.

5.7.2 Handhaving

Alle waardevolle gebieden met NLCA-waarden worden periodiek (al dan niet via luchtverkenningen) gecontroleerd op illegaal storten, ophogen, opslaan en dempen van wateren en op de naleving van ontheffingsvoorschriften. Overtredingen worden aangepakt en afgewikkeld.

Evaluatie 2008:
Controles worden uitgevoerd in het héle gebied van de provincie. Ten opzichte van 2007 worden niet alleen de grotere maar ook de kleinere overtredingen aangepakt (denk vooral aan stortingen en perceelsophogingen). Alle bestuurlijk gevoelige zaken krijgen voldoende aandacht. Er was voldoende capaciteit beschikbaar. Er zijn géén illegale situaties blijven liggen. Steeds meer VNL-zaken worden samen met de Wet milieubeheer aangepakt.

Urenbesteding in 2008:
Er was 1580 uur beschikbaar. Dat was toereikend. Er zijn in 2008 géén zaken blijven liggen en er zijn géén achterstanden bij de handhaving van dit hoofdstuk van de Vnl.

Probleemstelling:
De handhaving zal op een adequaat niveau zijn wanneer er in 2009 opnieuw 1580 uur beschikbaar komt.

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Bij onvoldoende handhavingsinzet zullen er her en der illegale ontwikkelingen ontstaan (ontsieringen, landschappelijk of milieuhygiënisch ongewenste situaties). Deze verstoringen zijn, soms tegen aanzienlijke kosten, herstelbaar. Het naleefgedrag in 2008 is verbeterd ten opzichte van 2007. In vergelijking met voorgaande jaren vinden er minder overtredingen plaats als gevolg van de meer nadrukkelijke aanwezigheid van de provincie in het buitengebied. Risicocategorie I (zie de activiteitennrs. 7 t/m 18 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Continueren formatieve situatie uit 2008 waardoor er nog slechts in beperkte mate prioriteitskeuzes behoeven te worden gemaakt en er in 2009 op dit beleidsterrein sprake blijft van een adequaat handhavingsniveau.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Door middel van luchtinspecties en surveillances het gebied van de provincie (en in ieder geval de waardevolle gebieden met NLCA-waarden) periodiek controleren op overtredingen op grond van de Vnl en het reageren op meldingen van derden (1580 uur).

5.7.3 Toekomstige ontwikkelingen / vragen

Zie onder par. 5.6.3.

5.8 Verordening bescherming Natuur en Landschap; wateren

De Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012 beschrijft het provinciale beleid met betrekking tot woonschepen, vaartuigen, voorwerpen en voorzieningen. De Verordening bescherming Natuur en Landschap (Vnl) bevat een aantal verboden en wettelijke voorschriften voor het afmeren van woonschepen en recreatievaartuigen en het hebben en maken van afmeervoorzieningen in de wateren in de provincie Utrecht (buiten de bebouwde kom artikel 27 Wegenwet). Er zijn Beleidsregels wateren 2007 en een Vrijstellingsbesluit Wateren 2006 waarin nader bepaald is welke gevallen uitgezonderd zijn van het verbod en op welke wijze wordt omgegaan met ontheffingverlening en handhaving. In de provincie Utrecht liggen circa 800 woonschepen met ontheffing. Naast woonschepen met ontheffing is er in de provincie ook een aantal woonschepen met een gedoogbeschikking. In het kader van het 'Uitvoeringsprogramma Notitie Woonschepenbeleid 2002-2012' zijn 78 woonschepenknelpuntlocaties gesignaleerd. In september 2003 is het project 'knelpunten woonschepen' gestart om deze knelpunten op te lossen. De aanpak verschilt per locatie en is afhankelijk van ondermeer juridische uitgangssituatie, landschaps- en natuurwaarde, situering (binnen/buiten stedelijk gebied), alsmede ruimtelijk beleid van gemeenten en provincie. Over de voortgang wordt jaarlijks apart gerapporteerd.

5.8.1 Ontheffingverlening

Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van de in de Vnl gestelde verboden wanneer, als gevolg van wat daarbij wordt toegestaan, natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische, archeologische of landschappelijke waarden niet onaanvaardbaar worden geschaad.

Evaluatie 2008:
Dankzij de inzet van een aantal inhuurkrachten is in 2008 een groot deel van de achterstand in de afhandeling van aanvragen weggewerkt (veel ontheffingaanvragen waren aangehouden in afwachting van het nieuwe beleid t.a.v. oevervoorzieningen bij woonschepen en ook door de dereguleringsdiscussie over de Vnl was de afhandeling van ontheffingaanvragen enige tijd stopgezet door de portefeuillehouder). In 2008 zijn 55 aanvragen afgehandeld.
In de praktijk is gebleken dat de toepassing van de uitvoeringsregels soms tot maatschappelijk onaanvaardbare beslissingen leidt en dat de regels te weinig ruimte laten voor maatwerk bij overgangssituaties. Zie verder paragraaf 5.6.3.

Urenbesteding 2008: 2400 uur.

Doelstellingen 2009:
- Vaststellen nieuwe Vnl en uitvoeringsbeleid;
- Toepassen gelijkheidsbeginsel (aanvragen die voor de beleidsregels 2007 waren ingediend alsnog op basis van het oude beleid afhandelen);
- Al afgegeven ontheffingen in overeenstemming brengen met nieuw vast te stellen regels/beleid;
- Na vaststelling nieuwe regels/beleid weer oppakken afhandeling ontheffingaanvragen;
- Starten met de actualisatie van geldende en verlopen ontheffingen door het verlenen van ontheffingen waarin het oevervoorzieningenbeleid meegenomen wordt.

Activiteiten ontheffingverlening in 2009 + uren

a. Analyse knelpunten bij uitvoeren huidige Vnl en uitvoeringsbeleid uitvoeren en op basis hiervan voorstellen voor aanpassing voorleggen aan GS/PS;
b. Ambtshalve wijzigen recentelijk afgegeven ontheffingen die vallen onder het gelijkheidsbeginsel;
c. Afhandelen van de laatste 'oude' aanvragen;
d. Zo mogelijk een begin maken met het actualiseren van het totale ontheffingenbestand (circa 800) op

nieuw vast te stellen oeverbeleid;
e. Afhandelen van nieuw binnenkomende ontheffingaanvragen;
f. Afhandelen bezwaar- en beroepprocedures.
Benodigde uren: 3500 uur.
Het reguliere werk kan met de vaste formatie (circa 2500 uur) gedaan worden. Om de inhaalslag en de actualisatieslag te kunnen maken is meer capaciteit nodig. Hiervoor is voor 2009 en 2010 extra capaciteit (0,8 fte ontheffingverlener en 0,8 fte jurist) beschikbaar.

5.8.2 Handhaving

Onderscheid moet worden gemaakt tussen handhaving van enerzijds illegale en anderzijds legale woonschepen en recreatievaartuigen. De ontheffingen voor legaal afgemeerde woonschepen en recreatievaartuigen in de wateren in de provincie Utrecht moeten periodiek gecontroleerd worden. Het gaat om circa 800 woonschepen. De provinciale handhavingstaak strekt er ook toe om illegaal afgemeerde woonschepen in de wateren in de provincie Utrecht aan te pakken.
Wat betreft recreatievaartuigen draagt het provinciale vrijstellingsregime er toe bij, dat niet precies duidelijk is hoeveel legaal aangemeerde recreatievaartuigen de provincie Utrecht rijk is. Ook frequente vaartuigverplaatsingen vertroebelen het beeld. Dat bemoeilijkt de controletaak. De Vnl reguleert ook het afmeren van recreatievaartuigen, het aanleggen van havens, aanlegplaatsen en aanlegvoorzieningen.

Evaluatie 2008:

- Illegale woonschepen
  Er zijn 4 illegale situaties beëindigd (schepen afgevoerd, vrijwillig vertrokken). Er is in 2008 géén bestuursdwang toegepast. Er lopen nu nog 25 zaken. Het spontane naleefgedrag is nog steeds onder de maat.
- Illegale recreatievaartuigen
  97% van de bekende illegale vaartuigen van de eerste (in 2005 met 100 stuks vaartuigen gestarte) ronde is door middel van aanschrijvingen (dwangsombesluiten) aangepakt. Veel zaken zijn inmiddels uitgemond in bezwaar- en beroepsprocedures. De rest betreft veelal zaken die (via een mediationtraject) naar verwachting zullen uitlopen op gedoogbeschikkingen. Het spontane naleefgedrag is laag.
- Legale woonschepen (met uitzondering van legale woonschepen op knelpuntlocaties)
  In 2007 zijn 80 van de geplande 320 bezoeken afgelegd. Het betrof hier bezoeken aan schepen waarvan het vermoeden bestond dat deze niet aan de voorschriften voldeden. Het afwikkeltraject daarvan liep door in 2008. In 2008 zijn de eerder genoemde 80 schepen uit 2007 nogmaals bezocht. De meeste voldoen inmiddels aan de richtlijnen. Bij circa 15 schepen zullen vervolgstappen worden ondernomen. Ook zijn 30 'nieuwe' woonschepen bezocht. Vanwege een beperkte personeelsformatie is een prioritering opgesteld en zijn uren ingezet op de NB-wet en de F&f-wet. Als gevolg daarvan is in 2008 vanuit een achterstandspositie gewerkt.
- Legale woonschepen op knelpuntlocaties
  Er is wat betreft oevervoorzieningen vanaf 2007 bij 28 boten/vaartuigen in 'De Nes' een projectmatig handhavingstraject opgestart. De bestuursrechtelijke afwikkeling vergt relatief veel tijd. Het project in Wijk bij Duurstede is afgerond (van de 15 schepen mogen er 4 met een gedoogbeschikking blijven liggen – 11 schepen moeten weg). In Tull en 't Waal resteren 13 schepen (8 hebben een ontheffing en 5 schepen moeten weg).
- Legale recreatievaartuigen
  Een recreatievaartuig is legaal wanneer het voldoet aan de voorgeschreven afmetingen en wanneer ook de afmeervoorziening akkoord is. Er is geen optelsom te maken van legale vaartuigen vanwege de vrijstellingsregeling (vaartuigen zijn geen bedrijven die staan ingeschreven en net als woonschepen een adres hebben).

Urenbesteding in 2008:
Illegale en legale woonschepen en recreatievaartuigen:
In 2008 was er in plaats van 2430 uur maar 2100 uur beschikbaar. Wat betreft recreatievaartuigen kon 1050 uur worden ingezet. Wat betreft woonschepen minder dan 500 vanwege prioritering ten gunste van handhaving inzake Nb-wet en Fl&f-wet. Het is niet gelukt om een vacature van 32 uur per week op te vullen.

Probleemstelling:
De beschikbare menskracht was in 2008 niet toereikend. Voor 2009 + 2010 is er formatie-uitbreiding gerealiseerd via de Voorjaarsnota.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Utrecht kent circa 800 legale woonschepen. De praktijk leert, dat een monitoringsronde om de 2½ jaar raadzaam is (dat betekent een inventarisatieronde waarbij per auto/fiets afwijkingen worden geïnventariseerd, waarmee aan de slag wordt gegaan). Er is sprake van een achterstand die in 2008 is toegenomen. Bij illegale situaties is het spontane naleefgedrag laag. Bij gelegaliseerde situaties ligt dat wat gunstiger. Overtredingen leiden niet altijd tot

een zware aantasting van de leefomgeving in de gebruikelijke zin van het woord en zijn altijd herstelbaar. Risicocategorie II (zie de activiteitennrs. 19 t/m 28 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Met de vanaf 2009 uitgebreide handhavingscapaciteit (t/m 2010) in die 2 jaar de ontstane handhavingsachterstand compleet proberen weg te werken. Concrete doelstellingen:

- Legale woonschepen (niet op knelpuntlocaties): elk van de 800 woonschepen éénmaal per 2½ jaar controleren/beoordelen (dat betekent 320 monitoringsbezoeken per jaar).
- Legale woonschepen op knelpuntlocaties aanpakken
- Legale recreatievaartuigen: mérîtes van de vrijstellingsregeling nog eens goed tegen het licht houden.
- Illegale woonschepen: één voor één illegale situaties aanpakken.
- Illegale recreatievaartuigen: continueren handhavingsinzet op niveau van 2008 en project 'Schoon schip' opnemen in het reguliere werkpakket. Hiervoor wordt op dit moment een nieuw plan van aanpak gemaakt;
- Aandacht voor noodzakelijke extra juridische capaciteit (i.v.m. de vele juridische procedures) en meer aandacht geven aan afstemming met afdeling Vergunningverlening (vooroverleg introduceren).

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

- Legale woonschepen en legale recreatievaartuigen:
  320 monitoringsbezoeken afleggen bij bestaande woonschepen + administratieve afwikkeling (550 uur) en bij nieuwe woonschepen de voorschriften bij de bouw en aflevering handhaven (60 uur). Handhavingsachterstand gaan inlopen en legale recreatievaartuigen in beeld brengen met de inzet van de vanaf 2009 beschikbaar gekomen extra 1 fte. In totaal 1.930 uur.
- Illegale woonschepen (inclusief legale woonschepen op knelpuntsituaties):
  Afronden project in Tull en 't Waal (13 woonschepen, waarvan 8 legaal en 4 illegaal). Het betreft langdurige (juridische) trajecten. Rekening moet worden gehouden met extra handhavingsinzet als gevolg van de lopende inhaalslag bij vergunningverlening. Inzet moet ook worden gepleegd op het toetsen van vergunning-voorschriften op handhaafbaarheid (490 uur, waarvan 150 uur voor legale schepen op knelpuntsituaties).
- Illegale recreatievaartuigen:
  Continuering werkzaamheden op het niveau van 2008 (d.w.z. continueren actie 'Schoon Schip'). Er wordt samengewerkt met de handhaver woonschepen. Rekening moet worden gehouden met een derde fase van het project 'Schoon Schip' na 31-12-2008. Apart item vormen partyschepen en boot-savers (1050 uur).

Totaal: 3470 uur.

5.8.3 Toekomstige ontwikkelingen / vragen

Zie onder par. 5.6.3.

5.9 Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden

De provincie Utrecht heeft als wettelijke taak ervoor te zorgen dat bezoekers van zwembaden en zwemlocaties in oppervlaktewater op haar grondgebied aangenaam en veilig kunnen zwemmen. De zwemgelegenheden vallen onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en provincies zijn het bevoegde gezag.

Aan het zwemwaterbeleid ligt de ambitie ten grondslag dat de provincie zich niet alleen wil beperken tot het handhaven van voorschriften maar ook een verdergaande kwalitatieve verbetering van de Utrechtse zwembaden en zwemlocaties in oppervlaktewater wil bereiken. Naast een controlerende en handhavende rol heeft de provincie ook een stimulerende, coördinerende en soms initiërende rol. Eén van de uitgangspunten hierbij is dat een structurele kwaliteitsverbetering, c.q. hoger naleefgedrag, door de zwembadhouders haalbaar is door positieve stimulering van 'koplopers' en anderzijds het strenger houden van toezicht op de 'achterblijvers'. Belangrijkste afweging hierbij is de vraag in hoeverre de veiligheid en gezondheid van zwemmers in gevaar is.

Dit vraagt behalve een actieve opstelling van de provincie op het gebied van controle en handhaving ook een actieve behandeling van klachten en meldingen en een adequate informatievoorziening richting publiek. De provincie wil een actieve bijdrage blijven leveren waar het gaat om (innovatieve) ontwikkelingen op dit punt.

5.9.1 Inspecties en handhaving

Voor de uitvoering van de Whvbz wordt in Utrecht primair gebruik gemaakt van de instrumenten inspecties, waterkwaliteitstoetsing en handhaving. In de Whvbz en de daarbij behorende besluiten en regelingen zijn de regels opgenomen waaraan badinrichtingen en zwemgelegenheden in oppervlaktewater moeten voldoen.

Evaluatie 2008:

1. Inspectie

Met inspecties en handhaving van zwembaden en zwemlocaties in oppervlaktewater was in 2008 circa 1650 uur gemoeid.

1.1 Aantal inspecties zwembaden Categorie A

De zwembaden zijn onderscheiden in 'koplopers', 'middenmoters' en 'achterblijvers' om zo de beschikbare middelen, vooral de aanwezige menskracht, op een nog meer efficiënte en effectieve wijze te gebruiken. Daarbij is ten aanzien van de achterblijvers met hercontroles meer de strakke handhavingslijn gekozen. In 2008 zijn 117 inspecties bij zwembaden categorie A uitgevoerd, bij 14 achterblijvers is een 2e controle uitgevoerd (hercontrole). Bij 11 zwembaden is geen inspectie uitgevoerd. Daarnaast zijn 4 zwembaden op eigen initiatief gesloten en zijn 3 nieuwe inrichtingen geopend. Bij deze nieuwe zwembaden is ook een eerste inspectie uitgevoerd.

1.2 Tijdbesteding inspecties zwembaden Categorie A

Achterblijvers:	21 x 16 uur	= 336 uur
Hercontroles:	14 x 8 uur	= 112 uur
Middenmoters:	48 x 10 uur	= 480 uur
Koplopers:	15 x 7 uur	= 105 uur
Niet geïnspecteerd 2007	16 x 12 uur	= 192 uur
Geopend 2008:	3 x 12 uur	= 36 uur

Totaal tijdbesteding categorie A 2008 is circa 1260 uur.

1.3 Resultaten inspecties 2008 zwembaden Categorie A t.o.v. 2007

Aantal achterblijvers:	2007- 21,	2008- 14
Aantal middenmoters:	2007- 48,	2008- 48
Aantal koplopers:	2007- 15,	2008- 36
Aantal niet geïnspecteerd:	2007- 27,	2008- 11
Aantal gesloten:	2007- ,	2008- 4
Aantal geopend:	2007- ,	2008- 3

1.3a Aantal inspecties peuterbaden Categorie B
Van de 15 inspecties van peuterbaden categorie B die jaarlijks door de provincie Utrecht worden gepland zijn er als gevolg van de slechte zomer in 2008 slechts vier uitgevoerd. Daarbij richtte de aandacht zich vooral op veiligheid en hygiëne-aspecten en werd een informerend en stimulerend beleid gevoerd op het gebied van het dagelijks beheer.

1.4 Aantal inspecties zwemlocaties Categorie C en D
Voor de 25 zwemlocaties in oppervlaktewater (incl. potentiële locaties) bleef door het hogere risicoprofiel de inzet op veiligheidsonderzoek en het aantal seizoenscontroles ongeveer gelijk aan voorgaande jaren.

1.5 Tijdbesteding inspecties zwemlocaties Categorie C en D

Veiligheidsonderzoek:	8 x 10 uur = 80 uur
Seizoensinspecties:	25 x 12 uur = 300 uur

Totalel tijdbesteding categorie C en D 2008 is 380 uur

2. Waterkwaliteit
Met het uitvoeren van maand- en jaartoetsen van de zwemwaterkwaliteit van alle zwembaden en zwemlocaties in oppervlaktewater was in 2008 circa 500 uur gemoeid.

2.1 Resultaten waterkwaliteit zwembaden 2008 t.o.v. 2007
Aantal zwembaden met één of meerdere bassins met een onvoldoende waterkwaliteit: 2007- 13, 2008- 9.

2.2 Resultaten waterkwaliteit zwemlocaties in oppervlaktewater
De waterkwaliteit van alle zwemlocaties in oppervlaktewater, op één na, voldeed aan de normen. De kwaliteit van het water in zwemplas de Voorveldse Polder in de gemeente Utrecht was onvoldoende. In overleg met het hoogheemraadschap (HDSR) worden mogelijke verbetermaatregelen voor 2009 beoordeeld.

3. Overige Whvbz-taken
Met het uitvoeren van de overige taken was in 2008 circa 500 uur gemoeid. Overige Whvbz-taken zijn het opstellen en bijhouden van de zwemwaterfolder en zwemwatersite, bezetting van zwemtelefoon, voorlichting aan publiek en mediacontacten tijdens het zomerseizoen, beoordelen van nieuwbouw- en renovatieplannen zwembaden en behandelen van aanvullende voorschriften en ontheffingen. De genoemde taken zijn uitgevoerd.

4. Ondersteunende taken en projecten
Met het uitvoeren van ondersteunende taken/projecten was in 2008 circa 550 uur gemoeid. Het ging daarbij om:

- Opstellen en evalueren standaard documenten, kwaliteitszorg, intern werkoverleg en overleg IPO-deskundigenberaad zwemwater, waterbeheerders en zwembadbranche. In totaal was hier in 2008 circa 300 uur mee gemoeid. De genoemde taken zijn uitgevoerd.
- Implementatie Europese Zwemwater Richtlijn (aanwijzen met publieksparticipatie van zwemwaterlocaties, zwemwaterprofielen met verbetermaatregelen per zwemwaterlocatie beoordelen, publieksvoorlichting verder ontwikkelen etc.). In totaal was hier in 2008 circa 150 uur mee gemoeid. De genoemde taken zijn uitgevoerd.
- Kwaliteitsverbetering peuterbaden. In totaal was hier in 2008 circa 50 uur voor ingepland. Deze taken zijn niet uitgevoerd als gevolg van een matig zomerseizoen 2008. In 2009 in te plannen bij inspecties cat. A.
- Implementeren MENES-module Zwemwater en/of bijdragen projectgroep éénduidig automatiseringssysteem voor afdeling Handhaving. In totaal was hier in 2008 circa 75 uur mee gemoeid. De genoemde taken zijn uitgevoerd.
- Inventariseren en bezoeken relaxhuizen met zwembaden in provincie Utrecht (werkingsfeer Whvbz). Met de voorbereiding van dit project was in totaal in 2008 circa 50 uur gemoeid. Deze taken zijn niet uitgevoerd als gevolg van een herprioritering van werkzaamheden in 2008.
- Thematische controles en projecten in het kader van de samenwerking interne en externe handhavings-partners. In totaal was hier in 2008 circa 25 uur mee gemoeid. De genoemde taken zijn uitgevoerd.

5. Coördinatiewerkzaamheden:
Met deze coördinerende werkzaamheden was in 2008 circa 700 uur gemoeid. Het ging om: het opstellen van voorstellen inzake Whvbz-beleid (b.v. EU-Zwemwaterrichtlijn), het ontwikkelen en implementeren van een handhavingsstrategie Whvbz Provincie Utrecht, het coördineren (met voortgangscontrole) van de uitvoering van de Whvbz, aanspreekpunt zijn binnen de provincie, inwerken en begeleiden toezichthouders Whvbz, organiseren en

stimuleren samenwerkingsverbanden handhavingspartners/Whvbz (doelstellingen afdeling Handhaving), lid IPO-deskundigenberaad zwemwater, landsbreed overleg, signaleren en behandelen van politiek gevoelige zaken, etc. De genoemde taken zijn uitgevoerd.

Probleemstelling 2009:
Hoe het er toe te leiden dat de positieve resultaten van 2008 ook in 2009 kunnen worden vastgehouden?

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Op basis van het overzichtje 'achterblijvers' en 'koplopers' kan worden geconstateerd, dat het naleefgedrag stelselmatig verbetert. Risicocategorieën I en II (zie de activiteitennrs. 55 t/m 60 in par. 4.7) zijn van toepassing.

Doelstellingen 2009:
Voor de zwembaden ook in 2009 een onderscheid blijven maken tussen 'koplopers', 'middenmoters' en 'achterblijvers'. De 'koplopers' kunnen door hun goede naleefgedrag in principe ook administratief afgewikkeld worden. Op die manier kan verdergaande aandacht worden gegeven aan het op niveau krijgen van 'notoire achterblijvers' .

Het inventarisatieproject Relaxhuizen in uitvoering nemen. Doel van het project is het inventariseren en inspecteren van relaxhuizen met zwembaden in de provincie Utrecht (werkingsfeer Whvbz). Met name Legionellapreventie is een belangrijk aandachtspunt in deze branche.

Voor de locaties in oppervlaktewater is aanhoudende aandacht en inzet nodig voor de implementatie van de Nieuwe Europese Zwemwaterrichtlijn in de Nederlandse wetgeving en het Utrechtse zwemwaterbeleid.

Activiteiten handhaving Whvbz in 2009 + uren

1. Inspectie
In totaal is hier in 2009 circa 1900 uur mee gemoeid. De zwembaden worden voortschrijdend onderscheiden in koplopers, middenmoters en achterblijvers om zo de beschikbare middelen, met name de aanwezige menskracht, op een nog meer efficiënte en effectieve wijze in te kunnen zetten. Daarnaast zal deze aanpak ertoe leiden dat de zwaardere overtredingen versneld opgeheven worden. Voor de betere zwembaden betekent dit een afname van de controlefrequentie c.q. toezichtsdruk en een afname van de administratieve belasting voor het bedrijf. In totaal zijn met de inspecties cat. A en B in 2009 circa 1400 uur gemoeid.
Voor de zwemlocaties in oppervlaktewater (openlucht) blijft door het hogere risicoprofiel de inzet en het aantal seizoenscontroles gelijk aan voorgaande jaren. In totaal zijn met de inspecties cat. C en D in 2009 circa 500 uur gemoeid.

2. Waterkwaliteit
In totaal is hier in 2009 circa 600 uur mee gemoeid.
Het uitvoeren van maand- en jaartoetsen van de zwemwaterkwaliteit van alle zwemgelegenheden. Extra inspanning is nodig bij de implementatie van nieuwe parameters oppervlaktewater en de toetsing conform nieuwe Europese zwemwaterrichtlijnen.

3. Overige Whbz taken
In totaal is hier in 2009 circa 500 uur mee gemoeid. Opstellen en bijhouden van zwemwaterfolder en zwemwatersite, bezetting van zwemtelefoon, voorlichting publiek en mediacontacten tijdens het zomerseizoen, beoordelen van nieuwbouw- en renovatieplannen zwembaden, behandelen van aanvullende voorschriften en ontheffingen. In totaal is hier in 2009 circa 500 uur mee gemoeid.

4. Ondersteunende taken en projecten
In totaal is hier in 2009 circa 950 uur mee gemoeid.
- Opstellen en evalueren standaard documenten, kwaliteitszorg, intern werkoverleg en overleg IPO-deskundigenberaad zwemwater, waterbeheerders en zwembadbranche. In totaal is hier in 2009 circa 250 uur mee gemoeid.
- Implementatie Europese Zwemwater Richtlijn (aanwijzen met publieksparticipatie van zwemwaterlocaties, zwemwaterprofielen met verbetermaatregelen per zwemwaterlocatie beoordelen, publieksvoorlichting verder ontwikkelen etc.). In totaal is hier in 2009 circa 300 uur mee gemoeid.
- Bijdragen projectgroep Eénduidig automatiseringsysteem voor afdeling Handhaving. In totaal is hier in 2009 circa 50 uur mee gemoeid.
- Het inventarisatieproject Relaxhuizen (werkingsfeer Whvbz) uitvoeren. Projecten in samenwerking met interne en externe (handhaving) partners. In totaal is hier in 2009 circa 300 uur mee gemoeid.

• Project Antislip zwembadvloeren. In totaal is hier in 2008 circa 50 uur mee gemoeid. **5. Coördinatiewerkzaamheden** Met de coördinerende werkzaamheden is in 2009 circa 800 uur gemoeid. De Whvbz-coördinator heeft een spilfunctie binnen het taakveld Whvbz. Het betreft werkzaamheden als: het opstellen van voorstellen over Whvbz-beleid (b.v. EU-Zwemwaterrichtlijn), het ontwikkelen en implementeren van een handhavingsstrategie Whvbz Provincie Utrecht, het coördineren (met voortgangscontrole) van de uitvoering van de Whvbz, aanspreekpunt zijn binnen de provincie, inwerken en begeleiden toezichthouders Whvbz, organiseren en stimuleren samenwerkings-verbanden Handhavingspartners/Whvbz (doelstellingen afdeling Handhaving), lid IPO-deskundigenberaad zwemwater, landsbreed overleg, signaleren en behandelen van politiek gevoelige zaken, etc.
Totaal aantal uren 2009: circa 4750

5.9.2 Toekomstige ontwikkelingen

In 2009 worden de nieuwe normen van de Europese Zwemwaterrichtlijn van kracht. Dat zal de nodige inzet vragen, mede met het oog op noodzakelijk overleg met de waterkwaliteitsbeheerders.

5.10 Grondwaterwet

De provincie geeft op basis van de Grondwaterwet uitvoering aan het kwantitatieve beheer van het grondwater. Grondwateronttrekking kan negatieve gevolgen hebben voor andere belangen. Via vergunningverlening, handhaving en informatievoorziening worden grondwateronttrekkingen geregeld en beoordeeld op negatieve effecten voor andere belangen. Hierbij gaat het om o.a. het adviseren van potentiële grondwateronttrekkers, het registreren van meldingen van grondwateronttrekkingen, het verlenen van vergunningen en het uitvoeren van controlebezoeken op locaties waar grondwater wordt onttrokken. De uitgevoerde onttrekkingen of infiltraties worden geregistreerd. Daarmee wordt inzicht verkregen in de hoeveelheden en de verdeling van het onttrokken grondwater. Naar aanleiding van de geregistreerde hoeveelheden wordt in geval van vergunningverlening een provinciale grondwaterheffing geheven. Door middel van voorlichting bij aanvragen van een vergunning, voorlichting tijdens de uitvoering van een werk of voorlichting bij de constatering van een illegaliteit, wordt betrokkenen duidelijk gemaakt welke regels er gelden en wat de achtergrond van de regels is. Na invoering van de Waterwet worden de waterschappen verantwoordelijk voor een deel van de vergunningverlening en handhaving voor onttrekkingen.

5.10.1 Vergunningverlening

Op grond van de Grondwaterwet en de provinciale Grondwaterverordening kan bij het onttrekken (en infiltreren) van grondwater niet altijd worden volstaan met een melding en is een vergunning vereist. Jaarlijks worden circa 35 vergunningaanvragen ingediend, waarvan de meeste leiden tot een vergunning. Wanneer meer dan 3 miljoen m3 grondwater per jaar wordt onttrokken, dan wel een uitbreiding met meer dan 1,5 miljoen m3 per jaar, dan moet t.b.v. de vergunningaanvraag een milieu-effectrapportage worden uitgevoerd.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn ca. 650 meldingen afgehandeld. Daarvan is ca 95% bestemd voor het uitvoeren van bron- en sleufbemalingen.
Daarnaast zijn er 37 onttrekkingsvergunningen verleend. Verdeeld over de 6 verschillende onttrekkingscategorieën (A t/m F) is de volgende onderverdeling te maken:

- 0 vergunning in categorie A (bedrijfsmatige en overige permanente onttrekkingen);
- 0 vergunningen in categorie B (beregeningen);
- 0 vergunningen in categorie C (openbare drinkwatervoorziening);
- 19 vergunningen in categorie D (bron- en sleufbemalingen);
- 0 vergunning in categorie E (grondwatersaneringen);
- 18 vergunningen in categorie F (koude- en warmteopslag).

Er zijn veel verzoeken om informatie geweest; hierin is relatief veel tijd geïnvesteerd omdat hiermee in een later stadium veel tijd gewonnen wordt (voorkomen onvolledige of niet vergunningwaardige aanvragen). Ook is er veel informatie over KWO-systemen gegeven ter stimulering van de energiebesparing die hiermee bereikt kan worden. In oktober 2008 is een voorstel in de PS goedgekeurd en zijn de leges voor KWO-systemen afgeschaft om daarmee de drempel voor toepassing van deze energiebesparende maatregel te verlagen. Voorts vindt door de invoering van de Waterwet (december 2009) een taakverschuiving van operationele taken plaats van met name de tijdelijke onttrekkingen naar de waterschappen. Er wordt inbreng geleverd in de interne en landelijke werkgroep die invulling aan deze taakverschuiving geeft om de waterschappen hierop voor te bereiden.
Voor het actieprogramma van het Grondwaterplan 2008-2013 is een actieplan opgesteld en wordt uitvoering gegeven aan het verantwoord stimuleren van KWO-systemen. Daarnaast is voor 50 uur invulling gegeven aan het voorschrift over het handelen bij stopzetting van onttrekkingen vanaf 500.000 m3/jaar.

Urenbesteding 2008: 1600 uur.

Doelstellingen 2009:
- Door middel van vergunningverlening zet de provincie zich in voor een doelmatig beheer van de grondwatervoorraad. Onder doelmatig beheer wordt verstaan: het gebruiken van grondwater voor hoogwaardige toepassingen, het zuinig omgaan met grondwater en het beperken van schade als gevolg van onttrekkingen. Hierbij wordt eveneens gekeken naar belangen van derden en de omgeving. Als hoofdbelangen kunnen hierbij worden genoemd: bebouwing, natuur, landbouw, bodemverontreinigingen, waterhuishouding, andere onttrekkingen en archeologie;
- Verantwoord stimuleren van KWO-systemen in het kader van het energiebesparingsbeleid;
- De overdracht van bepaalde watertaken eind 2009 (als gevolg van de nieuwe Waterwet) voorbereiden en op een goede manier tot stand brengen.

Activiteiten vergunningverlening in 2009 + uren

a. Er zullen naar verwachting circa 35 vergunningaanvragen binnenkomen en 700 meldingen. Het aantal meldingen zal zich naar verwachting stabiliseren.
b. In het Grondwaterplan 2008-2013 is een meerjarig (voortschrijdend) actieprogramma vastgesteld. Voor 2009 zijn de volgende acties met betrekking tot vergunningenbeleid opgenomen:
   - Inventariseren onttrekkingen en ontwikkeling regelgeving Natura 2000/TOP gebieden.
   - Plan van aanpak effecten artesische bronnen en beregeningen.
   - Aanpassing regelgeving PMV voor bodemwarmtewisselaars en uitvoering actieplan voor het verantwoord stimuleren van KWO-systemen.
c. De afdeling levert inbreng in ontwikkelingen/vaststelling van de nieuwe Waterwet, alsmede de regeling van overdracht van taken naar de waterschappen; de hiervoor benodigde uren zijn niet meegenomen in onderstaande uren.
d. Voor het toenemende aantal vergunningaanvragen voor KWO-systemen is vanaf 2009 structureel extra capaciteit beschikbaar gekomen.

Totaal: 2100 uur.

5.10.2 Handhaving

Het betreft activiteiten gericht op het voorkomen en ongedaan maken van illegale Grondwaterwet-handelingen. Ook de controle van de meldingen valt hieronder. De belangen van de vergunninghouder en de belangen van derden (de omgeving) spelen een belangrijke rol bij het bepalen van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke aanpak van overtredingen. Het aantal controles per activiteit geschiedt op basis van een risico-inschatting (zie hoofdstuk 4: Risico-analyse). Risicovolle gebieden en notoire overtreders krijgen de meeste aandacht. Tenslotte is er inzet noodzakelijk ten behoeve van het provinciale grondwaterregister (een wettelijk verplicht openbaar register, dat tevens de basis vormt voor de provinciale grondwaterheffing). Per jaar is er 200 uur mee gemoeid.
De handhavingsactiviteiten wat betreft de Grondwaterwet kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven *(op basis van de Grondwaterwet)*
  De provincie ziet toe op de naleving van onttrekkingsvoorschriften door de drinkwateronttrekkers. Binnen de provinciegrenzen bevinden zich 30 pompstations waar grondwater onttrokken wordt voor de bereiding van drinkwater. Voor 20 daarvan is een grondwaterbeschermingsgebied vastgesteld (zie volgende kopje). Bij drinkwateronttrekkingen verloopt de registratie volledig elektronisch en is alleen een meerjaarlijkse handhavingsinzet nodig om een stand van zaken te herbevestigen of eventueel te herzien. Belangrijk is ook de controle van de jaarlijkse registratiegegevens. Aan de ene kant is het de taak van de handhavers om ervoor te zorgen dat de gegevens tijdig (januari/februari) binnenkomen en aan de andere kant moeten die gegevens op juistheid en volledigheid te worden gecontroleerd.
- Handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden *(op basis van prov. milieuverordening)*
  Rondom waterwingebieden van drinkwaterleidingbedrijven bevinden zich grondwaterbeschermings-gebieden of boringsvrije zones. In die gebieden ziet de provincie er verscherpt op toe dat de kwaliteit van het grondwater door menselijke activiteiten niet nadelig wordt beïnvloed. Dit hangt samen met de kwetsbaarheid van het betreffende gebied.
- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen *(op basis van de Grondwaterwet)*

Het gaat om jaarlijks 40 permanente grondwateronttrekkingen van bedrijven die kwalitatief goed grondwater nodig hebben (bijv. Vrumona in Bunnik).

- Handhaving koude/warmte opslag (KWO) *(op basis van de Grondwaterwet)*
  Het betreft grondwater dat door de vergunninghouder uit het watervoerende pakket wordt onttrokken en/of daarin wordt geretourneerd waarbij de bodem wordt gebruikt voor het opslaan van koude of warmte. Op deze manier kunnen gebouwen van de vergunninghouder tegen relatief geringe kosten en op zeer energie- en milieuvriendelijke wijze worden verwarmd en/of gekoeld. Er zijn binnen de provincie meer dan 60 KWO-installaties in gebruik. Dat aantal stijgt progressief. Het beleid van de provincie Utrecht is er op gericht om vanuit milieu-oogpunt (terugdringen van de CO2 uitstoot) deze techniek verder te bevorderen.
- Handhaving bronbemalingen *(op basis van de Grondwaterwet)*
  Het gaat om jaarlijks circa 30 bronbemalingen ten behoeve van kortdurende bouwwerkzaamheden (variërend van een paar weken tot bijna 1 jaar). Het betreft dus tijdelijke activiteiten die zowel kwantitatief (bijv. zettingen) als kwalitatief (aantrekken van verontreinigingen van elders) nadelige gevolgen kunnen hebben. Bij bronbemalingen wordt het controleregime afgestemd op de omvang van de onttrekking. Vergunningen vergen 20 uur per controle. Meldingen (voor de kleinere onttrekkingen) kosten 5 uur per melding.

Evaluatie 2008:

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven
  De 30 pompstations zijn steekproefsgewijs gecontroleerd. Het naleefgedrag is hoog. Bij een kwart van deze onttrekkingen doen zich van jaar tot jaar wijzigingen voor. Het constateren daarvan leidt meestal tot een hercontrole en soms tot aanpassing van de vergunning.
- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen
  Alle betrokken bedrijven hebben belang bij een structureel en kwalitatief goede grondwatertoevoer voor het productieproces. Mede daardoor, en door de inmiddels opgebouwde goede relatie met de provincie, is het naleefgedrag hoog. Alle 40 onttrekkingen konden worden gecontroleerd.
- Handhaving koude/warmte opslag (KWO)
  De extra inzet bij het opstarten van nieuwe installaties blijkt hard nodig om afwijkingen ten opzichte van de vergunning te voorkomen. Afwijkingen die in een later stadium geconstateerd worden, kunnen niet of slechts tegen zeer hoge kosten worden hersteld. Daarbij moet gedacht worden aan bronnen die op een verkeerde diepte worden aangebracht, filterstellingen op afwijkende hoogtes of het niet verrichten van een nulmeting vóórdat de installatie in bedrijf genomen wordt. Bij de in het verleden verleende vergunningen zijn veel afwijkingen geconstateerd tussen de vergunning en de installatie zoals die in de praktijk in bedrijf is. In 2008 is een onderzoek gestart naar deze verschillen, waarbij per installatie een advies wordt gegeven hoe dit opgelost kan worden. Het voorlopige resultaat is, dat een groot aantal van deze installaties beter zou kunnen presteren maar dat de provincie via beleid of regelgeving hierop in dit stadium weinig invloed heeft. Bedrijven zullen dit zelf op moeten pakken.
- Handhaving bronbemalingen
  In de bouwwereld is niet altijd voldoende aandacht voor de inhoud van de feitelijke vergunningvoorschriften. Het al dan niet hebben van het feitelijke vergunningdocument staat centraal. De aannemerij heeft soms een wat eigen kijk op regelgeving (het is allemaal 'lastig'). De vergunninghouders moeten om die redenen door de handhavers constant 'bij de les worden gehouden'. Dat vergt in verhouding veel inzet. Er zal dan ook niet snel een stijgende lijn wat betreft het naleefgedrag gerealiseerd kunnen worden.
- Handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden
  In samenwerking met andere overheden zou de provincie al in 2007 in drie à vijf grondwaterbeschermingsgegebieden een schouw organiseren om te kunnen beoordelen of het beschermingsniveau van bodem en grondwater voldoende gewaarborgd is. Met name potentiële bronnen van bedreiging/verontreiniging van de drinkwatervoorziening zouden daarbij worden geïnventariseerd. Noch in 2007, noch in 2008 kon aan deze activiteit in de beoogde mate uitvoering worden gegeven vanwege het gebrek aan voldoende formatie. In 2008 is wel een schouw in Woerden uitgevoerd.

Urenbesteding in 2008:

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven
  Het aantal uren (350) was toereikend.
- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen
  40 onttrekkingen à 8 uur per controle (320 uur). Beschikbare uren zijn toereikend.
- Handhaving koude/warmte opslag (KWO)
  Het aantal uren (700) is niet toereikend voor wat betreft de handhaving van het nog steeds groeiende aantal

KWO-installaties. Er is 260 uur meer nodig. Deze toename is mede een gevolg van het door de overheid gevoerde stimuleringsbeleid.

- Handhaving bronbemalingen
  Het aantal uren (750) is toereikend.
- Handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden
  Er is één controle-actie uitgevoerd in het grondwaterbeschermingsgebied Woerden. Daarnaast zijn er incidentele acties geweest in andere gebieden. Tevens is de bebording in een aantal gebieden aangepast en vervult de provinciale milieuklachtentelefoon een belangrijke rol bij klachten en calamiteiten (310 uur).

Probleemstelling:
Ontwikkelingen op KWO-gebied houden tot op dit moment geen gelijke tred met de daaraan te besteden handhavingsaandacht. Ook wordt steeds duidelijker dat een gericht beleid in grondwaterbeschermingsgebieden een betere kennis van potentiële, de grondwaterkwaliteit bedreigende situaties vergt.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Het niet handhaven van regelgeving inzake grondwaterbeschermingsgebieden kan uitmonden in ernstige bedreigingen voor de volksgezondheid. Kwalitatief goed drinkwater is een eerste levensbehoefte. Het installeren van KWO-installaties vergt ook een nauwgezette begeleiding. Dat geldt ook voor bronbemalingen. Grondwater is tenslotte een schaars en onvervangbaar basisgoed. De spontane naleving wat betreft deze zaken is laag. Er spelen vaak diverse bedrijfseconomische belangen. De risicocategorie-indeling is daarom als volgt (zie ook par. 4.8):

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven: risicocategorie I.
- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen: risicocategorie II.
- Handhaving koude/warmte opslag (KWO): nieuwe KWO-onttrekkingen in risicocategorie IV en bestaande KWO-onttrekkingen in risicocategorie II.
- Handhaving bronbemalingen: risicocategorie IV.
- Handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden: risicocategorie II.

Doelstellingen 2009:

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven
  Handhavingspatroon uit 2008 in 2009 continueren.
- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen
  Handhavingspatroon uit 2008 in 2009 voortzetten (zelfde uren, zelfde bezoekfrequentie).
  Aandachtspunt: uit een oogpunt van duurzaamheid is het zaak als provincie aan te sturen op het (verder) afbouwen van een laagwaardige toepassing van grondwater (evt. alternatieve mogelijkheden bespreken en daarin adviseren).
- Handhaving koude/warmte opslag (KWO)
  Handhavingspatroon uit 2008 voortzetten in 2009. Met dezelfde bezoekfrequentie. Door het toenemende aantal vergunningenlocaties zijn er méér uren nodig (700 in plaats van 600).
- Handhaving bronbemalingen
  Alle onttrekkingen (circa 30 per jaar) waarvoor vergunning verleend wordt stringent controleren. Dat stringente is nodig omdat met de aanvragers (veelal aannemers) slechts tijdelijk contact is. Meer dan eens komt het voor dat onttrekkingshoeveelheden worden aangevraagd die nét onder de vergunninggrens liggen. Juist in dergelijke gevallen moet de handhaver bijzonder alert zijn. De meldingen worden steekproefsgewijs gecontroleerd.
- Handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden
  In samenwerking met andere overheden in drie à vier grondwaterbeschermingsgebieden een schouw organiseren om te kunnen beoordelen of het beschermingsniveau van bodem en grondwater voldoende gewaarborgd is. Op basis van deze praktijkervaringen een draaiboek opstellen van de handhaving in grondwaterbeschermingsgebieden.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

- Handhaving drinkwaterleidingbedrijven
  In 2008 de 30 drinkwaterpompstations steekproefsgewijs controleren (circa 5 stuks) in combinatie met een schouw van het betreffende grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone. Op die manier worden de kwantitatieve en de kwalitatieve aspecten van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen gelijktijdig gecontroleerd (150 uur).
- Onderzoek wat betreft handhaving activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden
  De provincie is op basis van Europese Richtlijnen gehouden om primaire bronnen voor de drinkwatervoorziening veilig te stellen. Het ontbreekt de provincie op dit moment aan inzicht welke, de grondwaterkwaliteit bedreigende, activiteiten er zoal in grondwaterbeschermingsgebieden plaatsvinden. Zonder inzicht is er geen goed beleid te formuleren. Daarom wordt voorgesteld om in 4 grondwaterbeschermingsgebieden een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren. Naast concrete gegevens zal dit onderzoek ook een draaiboek opleveren hoe we

als provincie in de toekomst ook zelf dergelijke onderzoeken kunnen uitvoeren. Er wordt ook een opleidingstraject aan gekoppeld. Op termijn kan deze wijze van gebiedsgerichte handhaving wellicht ook voor andere beleidsvelden worden toegepast. Kosten geraamd op € 60.000,- te verdelen over de afdelingen Handhaving en Bodem&Water. Voordeel van de nu voorgestelde constructie is, dat de door uitbesteding verkregen kennis rond de schouw in grondwaterbeschermingsgebieden met een interne begeleider in eigen huis blijft en het verdere implementatietraject in 2010 soepel door eigen provinciale medewerkers kan worden voortgezet.
Voor het handhaven van regels die gelden binnen grondwaterbeschermingsgebieden is vanaf 2009 extra inzet nodig bij afdeling Handhaving nodig. Sinds de reorganisatie tot nu toe was deze handhavende taak niet duidelijk bij een afdeling ondergebracht. Deze uren zijn op zich permanent. Toch geldt de benodigde extra inzet maar voor één jaar. De tijdelijkheid is gelegen in het feit dat er in 2010 een overschot aan uren ontstaat in verband met het in werking treden van de Waterwet. Daardoor gaan de handhaving van de bronbemalingen en een aantal permanente onttrekkingen over naar de waterschappen. De financiering wordt voor 2009 gezocht binnen het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan, danwel bij inkomsten uit de provinciale grondwaterheffing, danwel via de weg van herprioritering. Mocht e.e.a. geen soelaas bieden dan worden de werkzaamheden, indien mogelijk, gefaseerd uitgevoerd, danwel uitgesteld tot 2010.

- Handhaving permanente grondwateronttrekkingen
  Alle 40 onttrekkingen in 2008 éénmaal controleren (320 uur).
- Onderzoek wat betreft handhaving koude/warmte opslag (KWO)
  Controle van 70 verleende vergunningen (à 12 uur per controle = 840 uur). Nieuwe installaties (circa 18 stuks) nauwlettend controleren (à 12 uur per stuk = 216 uur). Totaal benodigde uren: 1056. Dat is ruim 300 uur méér dan in 2008 (700 uur). Het aantal nieuwe KWO-installaties is de afgelopen jaren sterk gestegen. De provinciale handhavingscapaciteit is niet snel genoeg aan deze KWO-opmars aangepast.
- Handhaving bronbemalingen
  De circa 30 tijdelijke bronbemalingen controleren (à 20 uur per controle), evenals de meldingen voor de kleinere onttrekkingen (à 5 uur per melding). In verhouding extra aandacht besteden aan de grote meldingen (met onttrekkingshoeveelheden net onder de vergunninggrens (750 uur).

5.10.3 Toekomstige ontwikkelingen

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat gaat er van uit, dat de Waterwet op 1 januari 2010 in werking treedt. In de Waterwet zijn alle operationele taken ondergebracht bij de waterschappen en het vormgeven van het beleid ligt bij provincies. Voor de aandachtsvelden drinkwater, grote industriële onttrekkingen en warmte-/ koude opslag, is in de Waterwet een uitzondering gemaakt. Om hier een goede scheiding te kunnen realiseren tussen beleid en uitvoering moet eerst nog beleid voor deze velden worden ontwikkeld. Als dat beleid er eenmaal is - de staatssecretaris noemt hiervoor een termijn van circa 5 jaar - dan zal de watervergunningverlening voor drinkwater, grote industriële onttrekkingen en warmte-/ koude opslag alsnog worden overgedragen aan de waterschappen. Over deze gedeeltelijke overdracht zullen tussen de verschillende waterschappen en de provincie komend jaar afspraken worden gemaakt.

5.11 Wet bodembescherming; bodemsaneringen

Op grond van de Wet bodembescherming is de provincie verantwoordelijk voor het beperken en zoveel mogelijk ongedaan maken van ernstige verontreinigingen in de (water)bodem. De werkzaamheden richten zich hierbij op het zoveel mogelijk stimuleren van bodemsaneringen door derden. In die gevallen waarin dat niet mogelijk is, kan de provincie overwegen om de werkzaamheden zélf te verrichten. De provincie heeft daarom als bevoegd gezag een uitvoerende rol in het kader van deze wet. In concreto beoordeelt en toetst de provincie bodemonderzoeken en saneringsplannen bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging. Ook voor de sanering van waterbodems (behalve rijkswateren) is de provincie bevoegd gezag. De provincie houdt toezicht op de uitvoering van bodemsaneringen en treedt zo nodig handhavend op. Tenslotte besteedt de provincie specifiek aandacht aan gebiedsgericht bodembeheer. Een voorbeeld hiervan is het toemaakdekkenbeleid in het noordwestelijk deel van de provincie.

5.11.1 Vergunningverlening

De artikelen 29 en 37 Wet bodembescherming bepalen dat Gedeputeerde Staten in een beschikking moeten vaststellen of er sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging en de spoedeisendheid van de situatie. Dit geldt voor zowel landbodems als waterbodems. Een saneringsplan voor een sanering van een land- of waterbodem behoeft de instemming van Gedeputeerde Staten. Aan die instemming kunnen voorwaarden worden verbonden. Daarnaast voert het team Bodemsanering de volgende werkzaamheden uit:

- Het beoordelen en afhandelen van:
  - Art. 41 meldingen (beoordeling saneringsplannen);
  - BUS-meldingen;
  - Evaluatierapporten;
  - Monitoringsrapportages;
  - Nazorgplannen;
  - Ontheffingen van een saneringsplan voor onderhoudsbaggerwerkzaamheden;
  - Nieuwe gevallen van verontreiniging;
- Het in een zo vroegtijdig mogelijk stadium verstrekken van informatie en dienstverlening bij omvangrijke gevallen van bodemverontreiniging;
- Verzamelen en beheer van bodeminformatiegegevens. Deze gegevens worden gebruikt voor:
  - De jaarlijkse monitoringsrapportage aan het RIVM/VROM;
  - Het provinciale en landelijke bodemloket;
  - Uitwisseling met de bodemsystemen van gemeenten;
  - Beantwoording van vragen van derden, zoals makelaars, belanghebbenden, omwonenden etc. De vragen worden op verschillende manieren gesteld. Dit kan rechtstreeks, maar ook via het bodemloket;
- Applicatiebeheer van Globis, NEL en Menes.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 73 beschikkingen ernst/saneringsspoed afgegeven, waarbij in 44 gevallen tevens is ingestemd met een saneringsplan. In 2 gevallen betrof dit een waterbodemverontreiniging. De rest bestond uit landbodemverontreinigingen. Er zijn 113 evaluatieverslagen van bodemsaneringen geëvalueerd en beoordeeld. Ook zijn er 86 BUS-meldingen en 89 art. 41 meldingen afgehandeld. Tien maal is er een ontheffing saneringsplan voor onderhoudsbaggerwerkzaamheden afgegeven. De werkzaamheden voor het evalueren van de uitgevoerde

saneringen vallen onder de verantwoording van de afdeling Handhaving. De feitelijke werkzaamheden worden door de afdeling Vergunningverlening verricht.
Van de beschikkingen met een wettelijke termijn is 90% binnen de betreffende wettelijke termijn afgehandeld. 90% is een stijging t.o.v. van 2007 met 6%-punt. Een verbeterpunt is het formeel opschorten van de procedure, met name bij de beschikkingen van evaluatieverslagen van uitgevoerde bodemsaneringen. Te vaak worden nog van de melder aanvullende gegevens gevraagd zonder daarbij de termijn op te schorten. Hierdoor kan naar verwachting nog tot een verdere verhoging van het percentage afgehandelde beschikkingen binnen de wettelijke termijnen worden gekomen.
Er zijn via het bodemloket circa 750 vragen beantwoord. Er is een begin gemaakt met de inventarisatie van gevallen van ernstige bodemverontreiniging en van nazorggevallen, die in het kader van de Wkpb voor 1 juli 2009 aan het Kadaster moeten worden aangeleverd. Daarnaast zijn aan de afdeling Bodem en Water adviserende werkzaamheden verricht ten behoeve van het opstellen van de Nota Uitvoeringsbeleid Bodem (NUB), ten behoeve van de bedrijvenregeling en ten behoeve van het opstellen van de zogenaamde 1-locatielijst (beheer bodeminformatie).

Urenbesteding 2008: Aan bovenstaande activiteiten is circa 16.500 uur besteed (inclusief externe inhuur).

Doelstellingen 2009:
De beschikkingen moeten van een kwalitatief goed niveau zijn. Daarnaast heeft de provincie als doelstelling om 90% van alle beschikkingen binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Activiteiten en uren 2009
Vanuit de formatieve begroting is circa 14.200 uur aan productieve uren beschikbaar. De planning van de werkzaamheden voor 2009 gaat uit van 17.380 uur. Het aantal ontbrekende uren wordt opgevuld met uren/budget die vanuit de Voorjaarsnota 2008 en vanuit kwaliteitszorg (VROM) ter beschikking zijn gesteld. De uren zullen aan alle bovenstaande activiteiten worden besteed. Daarnaast zal er extra aandacht zijn voor de toekomstige ontwikkelingen zoals verwoord in paragraaf 5.11.3.

5.11.2 Handhaving

De provincie is in het kader van de Wet bodembescherming (hierna Wbb) belast met een systematische en adequate (preventieve) handhaving, gericht op de naleving van voorschriften zoals die zijn gesteld in een beschikking op een saneringsplan of het Besluit Uniforme Saneringen (hierna: BUS). Het handhavingsbeleid van de provincie Utrecht sluit aan bij het landelijk beleid 'Handreiking Adequate Bestuurlijke Handhaving Wbb' en de 'Handhavingsuitvoeringsmethode Wbb' (HUM).
Handhavingsgerelateerde taken op grond van de Wbb zijn onder andere:

- controle startmeldingen saneringen, bereiken einddiepte, einde sanering, afwijking saneringsplan, enz;
- uitvoeren van locatiebezoeken; tijdens deze bezoeken wordt gecontroleerd of er gesaneerd wordt conform de beschikking Wbb of volgens de regels van het BUS;
- controle of saneringen uitgevoerd worden volgens de Kwalibo-richtlijnen;
- controle aanleveren van evaluatieverslagen;
- opnemen van klachten/meldingen omtrent uitvoering van mogelijk illegale saneringen/storten;
- administratieve handhaving middels automatiseringssysteem Globis;
- middels bestuursrecht aanschrijven beschikkinghouder/melder wanneer overtredingen van de Wbb worden begaan;
- samenwerking met de politiemilieudienst (PMD);
- ondersteuning jurist Wbb, schrijven last onder dwangsom, e.d.;
- beoordelen afwijkingen op het saneringsplan;
- beantwoorden vragen burgers m.b.t. Wbb.

De kwaliteit van het toezicht is geborgd in een toezichtsplan dat voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria en het adequate niveau dat door VROM is vastgesteld.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn er 79 saneringen gestart, waarvan er 9 niet zijn bezocht vanwege drukke werkzaamheden en/of het niet melden van de sanering. Van de begrote formatiecapaciteit (4.890 uur) kon in 2008 uiteindelijk 0,5 fte (ruim 650 uur) niet worden benut. Ondanks dit tekort zijn de achterstanden in Globis (d.w.z. beschikkingen waarvan de termijn is komen te vervallen of niet binnen de termijn ingediende evaluatieverslagen) voor een groot gedeelte weggewerkt. In 2007 kon slechts 1 controle per locatie worden uitgevoerd. In 2008 zijn grotere saneringen 2 tot 3 keer bezocht. De provincie beschikt over de noodzakelijke tools (Globis), maar kon in 2008 helaas niet de benodigde menskracht inzetten vanwege kwalitatieve schaarste op de arbeidsmarkt. Wat betreft de resultaten uit 2008 tenslotte nog het volgende:

- Het naleefgedrag wat betreft het melden van startsaneringen verbetert. Wel zijn bij de start van de sanering vaak nog niet alle gegevens compleet;
- Eind- en tussenmeldingen (o.a. afwijkingen) kunnen beter. Er wordt gewerkt aan een standaard meldingsformulier dat te downloaden is van de provinciale site.

In zijn algemeenheid vertonen de resultaten over het geheel van 2008 een opgaande lijn.

Urenbesteding in 2008:
Van de geplande en benodigde 4890 uur kon er 4340 uur worden ingevuld.

Probleemstelling:
Om te kunnen voldoen aan de VROM-norm moet het urenaantal feitelijk ingevuld worden tot 4.890 uur. De volgende punten worden als problematisch ervaren:

a) het algemeen gevoelen dat, als gevolg van het personeelstekort, er deels achter de feiten (moet) worden aangelopen;
b) het nog ontbreken van een gestandaardiseerd correspondentiestramien;
c) met nazorglocaties wordt te weinig gedaan (controleprogramma's worden niet uitgevoerd);
d) er moet meer aandacht worden geschonken aan ketenhandhaving (grondsanering – transport – verwerkers annex grondbank);
e) administratieve controles zouden méér moeten worden uitgevoerd.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Het niet voldoende handhaven resulteert direct in milieuhygiënisch moeilijk terug te draaien risico's die hun negatieve en schadelijke uitwerking hebben naar de menselijke leefomgevingskwaliteit. De risico's van onvoldoende naleving liggen dus 'dicht bij de deur'. Het naleefgedrag is nog niet op het vereiste niveau. Indeling in risicocategorie I t/m IV (zie de activiteitennrs. 50 t/m 54 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Conform de VROM-norm uitvoering geven aan handhavingstaken op basis van de Wet bodembescherming en het naleefgedrag op een hoger plan brengen.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Voortaan alle saneringen (ook de kleine) bij de start controleren en de in 2008 ingezette kwaliteitsverbetering continueren op basis van structurele eigen uren. Daarvoor is in 2009 in totaal 4890 uur nodig.

5.11.3 Toekomstige ontwikkelingen

BUS

Verwacht mag worden dat de trend van het toenemende aantal BUS-meldingen zich ook in 2009 voortzet. Enerzijds vertaalt zich dat in een groter aantal meldingen dat afgehandeld moet worden, anderzijds zal daar door het aantal reguliere meldingen van saneringsplannen afnemen.

Waterwet

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat gaat er van uit dat de Waterwet op 1 januari 2010 in werking treedt. Hierbij zal het thema waterbodem(sanering) uit de Wet bodembescherming (Wbb) verdwijnen en in de Waterwet komen. De bevoegd gezagtaken op waterbodemgebied, zoals de beschikkingen 'ernst-/saneringspoed', 'instemming saneringsplan' en 'ontheffing saneringsplan' (bij onderhoudsbaggerwerkzaamheden) gaan dan van de provincie over naar de waterschappen. In 2008 zijn hiervoor reeds voorbereidende werkzaamheden gestart. In de loop van 2009/2010 zullen afspraken moeten worden gemaakt met de waterschappen over de overdracht van taken en werkzaamheden.

Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb)
Per 1 juli 2007 is de Wkpb in werking getreden. Dit heeft in eerste instantie nogal wat gevolgen gehad voor het aanleveren van de beschikkingen aan het Kadaster. Voor 2009 wordt voorzien dat de faciliteiten worden gerealiseerd om aanlevering van nieuw opgestelde beschikkingen aan het Kadaster op elektronische manier vanuit Globis mogelijk te maken. Daarnaast moeten alle beschikkingen die vanaf 1995 zijn opgesteld opnieuw aan het Kadaster worden aangeleverd. Dit moet vóór 1 juli 2009 gebeuren. In 2008 is voor deze inhaalslag een plan van aanpak opgesteld en is hiermee een begin gemaakt. In 2009 wordt deze inhaalslag gecontinueerd.

5.12 Wet milieubeheer; binnen en buiten inrichtingen *(hfdst. 8 en 10 Wm)*

5.12.1 Vergunningverlening

De Wet milieubeheer verplicht onder meer de provincie tot het stellen van normen en kaders voor bedrijven en andere activiteiten door middel van het verlenen van vergunningen. Deze norm- en kaderstelling heeft tot doel onze leefomgeving te beschermen. Te denken valt met name aan norm- en kaderstelling op terreinen zoals geluid, bodem, geur, lucht, externe veiligheid, energie en afval. Deze terreinen raken ook weer aan tal van andere aspecten zoals klimaat, ruimtelijke ordening, mobiliteit, en natuurbescherming. Bijna jaarlijks komt er op al deze terreinen nieuwe wet- en regelgeving bij. Het werkveld, gericht op de doelgroep bedrijven, is hierdoor zeer dynamisch en geeft, naast de bescherming van de leefomgeving, instrumenten om ondersteuning te bieden aan het realiseren van beleidsdoelen met betrekking tot klimaat, ruimtelijke ordening, mobiliteit en natuurbescherming. Eén van de meest significante juridische ontwikkelingen op dit moment is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze wet treedt vermoedelijk op 1 januari 2010 in werking en beoogt de administratieve lasten voor het bedrijfsleven te verminderen en ziet, bezien vanuit de Wet milieubeheer, op een verplichte afstemming tussen de Wet milieubeheer en andere wetten en wettelijke regelingen. Na inwerkingtreding kunnen bedrijven volstaan met het indienen van slechts één aanvraag. Dit verplicht verschillende overheden tot intensieve samenwerking. Het jaar 2009 zal voor een groot deel in het teken staan van de voorbereiding op het inwerking treden van de Wabo. In 2009 wordt het project aanpassing vergunningen voor autodemontagebedrijven aan het Besluit beheer autowrakken uitgevoerd. Het besluit schrijft voor dat alle vergunningen van autodemontagebedrijven dienen te worden geactualiseerd aan de recente wijzigingen van het besluit.

Binnen inrichtingen *(hfdst. 8 Wm)*
De Wet milieubeheer (Wm) is op vrijwel alle bedrijven en/of activiteiten in Nederland van toepassing. Een bedrijf en/of initiatiefnemer kan op grond van de Wm verplicht zijn om een milieuvergunning aan te vragen, of in bepaalde gevallen een melding te doen. In het bij de Wm behorende Inrichtingen- en vergunningenbesluit (Ivb) is per categorie bepaald wie het bevoegde gezag is. Bijlage 1 van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer bepaalt of een vergunning op grond van de Wm moet worden verleend. Onze wettelijke taak is vergunningverlening voor bedrijven en/of activiteiten waarvoor de provincie het bevoegde gezag is. Het gaat daarbij om circa 320 bedrijven/locaties. Het soort bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is zijn o.a. afvalbedrijven (incl. baggerdepots, composteerbedrijven en autodemontagebedrijven), complexe industriële bedrijven en bedrijven met opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen (BEVI/BRZO inrichtingen). Het team Milieubeheer behandelt alle aanvragen om een milieuvergunning van bedrijven waarvoor de provincie het bevoegde gezag is, handelt meldingen af en voert ambtshalve wijzigingen door in de vergunningen.

Daarnaast is het team Milieubeheer verantwoordelijk[8] voor onder meer het uitvoeringsbeleid, het opstellen en onderhouden van branchedocumenten, de coördinatie en het beoordelen van Milieujaar-verslagen en E-PRTR-verslagen, de voortzetting van het doorvoeren van de consequenties van de IPPC-richtlijn voor vergunningen, beoordeling van VR (veiligheidsrapporten) in verband met het BRZO,

adviseren van handhaving bij complexe handhavingstrajecten, deelname aan IPO-werkgroepen en kennisbeheer. De implementatie van nieuwe wet- en regelgeving vindt doorlopend plaats waarbij in 2009 vooral aan de orde zijn:

- het RRGS (Register risicosituaties gevaarlijke stoffen);
- de E-PRTR (European Pollutant Release Transfer Registerverordening, die is gericht op het voor het publiek beschikbaar hebben van milieu-informatie van bedrijven);
- de Europese REACH-verordening (Registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen);
- Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Besluit bodemkwaliteit (Bbk).

Buiten inrichtingen (art. 10.63 Wm)

Artikel 10.2, eerste lid, van de Wm verbiedt het zich ontdoen van afvalstoffen door deze buiten een inrichting te storten of anderszins op of in de bodem te brengen (voor zover het geen gevaarlijke afvalstoffen betreft). Gedeputeerde Staten kunnen o.g.v. artikel 10.63, derde lid, van de Wm, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet, ontheffing verlenen van dit verbod. Bij verlening van de ontheffing dient in ieder geval sprake te zijn van een milieuhygiënisch verantwoorde toepassing van afvalstoffen. Bij verlening van deze 10.63 Wm-ontheffingen door de provincie moet vooral gedacht worden aan ontheffingen voor het dempen van sloten of voor stortingen, bedoeld voor het aanleggen van oeverbeschoeiingen, (tijdelijke) werk/rijpaden, erfverhardingen en het samenvoegen van percelen. Het verlenen van deze 10.63 Wm-ontheffingen voor storten in het buitengebied vindt plaats met inachtneming van de Verordening bescherming Natuur en Landschap (VNL), die bepaalt of zulke werkzaamheden in een bepaald gebied uitgevoerd mogen worden, en met het keur van waterschappen. Op basis van de Wet milieubeheer wordt een ontheffing voor het gebruik van de aangevraagde materialen beoordeeld.

Evaluatie 2008 binnen inrichtingen (hfdst. 8 Wm)

- Alle ingediende oprichtingsvergunningen zijn in behandeling genomen en afgehandeld. In 2008 zijn er 6 oprichtingsvergunningen aangevraagd en verleend;
- Voor bestaande bedrijven met vigerende vergunningen kan het ook voorkomen dat, naar aanleiding van nieuwe of gewijzigde activiteiten, aanvragen voor veranderingsvergunningen (art. 8.1 onder b Wm), meldingen (8.19 Wm), ambtshalve wijzigingen (art 8.23 Wm), wijzigingen op verzoek van de vergunninghouder (art. 8.24 Wm), revisievergunningen (art 8.4 Wm) ingediend worden en vergunningen worden ingetrokken.
  Voor 2008 zijn de volgende vergunningen verleend:
  - Veranderingsvergunningen: 8
  - Meldingen: 13
  - Ambtshalve wijziging 8.23: 5
  - Ambtshalve wijziging 8.24: 6
  - Revisievergunningen: 8
  - Intrekken vergunning: 2
- Van deze vergunningen is 80% binnen de termijnen verleend. Vergunningen die buiten de termijnen zijn verleend betroffen complexe milieuvergunningen. De overschrijding van de termijn werd daarbij veroorzaakt door onder meer:
  - onduidelijkheid over de juistheid van de uitgangspunten van een brandveiligheidsrapport;
  - problemen met betrekking tot het zonebeheer, waardoor de gemeente maatregelen moest nemen om inpassing mogelijk te maken;
  - er was meer tijd nodig voor afstemming binnen en tussen het waterschap met het oog op een zorgvuldige afweging.
- Het verlenen van vergunning brengt beroepsprocedures met zich mee indien de omgeving en/of de aanvrager het niet eens zijn (is) met het genomen besluit. In 2008 zijn er zeven beroepen tegen afgegeven beschikkingen ingesteld, te weten APE, Greif, Bonder, De Dukdalf, Smink, Severs en DriessenSita Leusden en Van den Berg Autosloperij.

Evaluatie 2008 buiten inrichtingen:
In 2008 zijn er 16 ontheffingen afgegeven (ex. art. 10.63 Wm).

Urenbesteding 2008 buiten én binnen inrichtingen: 19.300 uur.

Doelstellingen 2009 binnen inrichtingen:
Het verlenen van kwalitatief goede vergunningen binnen de wettelijke termijnen en op klantgerichte wijze:
- Alle oprichtingsvergunningen die worden ingediend, in behandeling nemen en afhandelen;
- Voor bestaande bedrijven met vigerende vergunningen voor zover noodzakelijk veranderingsvergunningen (art. 8.1 onder b Wm), meldingen (8.19 Wm), ambtshalve wijzigingen (art 8.23 Wm), wijzigingen op verzoek van de vergunninghouder (art. 8.24 Wm) en revisievergunningen (art 8.4 Wm) verzorgen en waar nodig vergunningen intrekken;
- Afwikkelen van beroepsprocedures.

Doelstellingen 2009 buiten inrichtingen:
Alle binnenkomende verzoeken om ontheffing art. 10.63 Wet milieubeheer in behandeling nemen.

Activiteiten vergunningverlening in 2009 + uren binnen én buiten inrichtingen

Binnen inrichtingen:
Het aantal oprichtingsvergunningen is vooraf moeilijk in te schatten (afhankelijk van initiatieven door bedrijven). Uitgangspunt voor 2009 is dat er circa 15 oprichtingsvergunningen worden aangevraagd en verleend;
- Schatting op jaarbasis wat betreft o.a. wijzigingsvergunningen:
  - Veranderingsvergunningen: 10
  - Meldingen: 10
  - Ambtshalve wijziging 8.23: 4
  - Ambtshalve wijziging 8.24: 4
  - Revisievergunningen: 15
  - Intrekken vergunning: 2
- circa 10 beroepsprocedures tegen afgegeven beschikkingen behandelen;
- coördinatie en beoordelingen binnenkomende Milieujaarverslagen (MJV's) en E-PRTR.

Buiten inrichtingen:
circa 15 verzoeken om ontheffing ex art. 10.63 Wet milieubeheer verlenen;

Buiten én binnen inrichtingen:
- opstellen van uitvoeringsbeleid;
- ondersteunen van handhaving bij complexe handhavingstrajecten;
- Implementeren nieuwe wet- en regelgeving;
- Adviseren aan IPO m.b.t. nieuwe wet- en regelgeving;
- Project implementatie Wabo;
- Project omgevingsdiensten;
- Implementatie Rbml;
- Aanpassen vergunningen van alle autodemontagebedrijven;
- Aanpassen vergunningen op basis van Besluit bodemkwaliteit.

In totaal benodigd: 23.760 uur.

5.12.2 Handhaving

Binnen inrichtingen
Controles voor Wm-inrichtingen worden onderverdeeld in totaal-, deel- en administratieve controles, alsmede beoordeling van rapportages. Een **totaalcontrole** is een algehele en transparante controle, waarbij aandacht wordt besteed aan álle belangrijke voorschriften en van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

De controle heeft betrekking op de gehele inrichting. Bij een **deelcontrole** is de aandacht gericht op een deel van de belangrijkste voorschriften en/of van toepassing zijnde wet- en regelgeving (toezicht op

externe veiligheid en specifiek toezicht). Vaak betreft het inrichtingen die meer aandacht vereisen dan gemiddeld en gaat het om grote milieueffecten, een slecht naleefgedrag, voortdurende discussie over de uitleg van de vergunning, klachtenpatronen, bestuurlijke aandacht of maatschappelijke onrust. Toezicht op BRZO-bedrijven is opgenomen in par. 5.15. Wat betreft de controletaak wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende bedrijfskarakteristieken:

- Bedrijven (270 stuks) waar geen bijzonderheden spelen en/of met een correct naleefgedrag die 1 x per jaar totaalcontrole krijgen;
- Bedrijven die speciaal toezicht nodig hebben vanwege bijzondere omstandigheden en/of matig naleefgedrag (circa 40 stuks);
- Externe veiligheidbedrijven (32 stuks);
- BRZO-bedrijven (9 stuks). Zie paragraaf 5.15.

Ook in 2008 is er voor gekozen om bij elke Wm-inrichting minimaal 1 totaalcontrole uit te voeren door een toezichthouder. Speciaal toezichtbedrijven kennen een hogere frequentie. De feitelijke frequentie en de toezichtsvorm zijn vanzelfsprekend afhankelijk van de specifieke kenmerken en het naleefgedrag van de inrichting. Bij bedrijven met een gedoogbeschikking wordt ook extra gecontroleerd. De duur van een controle loopt uiteen van 8 tot 16 uur (incl. administratieve afhandeling en overhead en excl. hercontroles). In 2008 waren landelijke prioriteiten en externe veiligheidsthema's onderdeel van het reguliere werk (in totaal 906 uur). Speciaal toezicht is nodig om extra aandacht vergende inrichtingen goed te kunnen handhaven (in totaal 2800 uur, incl. het voor zover van toepassing moeten beoordelen van jaarverslagen). Ook in 2008 is er gewerkt met een monitoringssysteem om de kwaliteit van de producten, de realisering van de doelen en het Jaarprogramma te monitoren (250 uur). Met de handhaving van Wm-inrichtingen was in 2008 in totaal 8840 uur gemoeid.

Buiten inrichtingen

Artikel 10.2 Wm omvat een algemeen stortverbod: het is voor alle categorieën afvalstoffen verboden deze buiten inrichtingen te storten. Het verbod is niet absoluut. Op basis van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen kan vrijstelling worden verleend onder de voorwaarde dat het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Van de mogelijkheid tot het verlenen van vrijstelling moet worden onderscheiden de bevoegdheid tot het verlenen van ontheffing (bedoeld voor individuele gevallen, niet zijnde bepaalde categorieën – art. 10.47 Wm). In dit Jaarprogramma 2009 is de volgende onderverdeling gemaakt:

- Toepassingen van groenafval in het landelijk gebied;
- Grote infrastructurele projecten (GRIP´s) waarbij grootschalig grondverzet plaatsvindt (zoals bij de verbreding van de A2 (Oudenrijn – Holendrecht) en de A12 Oost (Lunetten – Veenendaal en de nieuwe afslag bij Woerden), evenals bij projecten in het kader van Ruimte voor de Rivier (ABR). Bij de ABR-projecten wordt het profiel van rivieren verbreed via het uitgraven van uiterwaarden en het elders opslaan van de vrijgekomen grond.

Er vindt toezicht plaats op de toepassingen van groenafval in het landelijk gebied. Het gaat om circa 30 gevallen op jaarbasis. Daarnaast doen zich jaarlijks circa 20 illegale situaties voor. Ook werkt de provincie projectmatig samen in het toezicht op genoemde grote infrastructurele projecten. Bij deze grote projecten is handhaving van groot belang gezien de aanlokkelijkheid van niet-naleving en de grote nadelige effecten die kunnen optreden. Wat betreft het item Actief Bodembeheer Rijntakken is de toezichtsrol van de provincie beperkt.

Evaluatie 2008 binnen inrichtingen:

- Totaalcontrole:
  Het betreft 270 bedrijven. Al die bedrijven zijn in 2008 tenminste 1 keer bezocht. Een aantal belangrijke in-

  richtingen is vaker gecontroleerd. Zo'n totaalcontrole houdt in: voorbereiding, uitvoering, rapportage, afsprakenbrief en nacontrole. Repressief vervolg doet zich minder vaak voor. Die uren worden niet apart begroot maar opgevangen in het totale aantal uren. Overigens is het naleefgedrag matig tot redelijk (rond de 50% - meer dan de helft van de bedrijven kreeg een hercontrole). Er is in 2008 in positieve zin ervaring opgedaan met de vanuit 2007 gedane aanbeveling dat kortstondige bezoeken, die zich richten op de essentiële aspecten binnen het bedrijf, te prefereren zijn boven 1 totaalcontrole per jaar (motto: liever 5 keer per jaar als provincie het bedrijf bezoeken voor een klein onderdeel dan er één keer per jaar een totaalcontrole uitvoeren). Het is op die manier beter mogelijk gebleken om een bedrijf de aandacht te geven 'die het verdient'.
- Speciaal toezicht: De controles zijn uitgevoerd op basis van een toezichtsplan voor elk van de circa 40 bedrijven. Deze bedrijven vragen méér dan regulier toezicht (d.w.z. méér dan 16 uur per jaar). In het toezichtsplan is aangegeven met welk doel aan hen extra tijd besteed wordt. Dankzij extra controles en communicatiemomenten zijn in 2008 de gestelde handhavingsdoelen gehaald. Verschillende bedrijven (zowel grote als kleine) blijken meerdere achtereenvolgende jaren speciaal toezicht nodig te hebben. Langs deze weg is een naleefgedrag van rond de 50% behaald.
- Toezicht Externe Veiligheidbedrijven: Het gaat om in totaal 32 bedrijven. Alle veiligheidsaspecten per bedrijf zijn met behulp van factsheets inzichtelijk gemaakt. Alle bedrijven zijn in 2008 bezocht. Het naleefgedrag is voldoende maar dient voortdurend gemonitord te worden.

Evaluatie 2008 buiten inrichtingen:

- Toepassing groenafval in landelijk gebied:
  Er kon met voldoende uren gecontroleerd worden op het illegaal storten van afvalstoffen en het dempen van sloten met daartoe ongeschikt materiaal. De strafrechtelijke afwikkeling kostte ook in 2008 relatief veel tijd. Er wordt nauw samengewerkt met milieudiensten, waterschappen, gemeenten en de Politie Milieu Dienst (PMD). Alle geplande controles (ruim 60 stuks) konden worden verricht.
- Toezicht GRIP's:
  Er is frequent overleg gevoerd met RWS, aannemers en andere betrokken partijen (200 uur). Uit evaluatie met de projectgroep blijkt, dat het naleefgedrag goed is.

==========

Urenbesteding in 2008 binnen inrichtingen:

- Totaalcontrole: 4880 uur (conform de planning). Een en ander is deels via uitbesteding gerealiseerd.
- Speciaal toezicht (incl. beoordeling milieuverslagen): 2800 uur (conform de planning).
- Toezicht Externe Veiligheidsbedrijven: 1160 uur.

Urenbesteding in 2008 buiten inrichtingen:

- Toepassing groenafval in landelijk gebied:
  Uren zijn verantwoord via tijdschrijven op Vnl (storten, bergen, opslaan – par. 5.7).
- Toezicht GRIP's:
  De feitelijke controles bij GRIP's worden behandeld als een reguliere bodemsanering. Tijdschrijven vindt ook plaats via die urenverantwoording.

==========

Probleemstelling binnen inrichtingen:

In 2008 is met de beschikbare middelen en uren een goed resultaat bereikt. In de formatiescan is aangegeven hoe die zich de komende jaren zal ontwikkelen. In 2009 komt duidelijkheid over de omvang en de kwaliteit van de formatie (vlootschouw). De kwaliteit van het toezicht is goed. Toegegroeid wordt naar een beheersfase voor een groot deel van de toezichttaken en een ontwikkelfase voor verdere stroomlijning van processen (E-provincies, mobiel handhaven, vernieuwing toezicht, DIVA). Onderzocht zal worden of in het reguliere Wm-toezicht gewerkt kan worden met het bonus/malus principe (minder toezicht bij goed presterende bedrijven) om tijd vrij te maken voor de stroomlijning van processen.

Probleemstelling buiten inrichtingen:

Geen. De uren zijn toereikend.

==========

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009 binnen inrichtingen:

Het naleefgedrag voor alle drie de onderstaande toezichtsvormen is redelijk tot goed te noemen. Er is wat bedrijfsmatiger gewerkt. De driestappen-aanpak is vervangen door een tweestappentraject. Er zijn daardoor meer lasten onder dwangsom (LOD's) geschreven. Optisch lijkt het daarom dat het naleefgedrag slechter is geworden.

Meer aannemelijk is, dat e.e.a. te wijten is aan het veranderde stappentraject. Ook in 2008 waren de gevolgen van minder frequent handhaven vaak evident: met het (wat) vieren van de teugels daalde het spontane naleefgedrag soms met rasse schreden. De toezichtfrequentie in 2009 wordt, nog wat meer dan in 2008, geënt op

het onderscheid 'koplopers' en 'achterblijvers'. Toepasselijke risicocategorieën: I t/m IV (zie uitgewerkt overzicht in par. 4.5 met de 'top-5 aandachtsbedrijfscategorieën').

- Totaalcontrole:
  Een kleine minderheid van de bedrijven scoort slecht op naleefgedrag. Maar een aantal scoort qua naleving juist (ruim) voldoende. Bij die bedrijven kan eventueel met een geringere toezichtfrequentie worden volstaan. Dat biedt ruimte om de achterblijvers feller/frequenter 'achter de broek te zitten'.
- Speciaal toezicht: Dit soort toezicht is vaak een direct gevolg van slecht naleefgedrag in combinatie met een groot milieu-effect.
- Toezicht Externe Veiligheidbedrijven: Het gaat bij deze bedrijven en situaties om concrete risico's voor de veiligheid van personen en goederen buiten de betreffende inrichting of activiteit. Het gaat daarbij om grote negatieve effecten.

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009 buiten inrichtingen:
Niet handhaven van lucratieve illegale groentoepassingen kan landschappelijk / milieuhygiënisch soms onomkeerbare nadelige gevolgen hebben. Milieuhygiënische risico's kunnen een directe uitstraling hebben naar de menselijke leefomgevingskwaliteit. Het naleefgedrag is redelijk. Frequent toezicht blijft noodzakelijk. Risicocategorie I (zie de activiteitennrs. 7 t/m 18 in par. 4.6).
==========

Doelstellingen 2009 binnen inrichtingen:
Handhavingsniveau 2008 continueren maar e.e.a. op basis van de eind 2008 gehouden risico-analyse waar mogelijk nog wat effectiever/efficiënter organiseren. In 2009 wordt ook deelgenomen aan het DIVA-project. Het gaat daarbij om een proef om alle handhavingscorrespondentie te digitaliseren.

- Totaalcontrole:
  Het gaat hierbij om o.a. de volgende categorieën bedrijven: betoncentrales, autosloperijen, r.w.z.i.'s, composteerinrichtingen, gemeentewerven, specifieke afvalbedrijven, enz. Binnen het beschikbare aantal uren bij 270 bedrijven primair op basis van het bonus/malusprincipe handhaven. Daarmee als provincie een verdere kwaliteitsslag maken (efficiënter/sneller werken, monitoren op naleefgedrag door goede naleving te belonen met minder toezichtsdruk en frequentere handhavingsbezoeken bij slecht naleefgedrag). Langdurige, totaalachtige bezoeken waar mogelijk vervangen door méér kortstondige bezoeken en toezicht op milieu-essenties.
- Speciaal toezicht: Op basis van de per bedrijf gemaakte toezichtsplannen de handhavingsinspanningen vooral richten op de aanwezige risico's; voortzetten beoordeling milieujaarverslagen;
- Toezicht Externe Veiligheidbedrijven: Alle bedrijven waarbij externe veiligheid aan de orde is, speciaal op dit aspect controleren.

Doelstellingen 2009 buiten inrichtingen:
Frequent toezicht houden op afval- en grondstromen in het landelijk gebied. Daarbij goed samenwerken met gemeenten, waterschappen, milieudiensten en Politie Milieu Dienst (PMD). Ook projectmatig blijven samenwerken in het toezicht op grote infrastructurele projecten (GRIP's), zoals de verbreding van A2 en A12.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren binnen inrichtingen

Deelname aan het DIVA (automatiserings)project. Het aantal daarmee gemoeide uren wordt geschat op ca. 800. Om te voorkomen dat de ureninzet ten koste gaat van de inzet voor de onderstaande 3 controlevormen, zal er mogelijk in 2009, buiten de 4880 uur, alsnog tot uitbesteding moeten worden overgegaan. Het streven is echter dat, door voortdurende aandacht voor resultaatgericht en efficiënt werken, met de huidige formatie kan worden volstaan.

- Totaalcontrole:
  Uitgangspunt blijft vooralsnog dat alle bedrijven in principe 1 x per jaar bezocht worden. Onderzocht zal worden of bij deze bedrijven afgestapt kan worden van een vaste handhaver per bedrijf (Workloadbenadering). Bij projectmatige aanpak worden voor zover van toepassing álle handhavers in die zes weken op die éne categorie bedrijven ingezet (uren: 4880)
- Speciaal toezicht:
  Voor een deel zijn de speciaal-toezichtbedrijven van 2008 ook in 2009 de bedrijven die deze vorm van toezicht genieten. Het is niet vooraf in te schatten welke bedrijven voor specifiek toezicht in aanmerking komen. Meestal gaat het jaarlijks circa 40 bedrijven (grote en kleine) (uren: 2800).
- Toezicht Externe Veiligheidbedrijven:
  Alle 32 bedrijven waarbij externe veiligheid aan de orde is, speciaal op dat aspect controleren op basis van de beschikbare factsheets (uren 1160).

Activiteiten handhaving in 2009 + uren buiten inrichtingen

- Toepassing groenafval in landelijk gebied:
  Circa 40 controles uitvoeren en administratief/strafrechtelijk afwikkelen (verwacht wordt dat het aantal slootdempingen ten opzichte van 2008 met éénderde zal afnemen);
- Toezicht GRIP's: Als provincie blijven participeren in overleggroepen en anticiperen op het feitelijke veldwerk (controles). Urenaantal van 500 handhaven en geheel bestemmen voor GRIP.

5.12.3 Ttoekomstige ontwikkelingen

Vernieuwing Toezicht Chemie en Afval

Eind 2008 is het projekt 'Vernieuwing Toezicht Chemie en Afval' opgestart (voorheen front-office). In het IPO-afdelingshoofdenoverleg is geconstateerd, dat inspecties effectiever en efficiënter moeten worden uitgevoerd. Onder het motto 'minder last, meer effect' moeten veranderingen worden doorgevoerd waardoor de lasten voor bedrijven verminderen en de kwaliteit van het toezicht verbetert. De middelen die hiervoor gebruikt gaan worden zijn focus, uniformiteit, professionaliteit en verantwoordelijkheid en beter gebruik van de zorgsystemen. De uitwerking, die met name in 2009 plaats zal gaan vinden, zal voor chemie anders liggen dan voor afval. Voor beide categorieën is voor de provincie Utrecht een contactpersoon aangewezen. Met betrekking tot het taakvlak 'chemie' ligt het zwaartepunt met name bij de uitwisseling van gegevens en afspraken met de verschillende toezichthoudende gezagen. Met betrekking tot het taakveld 'afval' zal met name worden gezocht naar een betere uitwisseling van kennis en het samenvoegen van toezichtsplannen voor de verschillende branches. In 2009 zal, onder leiding van branchemanagers, met name werk worden gemaakt van vier branches: op- en overslagbedrijven, autowrakkeninrichtingen, puinbrekers en afvalverbrandingsinrichtingen (niet aanwezig binnen de provincie Utrecht). Voor iedere branche wordt per provincie een branchespecialist aangesteld.

5.13 Wet milieubeheer ; Vuurwerkbesluit

Na de vuurwerkramp in Enschede is besloten tot nieuwe regelgeving: het Vuurwerkbesluit. Om die reden hebben de provincies er een aantal taken en bevoegdheden bij gekregen. Het Vuurwerkbesluit maakt onderscheid tussen consumentenvuurwerk en professioneel vuurwerk. Consumentenvuurwerk is vuurwerk dat is bedoeld voor particulier gebruik (bijv. tijdens de jaarwisseling). Professioneel vuurwerk is al het andere vuurwerk.

5.13.1 Vergunningverlening

Vergunningverlening voor de opslag van vuurwerk valt onder de reguliere taak in het kader van de Wet milieubeheer, waarbij het Vuurwerkbesluit specifieke eisen aan de vergunning stelt. Voor de opslag van kleine hoeveelheden consumentenvuurwerk (van 10 tot 1.000 kg) is geen vergunning nodig maar kan volstaan worden met een melding bij de gemeente. Voor opslag van 1.000 tot 10.000 kg moet een vergunning worden aangevraagd bij de gemeente. Als een bedrijf meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk wil opslaan moet het een vergunning aanvragen bij de provincie. Voor de opslag van professioneel vuurwerk moet altijd een vergunning bij de provincie worden aangevraagd.

De nieuwe taken op grond van het Vuurwerkbesluit betreffen de ontbrandingen. Consumentenvuurwerk mag alleen worden afgestoken tussen 31 december 10.00 uur en 1 januari 02.00 uur. Buiten deze periode mogen particulieren geen vuurwerk afsteken. Aan het afsteken van professioneel vuurwerk stelt het Vuurwerkbesluit strenge veiligheidseisen. Onder 'afsteken' wordt begrepen: de opbouw, het installeren van vuurwerk, het tot ontbranding brengen en het na ontbranding verwijderen van vuurwerk. Bij de uitvoering van de specifieke taken op grond van het Vuurwerkbesluit is er sprake van de volgende driedeling bij de vergunningverlenende activiteiten:

- Toepassingsvergunning
  De gebruiker van professioneel vuurwerk - een gespecialiseerd bedrijf - moet een toepassingsvergunning hebben. Dit is een vergunning waarin in het algemeen toestemming wordt verleend voor het afsteken (en alles daaromheen) van professioneel vuurwerk. De provincie waarin de aanvrager - ook wel beziger genoemd - is gevestigd, is bevoegd om te beslissen op de vergunningaanvraag.
- Ontbrandingstoestemming
  Voorafgaand aan een vuurwerkevenement moet de beziger een ontbrandingstoestemming aanvragen bij de provincie waarin het vuurwerk zal worden afgestoken. Bij de aanvraag moet onder andere een werkplan worden gevoegd, waarin onder meer de aard van de werkzaamheden en de te gebruiken typen vuurwerk zijn omschreven. Zo'n aanvraag om ontbrandingstoestemming moet ruim van tevoren bij de provincie worden ingediend. De aanvraag moet uiterlijk 14 weken voordat het evenement plaatsvindt zijn ingediend. Deze termijn is inclusief de 6 weken bezwarentermijn. De ontbrandingstoestemming kan pas worden verleend nadat de burgemeester van de gemeente waar het vuurwerk wordt afgestoken, hiervoor een ‘verklaring van geen bezwaar’ heeft afgegeven aan de provincie. Deze verklaring houdt verband met de openbare orde en veiligheid. Ontbreekt die verklaring dan kan het evenement niet doorgaan.
- Melding
  Er behoeft geen ontbrandingstoestemming te worden aangevraagd voor vuurwerkevenementen waarbij maximaal 100 kg consumentenvuurwerk wordt afgestoken of waarbij maximaal 10 kg theatervuurwerk of PSE (pyrotechnische speciale effecten voor gebruik in bijvoorbeeld theaters, (bedrijfs-)openingen, productpresentaties en andere shows). De beziger kan volstaan met een melding

bij de provincie. De melding moet uiterlijk twee weken voordat het evenement plaats vindt worden ingediend.

Evaluatie 2008 :
In 2008 zijn 41 ontbrandingstoestemmingen afgegeven en 95 meldingen in behandeling genomen. In de provincie is er voor 1 gebruiker van professioneel vuurwerk een zogenaamde toepassingsvergunning verleend.

Urenbesteding 2008: 950 uur.

Doelstellingen 2009:
De provincie voert op adequate wijze haar in het Vuurwerkbesluit opgedragen wettelijke taken uit als bevoegd gezag voor de toepassingsvergunningen, de ontbrandingstoestemmingen en de meldingen.

Activiteiten vergunningverlening in 2009 + uren
Voor 2009 worden circa 65 ontbrandingstoestemmingen en circa 40 meldingen verwacht. Er worden, hoewel dat nooit is uit te sluiten, voor 2009 geen nieuwe toepassers van professioneel vuurwerk verwacht. De bestaande toepasser behoeft voor 2009 geen nieuwe vergunning (950 uur).

5.13.2 Handhaving

Voor het naleven van het Vuurwerkbesluit is een goede handhaving noodzakelijk. Landelijk zijn afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat vergelijkbare overtredingen op dezelfde wijze worden aangepakt. Utrechtse bedrijven die meer dan 10.000 kg vuurwerk of professioneel vuurwerk opslaan worden periodiek bezocht. Bij de vuurwerkopslagbedrijven die tijdens de oud- en nieuw periode vuurwerk aan particulieren verkopen, vindt ook controle op de speciale verkoopdagen plaats. Alle vuurwerkevenementen worden in principe gecontroleerd. Bij identieke vuurwerkevenementen (meerdere malen per jaar door dezelfde beziger op dezelfde locatie) zal ten minste éénmaal toezicht worden gehouden. Indien geen overtredingen zijn geconstateerd, kan het daarbij blijven. De door de gemeente of door de provincie aangewezen ambtenaren houden toezicht op de naleving van de algemene regels voor inrichtingen waar consumentenvuurwerk of professioneel vuurwerk wordt opgeslagen of bewerkt en op de eventueel door de gemeente of de provincie gestelde nadere eisen.

Evaluatie 2008:
- Handhaving bij evenementen
  Bij alle evenementen kon er toezicht worden uitgevoerd. De naleving was goed. Overwogen kan worden om in 2009 meer steekproefsgewijs te gaan handhaven. In 2008 hebben 5 handhavers een vijfdaagse cursus gevolgd. Urenbesteding circa 200 uur.
- Coördinatie Vuurwerkbesluit
  In 2008 is er nog 5 keer per jaar extern overleg gevoerd met alle gemeenten. Omdat er zich geen bijzonderheden voordeden wordt nagedacht over de mogelijkheid om in 2009 met 1 of 2 keer overleg te volstaan en de rest per mail. Dan komt er circa 100 tot 200 uur vrij.

Urenbesteding in 2008:
- Handhaving bij evenementen
  De beschikbare 640 uur was toereikend.
- Coördinatie Vuurwerkbesluit
  De beschikbare 524 uur was toereikend.

Probleemstelling:
Zorgdragen voor continuering van het resultaatsniveau van 2008 en experimenteren met steekproefsgewijs toezicht bij 'bezigers' die goed naleefgedrag laten zien.

Naleefgedrag 2008 / risicocategorie-indeling 2009:
Niet naleven van voorschriften door vuurwerkbedrijven kan ernstige gevolgen hebben omdat het grote evenementen kan betreffen. Te denken valt aan brand en fysiek letsel bij toeschouwers, omwonenden en personeel. Het naleefgedrag is goed. Daarom indeling in risicocategorie III (zie par. 4.5, activiteit nr. 26).

Doelstellingen 2009:
De inzet van 2008 continueren in 2009. In concreto:
- Handhaving bij evenementen
  De provincie zet zich er voor in om bij álle vuurwerkevenementen waar professioneel vuurwerk wordt afgestoken illegale handelingen te voorkomen.
- Coördinatie Vuurwerkbesluit
  De coördinatie van de handhavingsinspanningen van de verschillende instanties rond het Vuurwerkbesluit is een afzonderlijke wettelijke provinciale taak. De provincie zal ook in 2009 zorg dragen voor de uitvoering ervan.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
- Handhaving bij evenementen:
  Toezicht uitvoeren bij circa 100 vuurwerkevenementen (waarvan ongeveer 65 meldingen), die worden beoordeeld op de vraag of er ter plekke controle noodzakelijk is (totaal 640 uur).
- Coördinatie Vuurwerkbesluit:
  De uitvoering door de betrokken andere instanties coördineren en daarmee als provincie voorkomen dat er gaten in de handhavingsketen ontstaan (540 uur).

5.13.3 Toekomstige ontwikkelingen
Geen bijzonderheden.

5.14 Wet milieubeheer; transportcontroles

Transportcontroles vloeien voort uit verplichtingen op basis van de Wet milieubeheer. Onderzoek naar herkomst en bestemming staan bij dergelijke controles centraal. Transportcontroles maken indirect tevens deel uit van administratief toezicht. Kleinere (reguliere) controles worden uitgevoerd door de provincie in samenwerking met de politie. Grote controles worden met een omvangrijker team uitgevoerd (ook wat betreft de samenwerkingspartners – denk aan de KLPD).

5.14.1 Handhaving

Transportcontroles worden in samenwerking met de Politie Milieu Dienst (PMD) maandelijks uitgevoerd. De controles richten zich op afval transporterende bedrijven die zich binnen de provinciegrenzen begeven. Controles zijn deels fysiek (lading) en deels administratief (controle van de gevoerde begeleidingsbrieven). De resultaten kunnen aanleiding geven om bepaalde inrichtingen nader te onderzoeken.

Evaluatie 2008:
De transportsector was ook in 2008 een belangrijke schakel in de verwijderingsketen. Er stonden in 2008 4 grootschalige transportcontroles op de rol (samen met PMD, KLPD, douane, VROM). Daarnaast was het de bedoeling om als provincie in overleg met de PMD 2 kleine controles per maand uit te voeren. De grote controles zijn in 2008 allemaal uitgevoerd. Van de 16 geplande kleinere controles samen met de PMD is de helft uitgevoerd vanwege ontoereikende capaciteit bij de PMD. In totaal zijn er in 2008 12 controles uitgevoerd. Provincie en PMD zijn in 2008 behoorlijk zichtbaar geweest voor de transportsector. Van deze controlesoort gaat een preventieve werking uit.

Urenbesteding in 2008: In 2008 was er 350 uur beschikbaar. Er is in 2008 250 uur benut. Reden: acht kleine controles minder samen met de PMD.

Probleemstelling: Kan in 2009 de controle-intensiteit van 2008 (250 uur) gehandhaafd blijven of moet gestreefd worden naar de oorspronkelijk voor 2008 geplande frequentie (350 uur)?

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Niet of gebrekkig handhaven geeft ruimte aan onregelmatigheden binnen de transportsector en doet afbreuk aan de ketenbenadering. Bij niet-naleving is sprake van een hoog risico: afvalstoffen kunnen op de verkeerde plaats terecht komen waardoor milieuverontreiniging kan optreden en/of gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Gevaarlijke situaties kunnen ook ontstaan wanneer afvalstoffen worden gemengd met andere stoffen. Kortom: de risico's houden vooral verband met de gevolgen van 'gerommel' met afval. Het naleefgedrag was vrij goed / redelijk positief. Alleen bij de grote controles zijn enkele pv's opgemaakt. De meeste bedrijven zijn bonafide en voeren een controleerbare administratie. Daarom is categorie-indeling (III) correct (zie par. 4.5, activiteit nr. 2). Het is om die redenen niet strikt noodzakelijk om per maand twéé in plaats van één kleine transportcontrole uit te voeren.

Doelstellingen 2009:
Reguliere (kleine) transportcontroles (samen met de PMD) net als in 2008 beperken tot 1 maal per maand. Per jaar wel 4 grootschalige afvalstoftransportcontroles uitvoeren (samen met de KLPD).

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
In 2009 4 grootschalige transportcontroles uitvoeren (samen met PMD, KLPD, douane, VROM – 4 personen nodig). Urenbesteding: 40 uur (incl. 8 uur afhandeling) per controle. Totaal: 160 uur. Daarnaast als provincie in overleg met de PMD in de overige 8 maanden 1 kleinere controle per maand van 10 uur (incl. 3 uur afhandeling) uitvoeren. Urenbesteding: 10 uur per maand. Totaal 80 uur. Voor coördinatie en afstemming zijn 30 uur begroot. Hiermee vergt het onderwerp transportcontroles in 2009 in totaal 270 uur aan inzet.

5.15 Wet milieubeheer; Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)

Het BRZO met bijbehorende besluiten vinden hun oorsprong in vier verschillende wetten: de Wet milieubeheer, de Arbeidsomstandighedenwet, de Wet rampen en zware ongevallen en de Brandweerwet 1985. Het BRZO is een voorbeeld van coördinatiewetgeving. Samenwerken bij de taakuitvoering leidt er toe dat bedrijven die minder goed presteren (eerder) worden ontdekt en tijdig doeltreffend benaderd kunnen worden. De betrokken overheidsinstanties bespreken elkaars gegevens, combineren die, leren van elkaars invalshoeken en verbeteren waar nodig het (wettelijk) kader voor BRZO-bedrijven.

De provincie Utrecht is betrokken waar het betreft het taakaccent externe veiligheid en milieu. Bij het toezicht op de uitvoering van het BRZO zijn, naast de provincie Utrecht (als bevoegd gezag Wet milieubeheer), tenminste nog twee partijen betrokken: de Arbeidsinspectie en de brandweer.

Het BRZO leidt niet tot een wijziging van bestaande wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Wel moeten de betrokken organisaties op basis van het BRZO samenwerken bij de uitvoering. Zij moeten een uniforme werkwijze hanteren. De basis van het BRZO is daarom de één-loket-gedachte. Hét aanspreekpunt voor het bedrijf is het bevoegde gezag Wet milieubeheer: provincie of gemeente. Een resultaat van die samenwerking in dat ene loket is bijvoorbeeld een zoveel mogelijk onderling afgestemd oordeel over een door een bedrijf ingediend veiligheidsrapport.

De provincie Utrecht is een zogenaamde maatlatorganisatie. Dit heeft zij bereikt door samenwerking met de provincie Flevoland en de gemeenten Almere, Nieuwegein en Rhenen. Hiermee heeft provincie Utrecht negen bedrijven in portefeuille. Ruim voldoende om aan de maatlat BRZO te kunnen voldoen. De eis is dat elke maatlatorganisatie tenminste twee inspecteurs en een inspecteur in opleiding heeft. De provincie Utrecht heeft slechts één inspecteur in dienst en een inspecteur op inhuurbasis. Daarom wordt in 2009 gestart met het opleiden van een nieuwe inspecteur.

Interprovinciaal beleid heeft er in 2008 toe geleid dat de provincie Utrecht eveneens de samenwerking is aangegaan met de provincie's Gelderland, Flevoland en Overijssel. Dit heeft geleid tot de samenwerkingsovereenkomst BRZO Regio Midden en Oost Nederland. De samenwerkingsvorm waarborgt de continuïteit van de uitvoering. De samenwerkingsvorm leidt verder tot het gezamenlijk opstellen van een jaarplanning, het houden van informatiebijeenkomsten en het uitwisselen van inspecteurs. De samenwerkingsvorm biedt mogelijkheden tot verdere opbouw van kennis en het werken aan een uniforme benadering van bepaalde branches, zoals vuurwerk en chemie. Tenslotte biedt de samenwerkingsvorm mogelijkheden voor regionale invulling, danwel samenwerking op het vlak van de front-offices chemie en de maatlat Externe Veiligheid.

5.15.1 Vergunningverlening

Wanneer een BRZO-bedrijf een vergunning aanvraagt, wordt nagegaan welke overheidsinstanties bij de vergunningaanvraag betrokken moeten worden. Een en ander in overleg met de provinciale BRZO-coördinator. Bij de vergunningverlening wordt het veiligheidsrapport beoordeeld in relatie tot de gehele vergunningaanvraag van de inrichting. In 2008 is er geen vergunning aangevraagd door een BRZO-inrichting.

5.15.2 Handhaving

Op grond van het BRZO worden de 9 BRZO-bedrijven gecontroleerd via inspecties op basis van een landelijk format. De inspecties worden uitgevoerd in samenwerking met de Arbeidsinspectie en de regionale en lokale brandweer. De provincie coördineert en voert de regie. Naast de reguliere werkzaamheden wordt ondersteuning geboden aan de partners in de regio.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd (beschikbare uren: 1882):

- Opleidingen:
  De BRZO-coördinator heeft in 2008 met succes zijn opleiding tot Hoger Veiligheidskundige afgerond. Eén Brzo-inspecteur heeft in 2008 wel de BeteRZO opleidingen gevolgd maar zal zich vanaf 1 januari 2009 niet meer op de kerntaak BRZO inzetten.
- Inspectieprogramma 2007-2012:
  Het Inspectieprogramma is tezamen met de Brandweer, Arbeidsinspectie en gemeenten opgesteld voor een periode van 5 jaar. Dit sluit aan bij de vijfjarencyclus van inspecties.
- Meerjareninspectieplan:
  Per bedrijf is een Meerjareninspectieplan opgesteld. Opstelling vindt plaats samen met andere betrokken partijen tijdens de voorbereiding op BRZO-inspectiebezoeken. Tijdens de nabespreking wordt een Meerjaren-inspectieplan geactualiseerd. Vanaf oktober 2008 wordt gebruik gemaakt van een nieuw landelijk toezicht-model. Op basis van dit toezichtmodel wordt de inspectielast bepaald.
- Wat betreft samenwerking:
  Er is een samenwerkingsovereenkomst BRZO vastgesteld op 10 oktober 2007. Aan deze samenwerkings-overeenkomst BRZO nemen deel: de gemeenten Almere, Nieuwegein, Rhenen en de provincies Flevoland en Utrecht. De provincie Utrecht staat open voor samenwerking met gemeenten als Veenendaal, Maarssen, Utrecht, Loenen en Woudenberg. Die gemeenten hebben gekozen om op het gebied van de BRZO-uitvoering samen te werken met de DCMR.
  In 2008 is een samenwerkingsovereenkomst BRZO opgesteld waaraan de provincie's Utrecht, Flevoland, Gelderland en Overijssel deelnemen. De ondertekening vindt begin 2009 plaats. Vooruitlopend daarop is de samenwerking al vorm gegeven. Het eerste resultaat is een in november 2008 gehouden regionale plannings- en informatiebijeenkomst. In februari 2009 zal er een gezamenlijk regionaal managementoverleg plaats-vinden. Verder vindt uitwisseling plaats van inspecteurs vanaf 1 januari 2009.
- Wat betreft het uitvoeren van BRZO-inspecties:
  Bij de 9 BRZO-bedrijven die door de provincie Utrecht worden gecontroleerd (waarvan er 3 VR-plichtig en 6 PBZO-plichtig zijn), heeft dit jaar, conform planning, tenminste éémaal een BRZO-inspectie plaatsgevonden. Dit is ook conform het bestuurlijk vastgestelde inspectieprogramma BRZO 2007-2012. Bij een drietal bedrijven zijn twee BRZO-inspecties uitgevoerd. Het betreft drie inspecties in het kader van een ingezet handhavings-traject. Het totaal aan BRZO-inspecties in 2008 komt hierdoor op 12.
- Overige inzet:
  In 2008 is de beoordeling van het veiligheidsrapport van SC Johnson Europlant BV afgerond en gepubliceerd. Voor vergunningverlening is ondersteuning verleend bij het beoordelen van een QRA van Theo Pouw en het verkrijgen van een QRA van de Van Vliet Groep. Verder is in samenwerking met de projectleider programma-financiering externe veiligheid van het bedrijf Smit & Zoon een QRA rapportage verlangd. Bij het bedrijf Smit en Zoon speelt mee dat er in de omgeving van het bedrijf een ziekenhuis wordt gebouwd, er sprake is van een saneringsregeling, de berekeningsmethodiek is gewijzigd en een bedrijfswijziging heeft plaatsgevonden. Na beoordeling van de QRA is opnieuw een aanvullende QRA opgevraagd. Vanwege het ziekenhuis en daarmee verband houdende bestemmingsplanwijzigingen vind eveneens afstemming met de gemeente Amersfoort plaats. Een en ander loopt nog.
- Gemeenschappelijk InspectieRuimte (GIR)
  Door de BRZO-coördinator worden de gegevens in GIR beheerd en kunnen gemeenten (waarmee wordt samengewerkt) en leidinggevenden het systeem raadplegen. Vanaf 1 januari 2008 wordt er met de GIR gewerkt. In kwalitatieve zin worden steeds verbeteringen in de GIR gebracht. Vooralsnog is de GIR niet als managementtool te gebruiken. De verwachting is dat deze applicatie in 2009 wel in de GIR wordt gebracht.

Urenbesteding 2008: de 1882 uur volstonden.

Probleemstelling: hoe ook in 2009 te borgen dat het BRZO-takenpakket kwalitatief goed wordt uitgevoerd?

Naleefgedrag / risicocategorie-indeling 2009:
Gemiddeld genomen is de naleving bij BRZO-bedrijven voldoende. Echter, gebleken is dat enkele bedrijven nog geen goed werkend Veiligheidsbeheerssysteem hebben. Het niet naleven van het BRZO kan grootschalige effecten hebben op het gebied van fysieke veiligheid, milieu en in materiële zin. Afgezien van het wettelijk karakter

van deze taak, kan niet naleving leiden tot grote maatschappelijke risico's. De inspecties, die tezamen met Arbeidsinspectie en Brandweer worden uitgevoerd zijn dan ook gericht op het verhogen van het niveau waarop bedrijven de veiligheidsorganisatie dienen te beheersen. Daarom indeling in risicocategorie III (zie o.a. activiteitnr. 26 (vuurwerkopslag) in par. 4.5).

Doelstellingen 2009:
Doel is te bevorderen dat:
- de samenwerking tussen de BRZO-partners efficiënt verloopt;
- de inspecties niet nodeloos belastend zijn voor het bedrijfsleven;
- de samenwerking met de provincie's Flevoland, Gelderland en Overijssel verder zal worden uitgebouwd.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren

- Opleidingen: In het kader van BeteRZO moet er nog een aantal cursussen worden gevolgd. Er is een landelijke Brzo-academie in oprichting. Geschat aantal dagen 20 à 8 uur is 160 uur. Het totaal aan uren opleiding 2009 komt ongeveer op 250 uur (PM) uit.
- Ontwikkeling van de Gemeenschappelijk InspectieRuimte (GIR): 25 uur
- Planning 2008: Op basis van de IPO-kentallen is de tijdsbesteding voor beleid en programmatische producten als volgt:

- (1-loket en coördinatie tussen overheden)	475 uur	
- Voor beoordelen BRZO-plicht:	27 uur	
- Voor bureaufase beoordeling VR:	10 uur	
- Oordeel en publicatie voorbereiden VR:	20 uur	
- Aanpassen Wm-vergunning / ondersteuning v.v.:	108 uur	
- Opstellen inspectieplan, inspectie, rapportage (licht) *	770 uur	
- Opstellen inspectieplan, inspectie, rapportage (middel)*	360 uur	*: twee inspecteurs.
- Handhaven*	64 uur	
- Onderzoek zware ongevallen*	32 uur	
- Marsmelding zware ongevallen*	20 uur	
- Uitwisseling met Gelderland	55 uur	
- Uitwisseling met Overijssel	55 uur	
Totaal aantal uren 2009:	1996 uur	

- Benutten expertise op het gebied van externe veiligheid:
  De BRZO-coördinator heeft in 2008 gewerkt aan kennisopbouw op het gebied van externe veiligheid. Deze kennis kan worden ingezet ten behoeve van collega's. Te denken valt aan ondersteuning bij incident-onderzoeken, bij inspecties waar externe veiligheid een aandachtspunt is (bijv. reality check QRA's en dergelijke) (100 uur).

5.15.3 Toekomstige ontwikkelingen

Verdergaande samenwerking met de provincies Overijssel en Gelderland zal worden gezocht. Gemeenten die nog niet zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband BRZO Utrecht - Flevoland kunnen daartoe alsnog besluiten.

5.16 Stiltegebieden

Als opvolger van de Verordening stiltegebieden provincie Utrecht 1989 zijn in de Provinciale Milieu Verordening Utrecht 1995 regels opgenomen voor gedragingen inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden. De provincie Utrecht kent diverse stiltegebieden.[9] In essentie gaat het om het weren van gedragingen die zodanig lawaaiig en wezensvreemd aan een stiltegebied zijn, dat zij het stille karakter van het gebied verstoren. Elk stiltegebied bestaat uit:

- een feitelijk stil gebied, dat de kern van het stiltegebied vormt en
- een geluidsarm overgangsgebied, dat rondom het feitelijk stille gebied ligt.

5.16.1 Vrijstellingen en ontheffingen

In Bijlage 10, onderdeel A, van de PMV 1995 zijn regels opgenomen inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder. Lawaaiige activiteiten in stiltegebieden zijn niet toegestaan. Dus geen crossauto's, crossmotoren, motorboten, maar ook geen brommers buiten de openbare weg. Waneer in een stiltegebied land- of bosbouw plaatsvindt, levert dat soms lawaai op. Maar die geluiden zijn gebiedseigen en niet verboden. Van de verboden is in uitzonderingsgevallen ontheffing mogelijk.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn er geen ontheffingen verleend.

Urenbesteding 2008: Er zijn geen uren aan dit onderwerp besteed.

Doelstellingen 2009: Eventuele ontheffingaanvragen in behandeling nemen.

Activiteiten ontheffingverlening / advisering in 2009 + uren

Urenbesteding 2009: naar verwachting nihil.

5.16.2 Handhaving

Er wordt slechts opgetreden naar aanleiding van concrete signalen. Per gebied is voor een gerichte surveillance 20 uur nodig. Vanaf 2005 is aan de provinciale toezichtsrol geen structurele invulling meer gegeven. In voorkomende gevallen wordt er wel gereageerd op klachten.

Evaluatie 2008:
Evenals in 2007 is er door de provincie in 2008 geen, dan wel beperkt toezicht in stiltegebieden uitgeoefend. In 2008 was er één incident: een KPJ-tentfeest in een stiltegebied rond Oudewater. Er zijn geen aanwijzingen dat de PMV-regelgeving inzake stiltegebieden structureel onvoldoende wordt nageleefd. Er is geen blijvend risico bij

[9] Provinciaal Milieu Beleidsplan 2004-2008, pag. 96 midden en pag. 58 van de Bijlage bij het PMP.

overtreding van de regelgeving. De handhavingstaak wordt ingevuld in de vorm van het reageren op meldingen van derden. Wanneer er anderszins gebiedsgerichte controles plaatsvinden wordt het aspect 'stilte' voor zover van toepassing meegenomen.

Urenbesteding 2008: 3 uur.

Probleemstelling:
Moet de handhavingsinzet in 2009 worden geïntensiveerd?

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Met het niet planmatig handhaven van de PMV (onderdeel stiltegebieden) zijn in 2008 geen structureel ongewenste situaties ontstaan. Op basis van het 'piep-systeem' is in één situatie adequaat opgetreden. De betrokken activiteit is gedoogd onder het motto 'eens en niet weer'. Het betrof een kortdurende (1 avond/nacht) geluidhinderomstandigheid (tentfeest). Veel geluiden in stiltegebieden zijn toegestaan als 'omgevingsgeluid'. Het spontane naleefgedrag is laag vanwege onbekendheid van betrokkenen over de doelstelling van de PMV-regelgeving. Indeling in risico-categorie I en II (zie activiteitennrs. 61 t/m 65 in par. 4.6).

Doelstellingen 2009:
Beperkt / reactief toezicht houden in stiltegebieden op basis van klachten of meldingen.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Als provincie reageren op meldingen ('piepsysteem'). Geen structurele uren voor reserveren.

5.16.3 Toekomstige ontwikkelingen

In 2009 vindt een heroverweging plaats van het beleid bij de beleidsafdeling Milieu. Afhankelijk van de uitkomsten zal daarna worden bepaald of het instrument PMV nog een adequaat en gewenst instrument is inzake het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden.

De provinciale Milieuverordening wordt in 2009 herzien en geactualiseerd op basis van de landelijk ontwikkelde IPO-modelverordening.

5.17 Consignatiedienst en afhandeling milieuklachten (24-uurs bereikbaarheid)

Op basis van de Wet handhavingstructuur[10] geeft de provincie handen en voeten aan de ruim 50 procedurele kwaliteitscriteria uit het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer.[11] Eén van de kwaliteitscriteria betreft het vereiste[12] dat de provincie als handhavingsorganisatie 24 uur per etmaal bereikbaar moet zijn voor meldingen van milieuklachten door burgers/bedrijven. Naast feitelijke bereikbaarheid moet ook de eventueel noodzakelijke inzetbaarheid van (provinciaal) personeel geborgd zijn. De afdeling Handhaving werkt daartoe al meerdere jaren met een professionele 24-uurs consignatieregeling. Langs die weg worden alle klachten professioneel en adequaat afgehandeld.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn ruim 1.700 klachten geregistreerd. Ten opzichte van 2006 en 2007 (resp. 700 en 1.200 klachten) is dat een forse stijging. De stijging in 2008 is veroorzaakt door enkele bedrijven die in verhouding erg veel klachten veroorzaakten (o.a. Asfaltcentrale Utrecht (ACU – grootste aantal klachten), Smink BV Afvalverwerking, Pouw, Greif en Van de Groep). Daarnaast maakt, als uitvloeisel van de provinciebrede Intentieverklaring handhavingssamenwerking, een toenemend aantal Utrechtse gemeenten gebruik van de provinciale milieuklachtentelefoon als meldpunt voor klachten over gemeentelijke bedrijven. De diverse veevoederbedrijven (Brokking, CAVO, Latuco) en bedrijfsactiviteiten waarvoor de gemeente Utrecht het bevoegde gezag is, droegen ook bij aan de stijging van het aantal klachten.

Urenbesteding 2008: 1225 uur (om naar de meldingslocatie toe te gaan en klachten af te handelen).

Probleemstelling:
Hoe er voor zorg te dragen dat het dienstverleningsniveau uit 2008 ook in 2009 kan worden gecontinueerd?

Naleefgedrag 2008/ risicocategorie-indeling 2009:
Niet van toepassing.

Doelstellingen 2009:
- Milieuklachtentelefoon onverkort als wettelijk procedureel handhavingsinstrument in stand houden;
- Voor zover van toepassing alle klachten tot tevredenheid van de beller / klager oplossen;
- De personele inzet van 2008 in 2009 vasthouden.

Activiteiten handhaving in 2009 + uren
Continueren personele inzet 2008 voor de afhandeling van via de provinciale milieuklachtentelefoon binnen gekomen klachten (1225 uur).

10 Staatsblad 2005, 428 Wet van 16 juli 2005 tot wijziging van hoofdstuk 18 van de Wet milieubeheer (Handhavingstructuur).

11 Staatsblad 2005, 493 Besluit van 29 september 2005, houdende kwaliteitseisen met betrekking tot de bestuursrechtelijke handhaving van milieuwetgeving, alsmede het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 16 juli 2005 tot wijziging van hoofdstuk 18 van de Wet milieubeheer (Handhavingstructuur) (Stb. 428) (Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer).

12 Artikel 4, lid 1, onder f.

5.18 Drank- en Horecawet

Naast de wettelijke taak tot vergunningverlening in het kader van de groene en grijze milieuwetgeving heeft de provincie in bijzondere gevallen ook een vergunningverlenende taak in het kader van de Drank- en Horecawet (DHW). In de Drank- en Horecawet zijn voorschriften opgenomen over het maken van reclame voor alcoholhoudende dranken en het schenken en verkopen van die dranken. Daarbij worden onder andere eisen gesteld aan de personen die dat doen. Het is verboden om alcoholhoudende dranken te verkopen zonder in het bezit te zijn van een vergunning. Personen aan wie een vergunning wordt verleend, mogen niet onder curatele staan, zij mogen geen slecht levensgedrag hebben en zij moeten ten minste 21 jaar oud zijn. Daarnaast zijn nog aanvullende voorschriften op hen van toepassing voor wat betreft het zedelijke gedrag. Zij moeten beschikken over voldoende kennis en inzicht met betrekking tot sociale hygiëne en daarvoor een opleiding gevolgd hebben.

In normale gevallen ligt de vergunningverlenende taak van deze bijzondere wet bij burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente, al dan niet gemandateerd aan de politie. Maar artikel 37 van de Drank- en Horecawet bepaalt: *In gevallen, waarin het betreft de uitoefening van het horeca- of slijterbedrijf door een gemeente, treden voor vergunningverlening of sluiting van het bedrijf gedeputeerde staten in de plaats van burgemeester en wethouders.*
Deze taak is voor de medewerkers van afdeling Vergunningverlening geheel nieuw. De kennis van de Drank- en Horecawet en de daarbij behorende besluiten en regelingen is zeer beperkt. Naast besluiten over de omschrijving van het slijterbedrijf en bestuurlijke boete, moet rekening worden gehouden met besluiten en ministeriële regelingen zoals:
- Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet;
- Besluit eisen zedelijk gedrag Drank- en Horecawet 1999;
- Besluit kennis en inzicht sociale hygiëne Drank- en Horecawet en de Regeling bewijsstukken sociale hygiëne Drank- en Horecawet;
- Regeling aanvraaggegevens en formulieren Drank- en Horecawet.

Een belangrijk aspect in het kader van deze vergunningverlenende taak is de communicatie met de betreffende gemeente die de vergunning aanvraagt. Het betreft een gemeentelijke inrichting, waarvoor uiteindelijk burgemeester en wethouders de eindverantwoording hebben. Het is voor goede bestuurlijke verhoudingen tussen burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten van belang dat aanvraag en vergunningverlening soepel verlopen.

5.18.1 Vergunningverlening

Er is sprake van vergunningverlenende taken van de afdeling wanneer binnen een gemeentelijke instelling alcoholische dranken worden verstrekt. Het zijn veelal instellingen van recreatieve, sportieve, educatieve of sociaal-culturele aard, zoals een restaurant voor een hapje of een drankje bij een gemeentelijk museum of zwembad, een foyer bij een gemeentelijke schouwburg of concertzaal, een bar van een gemeentelijk cultureel centrum en dergelijke. Rekening houdend met de onzekerheid hoeveel aanvragen er zullen volgen, wordt verwacht dat er waarschijnlijk niet veel DHW-vergunningen verleend zullen worden.

Evaluatie 2008:
In 2008 zijn 5 vergunningaanvragen in behandeling genomen.

Urenbesteding 2008:
In 2008 is geïnventariseerd welke en hoeveel inrichtingen in aanmerking komen of zijn gekomen voor een DHW-vergunning van de provincie. Deze inventarisatie is uitbesteed. Begeleiding van dit onderzoek heeft circa 16 uur in beslag genomen. De behandeling van de twee vergunningaanvragen is eveneens uitbesteed. Begeleiding van dit project, waar de procedure niet feilloos verliep, heeft redelijk veel tijd gekost. Omdat de communicatie van het bureau van uitbesteding met de vergunningaanvrager en met de provincie als opdrachtgever niet optimaal verliep, en om thuis te raken in regelgeving en procedures, moest aan de twee procedures relatief veel tijd worden besteed. Tijdbesteding (naast de uitbestede uren): **ca. 60 uur**.

Doelstellingen 2009:
De provincie voert op een adequate wijze haar wettelijke taken uit als bevoegd gezag, ook in het kader van de Drank- en Horecawet. Hierbij is goede communicatie tussen gemeente en provincie vereist.

Activiteiten vergunningverlening in 2009 + uren:
Op grond van de gegevens uit 2008 zullen er in 2009 vier tot vijf DHW-vergunningen worden verleend met een ingeschatte urenbesteding van 80 tot 100 uur per vergunning.

Urenbesteding: circa 400 uur.

5.18.2 Handhaving
Voor het toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet heeft de provincie geen taken. In artikel 41 van de DHW is bepaald, dat met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de bij besluit van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen ambtenaren, te weten de Voedsel en Waren Autoriteit.

5.18.3 Toekomstige ontwikkelingen
In 2007 is de inventarisatie opgepakt vanuit signalen dat per 1 januari 2008 de bevoegdheden van gedeputeerde staten zouden worden overgedragen aan burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente. Het is nog immer de bedoeling dat deze bevoegdheden worden overgedragen. Het is niet bekend wanneer deze overdracht zal plaatsvinden.

5.19 Luchtvaartwet

Met de Regelgeving burgerluchthavens en militaire luchthavens (RBML) zijn de besluitvormingsprocedures rond kleine luchthavens in Nederland vereenvoudigd. De taken en bevoegdheden voor deze luchthavens van het Rijk zijn overdragen aan de provincie. Op basis van de gewijzigde Wet Luchtvaart (naar verwachting 1 juli 2009) zullen door de afdeling Vergunningverlening ontheffingen moeten worden verleend voor helicoptervluchten en luchtballonvaarten. Het gaat om ca. 100 ontheffingen jaarlijks. Hiervoor moet uitvoeringsbeleid worden ontwikkeld en vastgesteld.
De doelstelling in 2009 is om deze nieuwe bevoegdheid in onze werkprocessen op te nemen, een adequaat niveau van ontheffingverlening te realiseren en de preciese handhavingsaspecten in beeld te brengen.

6. Samenvatting activiteiten Jaarprogramma V&H 2009

Uit de praktijk van vergunningverlening, toezicht en handhaving krijgt de provincie informatie over de naleving van regels en voorschriften en de risico's van niet-naleving. In hoofdstuk 1 zijn nog diverse andere aspecten opgesomd, zoals op stapel staande nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen. In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de eind 2008 uitgevoerde risicoanalyse voor het grijze en groene kleurspoor uitgewerkt. Dit samenstel aan gegevens is bepalend voor de in 2009 wenselijk te achten inzet van de afdelingen Vergunningverlening en Handhaving (zowel formatief als materieel). In paragraaf 6.1 zijn ten opzichte van de 2008-programmering de belangrijkste voor 2009 voorgestelde beleidswijzigingen en herprioriteringen opgesomd. In paragraaf 6.2 is schematisch het activiteitenprogramma 2009 van de Afdeling Vergunningverlening weergegeven. In par. 6.3 idem dat van de Afdeling Handhaving. Het Jaarprogramma 2009 kan uitgevoerd worden zoals opgenomen in de begroting 2009.

6.1 Andere prioritering ten opzichte van 2008

Vergunningverlening

- ***5.3 Natuurbeschermingswet:*** door de toename in het aantal vergunningaanvragen en de complexiteit van de vergunningen zullen in 2009 (via herprioritering) meer uren hiervoor ingezet worden (1100 uur i.p.v. 600 uur);
- **5.4 Ontgrondingenwet:** in 2008 was al te zien dat er minder grote winningen van primaire grondstoffen waren en dat er dus minder aanvragen voor dergelijke grote ontgrondingen binnen kwamen. Deze trend is afhankelijk van de marktwerking en zet waarschijnlijk door. Daarom worden er in 2009 minder uren gepland voor vergunningverlening Ontgrondingenwet (1600 uur i.p.v. 2000);
- ***5.6, 5.7, 5.8 Vnl :*** In 2009 staat 850 uur extra ingepland, met name op hoofdstuk 3 (Wateren) van de Vnl. Dit is bedoeld om het ontheffingenbestand te actualiseren. De extra formatie hiervoor was via de Voorjaarsnota 2008 verkregen. Inmiddels is duidelijk geworden dat eerst de Vnl gemoderniseerd moet worden. Dit zal in 2009 gebeuren. Een vrijkomende vacature van een vertrekkende Vnl-medewerker zal in eerste instantie niet worden opgevuld maar door flexibele inzet van andere Vnl-medewerkers opgevangen worden. Daarmee zal de ureninzet op de Vnl in 2009 waarschijnlijk toch lager uitkomen dan gepland. Daar staat een grote ureninzet van een beleidsmedewerker tegenover om de Vnl aan te passen.
- ***5.19 Luchtvaartwet:*** Vanwege wijzigingen van de luchtvaartregelgeving die waarschijnlijk op 1 juli 2009 in werking zullen treden en decentralisatie van rijkstaken naar de provincie, zal de ontheffing-verlening voor helicoptervluchten en luchtballonvaarten een nieuwe provinciale taak en bevoegdheid worden. De doelstelling in 2009 is om deze nieuwe bevoegdheid in het vergunningverleningsproces op te nemen, uitvoeringsbeleid te ontwikkelen en een adequaat niveau van ontheffingverlening te realiseren. Naar verwachting komen rijksmiddelen beschikbaar voor de uitvoering van deze nieuwe taak.

Handhaving

- ***5.1 Flora- en Faunawet c.a.:*** Met ingang van 1 oktober 2008 is het landelijke winterganzen- en smientenbeleid veranderd. De bestrijding wordt vanaf die datum geregeld via een vrijstelling en niet meer via een ontheffing. Het provinciale werkveld wordt daarmee inhoudelijk verbreed. Die beleids-intensivering, controle-activiteiten in wildbeheereenheden en administratieve aspecten vergen in 2009 meer inzet (realisering via herprioritering);

- ***5.4 Ontgrondingenwet:*** Wat betreft middelgrote ontgrondingen wordt in 2009 niet koste wat het kost vastgehouden aan een vaste bezoekfrequentie maar zal worden nagaan of handhavingsactiviteiten slimmer en efficiënter kunnen worden georganiseerd;
- ***5.7 VNL (storten, bergen, opslaan):*** Dit taakveld is na een inhaalslag in 2008 in de beheersfase beland. Het is zaak dat de resultaten in 2009 worden vastgehouden;
  5.10 Grondwaterwet: Als gevolg van een sterke toename van het aantal koude/warmte-opslaginstallaties (KWO-installaties) is een grotere handhavingsinzet noodzakelijk. De begeleiding en kennisopbouw bij uit te voeren onderzoeken (gebiedsschouwen) in grondwaterbeschermingsgebieden wordt ondergebracht bij eigen medewerkers. Daardoor kunnen de onderzoekskosten voor het uitvoerende externe bureau beperkter blijven en blijft de verworven kennis in eigen huis. Het met eigen menskracht uit te voeren vervolgtraject (vanaf 2010) is daarmee afdoende geborgd.
  Vanwege genoemd handhavingstekort is, in samenhang met de uitvoering van het gebiedsonderzoek, vanaf 2009 1 extra fte bij afdeling Handhaving nodig. Sinds de reorganisatie tot nu toe was deze handhavende taak niet duidelijk bij een afdeling ondergebracht. Deze uren zijn permanent. Toch geldt de benodigde extra inzet maar voor één jaar. De tijdelijkheid is gelegen in het feit dat er in 2010 een overschot aan uren ontstaat in verband met het in werking treden van de Waterwet. Daardoor gaan de handhaving van de bronbemalingen en een aantal permanente onttrekkingen over naar de waterschappen. De financiering wordt voor 2009 gezocht binnen het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan, danwel bij inkomsten uit de provinciale grondwaterheffing, danwel via de weg van herprioritering. Mocht e.e.a. geen soelaas bieden dan worden de extra werkzaamheden, indien mogelijk, gefaseerd uitgevoerd, danwel uitgesteld tot 2010.
- ***5.13 Vuurwerkbesluit:*** De bedoeling is om, gelet op het goede naleefgedrag in 2008, in 2009 bij evenementen meer steekproefsgewijs te gaan controleren. Ook het coördinatie-overleg met gemeenten kan wellicht met een lagere frequentie volstaan.
- ***5.14 Transportcontroles:*** Vermindering reguliere transportcontroles tot 1 per maand. In 2008 is de frequentie van 2 keer per maand niet gehaald door een gebrek aan capaciteit bij de Politie Milieu Dienst. Met de doelstelling voor 2009 wordt teruggegaan naar het uitvoeringsniveau van 2007.

6.2 Samenvatting werkzaamheden Afdeling Vergunningverlening in 2009

Afdeling Vergunningverlening			
Wettelijke vergunningver-leningstaken	**Ureninzet in 2009**	**Belangrijkste kwantitatieve doelstellingen voor 2009**	**Opmerkingen**
5.1 **Flora- en Faunawet en Verordening schadebestrijding dieren**	700 uur	Circa 20 ontheffingen in behandeling nemen en afwikkelen. Vaststellen Faunabeheerplan 2009-2013	Geen uren- of middelentekort
5.2 **Boswet**	440 uur	Circa 140 kapmeldingen beoordelen en circa 35 ontheffingsaanvragen afhandelen	Geen bijzonderheden
5.3	1.100 uur	10 tot 15 vergunningaanvragen	Urenuitbreiding in 2009 wordt

Natuurbeschermingswet en Natuurschoonwet		afhandelen en bestaand gebruik Natura 2000-gebieden in kaart brengen	gerealiseerd door vermindering aantal uren voor de Ontgrondingenwet
5.4 Ontgrondingenwet	1.600 uur	Afhandelen van circa 35 vergunningaanvragen en behandeling van 3 initiatieven voor multifunctionele projecten	Er is voor gekozen om 400 uren van Ontgrondingen over te hevelen naar de Natuurbeschermingswet. In 2009 moet bezien worden of de geplande uren voor de Ontgrondingenwet voldoende zijn
5.5 Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening	550 uur	Juridische eindtoets van circa 250 beschikkingen o.g.v. de Wegenverordening + enkele ontheffingen Scheepvaartwegenverordening en circa 110 beschikkingen o.g.v. het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens	Van de afdeling Wegen wordt 300 uur formatie overgeheveld naar AVV t.b.v. de ontheffingverlening (Scheepvaart)wegenverordening
5.6 Verordening Bescherming Natuur en Landschap; opschriften	24 uur	Nadruk op algemene voorlichting en gerichte informatieverstrekking	Het aantal uren kan ook in 2009 zo laag blijven omdat er nauwelijks meer ontheffingen worden aangevraagd
5.7 Verordening Bescherming Natuur en Landschap; storten, bergen, opslaan	1.200 uur	Circa 30 ontheffingaanvragen slootdempingen afhandelen, laatste 2 gedoogsituaties opheffen en circa 35 aanvragen stortplaatsen c.a. afhandelen	Geen bijzonderheden
5.8 Verordening Bescherming Natuur en Landschap; wateren	2.500 + 1.000 uur inhuur	Nieuwe aanvragen afhandelen. Achterstand in ontheffingverlening wegwerken en actualiseren geldende ontheffingen op het nieuwe oeverbeleid + afhandelen van de vele bezwaarschriften	Via de Voorjaarsnota 2008 zijn voor 2 jaar extra middelen ter beschikkking gesteld voor de actualisatieslag
5.10 Grondwaterwet	2.100 uur	Afhandelen 35 vergunningaanvragen en 700 meldingen. Uitvoeren meerjarig actieprogramma op basis van Grondwaterplan 2008-2013	Via de Voorjaarsnota 2008 is structurele uitbreiding met 1100 uur ter beschikking gesteld voor het toenemende aantal KWO-vergunningen
5.11 Wet bodembescherming; bodemsaneringen	17.380 uur	Afronden van 90% van alle beschikkingen binnen de wettelijke termijn	Het urentekort wordt aangezuiverd met uren en budget vanuit de Voorjaarsnota 2008 en de door VROM ter beschikking gestelde uren/middelen
5.12 Wet milieubeheer; binnen		Afhandeling circa 15 oprichtingsvergunningen, circa 35	Huidige bezetting is 14.99 fte. Voor 2009 is 18.99 fte begroot. Dit verschil

Wm-inrichtingen **Wet milieubeheer; buiten inrichtingen** **(art. 10.2 en 10.63 Wm)**	23.760 uur	wijzigings- of revisievergunningen en 10 meldingen en circa 10 beroepsprocedures Afhandelen van circa 15 verzoeken om ontheffing	zal deels door inhuur en deels door werving worden ingevuld
5.13 **Wet milieubeheer; vuurwerkbesluit**	950 uur	Toezicht uitvoeren bij circa 100 vuurwerkevenementen en met alle gemeenten 1 of 2 keer per jaar coördinerend overleg voeren	geen
5.15 **Wet milieubeheer BRZO**	40 uur	Beoordeling veiligheidsrapporten in relatie tot de vergunningaanvraag	De 40 uur is een inschatting. Een urenaantal van 0 (piepsysteem) of 100 is in principe ook denkbaar
5.16 **Stiltegebieden**	p.m.	p.m. (piepsysteem)	geen
5.18 **Drank- en Horecawet**	400 uur	Afhandelen van circa 5 vergunningaanvragen in 2009	De uren zijn exclusief uitbestede uren
5.19 **Luchtvaartwet**	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	**53.744**		

6.3 Samenvatting werkzaamheden Afdeling Handhaving in 2009

Afdeling Handhaving			
Wettelijke handhavingstaken	**Ureninzet in 2009**	**Belangrijkste kwantitatieve doelstelling voor 2009**	**Opmerkingen**
5.1 **Flora- en Faunawet en Verordening schadebestrijding dieren**	1.000 uur	Taken uitgebreid door landelijk beleid (winterganzen) en toezichtswerkzaamheden in wildbeheereenheden, alsmede extra administratieve werkzaamheden	Diverse taken worden uitgevoerd samen met de Politie Milieu Dienst (PMD)
5.2 **Boswet**	1.550 uur	Wegwerken resterende achterstanden en invulling overige handhavings-taken op vereiste niveau houden	Geen

5.3 **Natuurschoonwet en Natuurbeschermingswet**	550 uur	Natuurbeschermingswetgebieden bezoeken en provinciaal takenpakket inzake Natuurschoonwet afbakenen	
5.4 **Ontgrondingenwet**	650 uur	In 2009 de Ontgrondingenwet conform de afgesproken doelstellingen handhaven	
5.5 **Wegenverordening en Scheepvaartwegenverordening**	350 uur	Desgevraagd als afd. Handhaving assisteren bij juridische procedures	Geen urentekort
5.6 **Verordening bescherming Natuur en Landschap** **- niet-objectgebonden buitenreclame;** **- objectgebonden buitenreclame**	1.120 uur 700 uur	- Continueren takenpakket uit 2008 - Continueren inhaalslag objectgebonden buitenreclames	Geen urentekort mits de extra uren in 2008 in 2009 opnieuw kunnen worden ingezet
5.7 **Verordening Bescherming Natuur en Landschap (illegaal storten, ophogen opslaan en dempen)**	1.580 uur	Continueren takenpakket 2008	Geen urentekort mits de extra uren in 2008 opnieuw kunnen worden ingezet
5.8 **Verordening Bescherming Natuur en Landschap; woonboten en recreatievaartuigen**	3.470 uur	Achterstand handhaving (legale) woonschepen inlopen	Met de verkregen extra menskracht vanuit de Voorjaarsnota 2008 voor 2 jaar (2009/2010) nu in 2009 geen urentekort meer
5.9 **Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden**	Handhaving: 4.750 uur	Continueren handhaving op basis van bonus-malus-principe	Geen
5.10 **Grondwaterwet**	3.586 uur	Alle KWO-installaties controleren (vergt extra inzet van 260 uur) + een onderzoek in drie tot vier grondwaterbeschermingsgebieden laten uitvoeren	De kosten van uitbesteding van de schouw in drie tot vier grondwaterbeschermingsgebieden (€ 60.000,-) komen voor de helft voor rekening van de afdeling Bodem en Water. Nagaan of de overige extra inzet bekostigd kan worden uit de grondwaterheffing, danwel via het Uitvoeringsprogramma Grondwaterplan, danwel via herprioritering.

5.11 **Wet bodembescherming; bodemsaneringen**	4.890 uur	In 2009 wél voldoen aan de VROM-norm	Geen
5.12 **Wet milieubeheer; buiten inrichtingen (art. 10.2 / 10.63 Wm)** **Wet milieubeheer; toezicht binnen Wm-inrichtingen** • **Totaaltoezicht** • **Speciaal toezicht** • **Externe veiligheid**	- groenafval (zit al onder par. 5.7) - 500 uur (GRIP's en ABR) 4.880 uur 2.800 uur 1.160 uur	Zie opgesomd activiteitenpakket 270 bedrijven 1x controleren Circa 40 bedrijven intensief controleren Bij 32 bedrijven extra letten op externe veiligheid	Aantal uren is krap, maar wel toereikend. Desnoods zijn er financiële middelen om zaken uit te besteden
5.13 **Wet milieubeheer; vuurwerkbesluit**	- Handhaving: 640 uur; - Coördinatie: 540 uur	In 2009 meer steekproefsgewijs gaan handhaven en coördinerende overleggen met alle gemeenten mogelijk tot 1 of 2 keer per jaar beperken	Uren voor 2009 zijn toereikend. Afhankelijk van naleefervaringen in 2009 bezien of in 2010 met minder uren kan worden volstaan
5.14 **Wet milieubeheer; transportcontroles**	270 uur	Reguliere (kleinere) transport-controles in 8 van de 12 maanden 1x per maand uitvoeren	Taak wordt in samenwerking met de Politie Milieu Dienst (PMD) uitgevoerd
5.15 **Wet milieubeheer; BRZO**	- opleidingen: 250 uur; - beleid: 1.996 uur; - overig: 125 uur	optimaliseren provinciale coördinatietaak en als provincie investeren in kwaliteit (opleidingen)	Uren en middelen zijn toereikend (o.a. PUEV-gelden). De uitvoering van de BRZO-werkzaamheden komt, na de opleidingsinspanningen in 2008, voor een groot deel in de beheersfase terecht
5.16 **Stiltegebieden**	p.m.	Alleen reageren op klachten	Geen
5.17 **Consignatiedienst en afhandeling milieuklachten**	1.225 uur	Alle milieuklachten tot tevredenheid van de beller/klager oplossen	Uren zijn toereikend
5.19 **Luchtvaartwet**	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	**38.582**		

Bijlage 1

Provinciebreed

Samenwerkingsprogramma

Handhaving

2009

Inhoudsopgave

	bladzijde
Vooraf	87
Aanleiding	87
Doel	87
Status	87
Evaluatie resultaten 2008	87
Uitgangspunten	88
Gekozen handhavingssamenwerkingsactiviteiten	89
Toelichting samenwerkingsafspraken	89
Samenwerkingsafspraken 2009	90
1. Wabo-pilots (integrale handhaving i.c.m. dossiervorming en Waterwet)	90
2. Coördinatie gezamenlijke opleidingswensen	92
3. Gestalte geven aan handhavingsbeleid energiebesparing	93
4. Handhavingsestafette 2009	94
5. Professionalisering Kernoverleg Handhaving	95

Vooraf
U hebt het provinciebrede Samenwerkingsprogramma Handhaving 2009 van de samenwerkende Utrechtse handhavingspartners in handen. Dit programma kent een wat andere opzet dan in 2008. Het meest opvallende is het in verhouding geringe aantal samenwerkingsprojecten (vijf stuks in plaats van 23 in2008). Onder het kopje 'evaluatie' wordt hierop nader ingegaan.

In het tekstgedeelte van dit programma worden in het kort beschreven: de aanleiding, het doel, de status, de uitgangspunten en de wijze waarop dit programma tot stand is gekomen. Vanaf pagina 90 zijn de samenwerkingsafspraken wat verder uitgewerkt in formats.

Aanleiding
Het Samenwerkingsprogramma 2009 is opgesteld volgens de wettelijke kwaliteitseisen[13] voor handhavingsorganisaties, zoals vastgelegd in de wijziging van hfdst. 18 van de Wet milieubeheer (Handhavingsstructuur).[14] Deze eist een jaarlijks programma van samenwerkingsactiviteiten op basis van een probleemanalyse en een bestuurlijke prioriteitenstelling. Op basis van dat wettelijk kader is door 41 samenwerkende handhavingspartners in de provincie Utrecht op 8-2-2006 een Intentieverklaring handhavingssamenwerking 2005-2008 ondertekend. Genoemde intentieverklaring is onlangs verlengd tot en met 2010. In de verklaring staat de afspraak dat de provincie vanuit haar coördinerende en faciliterende taak jaarlijks een beperkt en kernachtig provinciebreed samenwerkingsprogramma opstelt. Dit samenwerkingsprogramma ontslaat gemeenten, waterschappen en provincie niet van een verplicht jaarlijks op te stellen eigen handhavingsuitvoeringsprogramma.

Doel
Het doel van dit provinciebrede Samenwerkingsprogramma 2009 is:
- het formeel vastleggen van de afgesproken samenwerkingsafspraken voor het jaar 2009;
- het transparant maken van het doel en de inhoud van deze afspraken, plus – voor zover op dit moment is aan te geven – een inschatting van de daartoe benodigde menskracht en middelen.

Status
Het provinciebrede Samenwerkingsprogramma 2009 is tot stand gekomen in overleg met de leden van het Kernoverleg Handhaving. Op 11 november 2008 is het programma 2008 geëvalueerd en zijn in goed overleg de hoofdlijnen voor het programma 2009 vastgesteld. Na de accordering door de leden van het Kernoverleg Handhaving is het programma 2009 per omgaande via een schriftelijke ronde ter goedkeuring aangeboden aan de leden van het bestuurlijk Provinciaal Milieu Overleg.[15]

Evaluatie resultaten 2008
De samenwerkingsafspraken in dit programma vinden hun basis mede in de evaluatieresultaten van de Intentieverklaring handhavingssamenwerking 2005-2008 en het resultaat van het Samenwerkingsprogramma 2008.

---

13 Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer; Staatsblad 2005 493; artikel 2, lid 5.

14 Staatsblad 2005, 428

15 Oorspronkelijk zou de bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden tijdens het PMO van 11 december 2008. Vanwege de net daarvoor, op 27-11-2008 gehouden provinciebrede bestuurlijke bijeenkomst over o.a. de Kabinetsplannen over omgevings- of uitvoeringsdiensten, heeft deze PMO-vergadering uiteindelijke geen doorgang gevonden.

De resultaten van de Intentieverklaring zijn door een extern bureau via interviews met 10 ondertekenaars geëvalueerd. Duidelijk blijkt, dat diverse ambities door een gebrek aan personeel en financiële middelen (nog) niet konden worden gerealiseerd. Het handhavings-uitvoeringsprogramma 2008 bleek voor meerdere partijen achteraf bezien (wat) te overladen.
Anderzijds zijn in 2008 veel zaken bij de provinciebrede handhavingssamenwerking gewoon (erg) goed verlopen. Alle organisaties hebben hun eigen milieu- en waterhandhaving procedureel goed op orde. Waar nuttig en noodzakelijk is er in 2008 (bilateraal) goed samengewerkt. Als leermoment voor het programma 2009 geldt wel de voorwaarde dat de gezamenlijk te ondernemen activiteiten moeten passen binnen ieders (beperkte) budget en binnen de range van de eigen prioriteiten. Het jaarverslag handhavingssamenwerking 2008 is separaat opvraagbaar.

Het evaluatierapport adviseert de partners om de goede zaken uit de Intentieverklaring handhavingssamenwerking 2005-2008 te bewaren. Aanbevolen wordt dat de samenwer-kende partners zich voor zover van toepassing nog verder ontdoen van onnodige (organisatorische) ballast. Alle partijen zijn erg tevreden over het netwerk dat in de voorbije jaren door de samenwerking is ontstaan. Ook in 2009 willen partijen met elkaar blijven samenwerken zolang het maar effectief en efficiënt is.
Duidelijk is ook dat bestuurders in 2009 in verhouding veel aandacht willen/moeten besteden aan belangwekkende zaken die vanuit de centrale overheid op partijen afkomen (o.a. de Wabo en de (landelijke) discussie over mogelijk één of meer omgevings- of uitvoerings-dienst(en) per provincie).

Uitgangspunten

Aan het Samenwerkingsprogramma 2009 liggen meerdere uitgangspunten ten grondslag die hieronder puntsgewijs worden toegelicht.

Als pijlers van het Samenwerkingsprogramma 2009 kunnen worden aangemerkt: ‘wetten en regels’, ‘anders werken’, ‘bezoeken en controles’ en ‘informatievoorziening’. In figuur 1 is de onderlinge relatie tussen deze vier pijlers verduidelijkt.

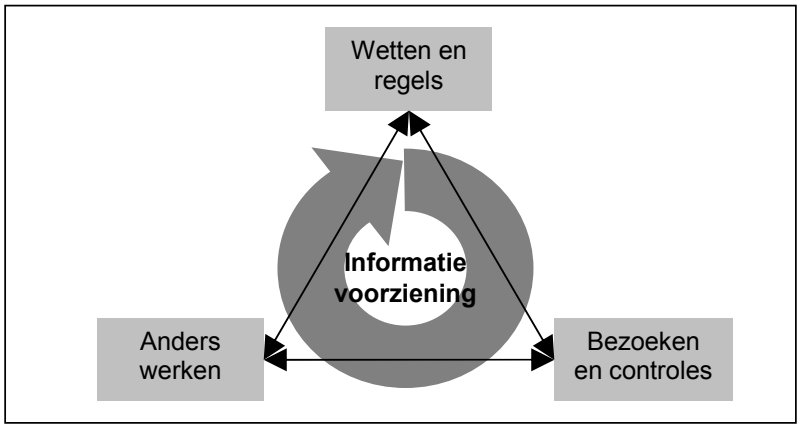

Figuur 1: De pijlers van het programma en hun onderlinge relatie.

De opzet van het programma 2009 is in belangrijke mate bepaald door een belangrijke conclusie uit de evaluatie over 2008: partijen moeten onnodige organisatorische ballast waar mogelijk uit de weg gaan. Bij de voorbereiding van het programma 2009 en de selectie van samenwerkingsactiviteiten zijn daarom de volgende uitgangspunten aangehouden:

- items moeten er provinciebreed daadwerkelijk 'toe doen';
- onderwerpen die in 2009 voor slechts twee (of drie) instanties relevant zijn, worden in beginsel niet in het Samenwerkingsprogramma 2009 opgenomen. Evenmin worden ze tijdens het Kernoverleg Handhaving periodiek gemonitord;
- het programma 2009 bevat alleen samenwerkingsactiviteiten waarvan de benodigde personele inzet (en de eventueel benodigde aanvullende materiële middelen) van te voren door de betrokken instanties zijn gegarandeerd;
- het Samenwerkingsprogramma 2009 moet voor de betrokken organisaties (zowel trekkers als deelnemers) ruimschoots 'te behappen' zijn.

Gekozen handhavingssamenwerkingsactiviteiten

Op basis van vorenstaande uitgangspunten, de landelijke handhavingsprioriteiten, de resultaten van de evaluatie van de Intentieverklaring handhavingssamenwerking 2005-2008 en een analyse van de (soms gebrekkig gebleken) voortgang van het Samenwerkings-programma 2008, heeft het Kernoverleg Handhaving voor 2009 de volgende vijf samenwer-kingsafspraken voorgesteld:

Samenwerkingsafspraken 2009

1. Wabo-pilots (integrale handhaving in combinatie dossiervorming en Waterwet)
2. Coördinatie gezamenlijke opleidingswensen
3. Gestalte geven aan handhavingsbeleid energiebesparing
4. Handhavingsestafette 2009
5. Professionalisering Kernoverleg Handhaving

Toelichting samenwerkingsafspraken

De inzet van het programma 2009 is het zoeken naar samenwerking in de basis van het werk. Er is voor 2009 bewust niet gekozen voor grote samenwerkingsprojecten waar een extra werkbelasting uit voort komt, maar voor afspraken op de werkvloer (samen met de partners). Hierdoor is het mogelijk om gebruik te maken van elkaars kennis en informatie. Ook is zo het pad geëffend als het gaat om gezamenlijk optreden. Van iedere afspraak is een beknopte beschrijving opgesteld waarin o.a. aandacht is besteed aan het doel, het te behalen resultaat, de deelnemende partners, het trekkerschap en de eerst te maken afspraken.
Het is de verantwoordelijkheid van alle betrokken partners dat er voldoende invulling wordt gegeven aan de gemaakte afspraken. Van de trekker mag in eerste instantie een grotere inspanning worden verwacht dan van de deelnemende partijen. Echter: deelnemen betekent ook tijd investeren!

In de formats op de volgende bladzijden zijn alle samenwerkingsafspraken wat verder uitgewerkt.

Samenwerkingsafspraak handhaving 2009

			Projectnummer	1
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☐ Informatie-voorziening	✓ Anders werken	✓ Wetten en regels
Titel	**Wabo-pilots (integrale handhaving in combinatie met dossiervorming en Waterwet)**			
Omschrijving (doel)	Leren samenwerken met de handhaving onder de Wabo, mede in relatie tot de Waterwet. Uittesten van de handhavingswerkprocessen zoals opgenomen in de conceptovereenkomsten voor Wabo-samenwerking. Voortzetting en eventuele uit-breiding van de in 2008 gestarte pilots rond indirecte lozingen en het bevorderen van onderlinge afstemming van ieders handhavingsdossiers op dit punt			
Resultaat	Wat betreft de handhavingsaspecten van de Wabo: tijdig WABO-proof zijn (in overleg met gemeenten/milieudiensten, waterschappen en provincie)			
Wie doen mee	HDSR Waternet Waterschap Vallei & Eem Provincie Milieudienst NWU Gewest Eemland Milieudienst ZOU Overige instanties kernoverleg naar wens			
Wie trekt	Provincie Utrecht			
Afspraak	In het licht van de landelijke discussie over de mogelijke komst van één of meer omgevings- of uitvoeringsdiensten in de provincie worden voor 2009 de volgende afspraken gemaakt: 1. resultaten van de in in 2008 uitgevoerde pilots bundelen en presenteren in het Kernoverleg handhaving (mogelijk al de maart-vergadering); daarbij een helder onderscheid maken tussen toezicht op bedrijven die onder de bevoegdheid van de provincie vallen en			

	bedrijven die onder bevoegdheid van gemeenten vallen; 2. uitvoeren van de tussen provincie en waterschappen gemaakte vervolgafspraken voor 2009 (o.a. de controles van bedrijven, die onder de bevoegdheid van de provincie Utrecht vallen, in 2009 gezamenlijk doen); 3. gemeenten kunnen hun eigen waterschap verzoeken tot deelname aan pilots rond indirecte lozingen. Honorering hangt af van beschikbare capaciteit; 4. Mogelijk al in maart 2009 een themabijeenkomst 'Integrale Handhaving' organiseren; daarin zo mogelijk afspraken maken over pilots.
Opmerking	In dit samenwerkingsitem is het project 'Dossiers op orde' uit 2008 geïncorporeerd. In 2008 zijn op dit punt afspraken gemaakt over vervolgacties. Die moeten in 2009 worden uitgevoerd.

Samenwerkingsafspraak handhaving 2009

			Projectnummer	2
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☐ Informatie-voorziening	✓ Anders werken	✓ Wetten en regels
Titel	**Coördinatie gezamenlijke opleidingswensen**			
Omschrijving (doel)	Coördineren van de diverse opleidingsbehoeften bij de leden van het Kernoverleg Handhaving. Doel: bieden van zoveel mogelijk maatwerk en samen zo veel mogelijk financieel voordeel realiseren			
Resultaat	Een voorstel voor gezamenlijke opleidingen in 2009 met daarin een aantal optimaal op de behoeften/wensen van de deelnemers afgestemde professionele opleidings(faciliteiten) tegen een zo concurrerend mogelijke prijs. Uitvoering van de geaccordeerde voorstellen.			
Wie doen mee	Alle in het Kernoverleg Handhaving vertegenwoordigde organisaties			
Wie trekt	Provincie Utrecht			
Afspraak	Op 10 februari 2009 tijdens het Kernoverleg Handhaving afspraken maken over gezamenlijke opleidingen en deze afspraken in de loop van 2009 uitvoeren			
Opmerking				

Samenwerkingsafspraak handhaving 2009

			Projectnummer	3
Pijler	☐ Bezoeken en controles	✓ Informatie voorziening	✓ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	**Gestalte geven aan handhavingsbeleid energiebesparing**			
Omschrijving (doel)	Hoe met handhaving van vergunningen en het Activiteitenbesluit, danwel anderszins, in contacten met bedrijven te komen tot gerichte energiebesparing?			
Resultaat	Vergelijkbare bedrijven worden in de provincie Utrecht wat betreft energie-aspecten op een uniforme wijze bejegend			
Wie doen mee	Gemeente Utrecht Gemeente Nieuwegein Gemeente Houten Gewest Eemland Milieudienst NWU Milieudienst ZOU			
Wie trekt	Milieudienst ZO-Utrecht, samen met Milieudienst NW-Utrecht			
Afspraak	Vóór eind maart 2009 vormen de trekkers een werkgroep en leveren vóór de zomervakantie een eerste concept-resultaat af en werken dat in de tweede helft van 2009 verder uit			
Opmerking	Het lopende (in 2008 gestarte) energieproject bij supermarkten blijft buiten dit project. De gemeente Amsterdam vervult op dit terrein een voortrekkersrol. Het is raadzaam Amsterdamse ervaringen te betrekken bij de uitwerking van dit samenwerkingsproject			

Samenwerkingsafspraak handhaving 2009

			Projectnummer	4
Pijler	☐ Bezoeken en controles	☐ Informatie-voorziening	✓ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	**Handhavingsestafette 2009**			
Omschrijving (doel)	Meewerken en uitvoering geven aan een provinciebrede handhavingsestafette (maatwerkbasis)			
Resultaat	Ervaring opdoen met het als Utrechtse handhavingsorganisaties praktisch samen handhavend optreden			
Wie doen mee	Alle handhavingspartners, mits de gekozen onderwerpen aansluiten bij ieders eigen handhavingsproblematiek			
Wie trekt	Provincie Utrecht (zorgt voor regie)			
Afspraak	Tijdens het Kernoverleg Handhaving op 10 februari 2009 datumafspraak maken, inclusief vervolgafspraken			
Opmerking	De gehele estafette gaat een week duren. Daarbinnen kunnen de partners maatwerkafspraken maken over gezamenlijke acties op één dag of meerdere dagen			

Samenwerkingsafspraak handhaving 2009

			Projectnummer	5
Pijler	☐ Bezoeken en controles	✓ Informatie-voorziening	✓ Anders werken	☐ Wetten en regels
Titel	**Professionalisering Kernoverleg handhaving**			
Omschrijving (doel)	Het Wabo- (en Waterwet) proof maken van het provinciebrede ambtelijke Kernoverleg Handhaving			
Resultaat	Toekomstbestendig kennisuitwisselingsplatform waarbij de juiste personen/disciplines aan tafel zitten			
Wie doen mee	Alle leden van het Kernoverleg Handhaving			
Wie trekt	Provincie Utrecht			
Afspraak	Zodra er duidelijkheid is in de discussie over omgevings- of uitvoerings-diensten, een start maken met een provinciebreed overleg over een nieuwe samenstelling. Vooruitlopend daarop het Kernoverleg alvast uitbreiden met 2 vertegenwoordigers uit de BWT-RO-hoek vanuit de regio's van de milieudiensten			
Opmerking	De samenstelling van het bestuurlijk Provinciaal Milieu Overleg blijft tot nader order nog ongemoeid			